

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВСП «ОДЕСЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

47-ма НАУКОВО-ПРАКТИЧНА, МЕТОДИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

***«Процедури та заходи забезпечення і підвищення
якості освітньої діяльності та якості
профільної середньої, фахової передвищої та
вищої освіти в коледжі»***

Збірник тез та доповідей

Одеса
2023

СКЛАД ОРГКОМІТЕТУ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова: Іванова Лілія Вікторівна	Директор Одеського технічного фахового коледжу ОНТУ, к.т.н. – голова оргкомітету
Заступник голови (координатор): Коваленко Анатолій Володимирович	Зав. НМК ЗЯО Одеського технічного фахового коледжу ОНТУ, заслужений вчитель України – заступник голови
Члени оргкомітету: Суліма Юліан Юрійович	Заступник директора з навчально-методичної роботи Одеського технічного фахового коледжу ОНТУ, к.т.н.
Уманська Валентина Іванівна	Методист Одеського технічного фахового коледжу ОНТУ

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ

1. Освітнє середовище.
2. Професійний розвиток викладача.
3. Формування професійних компетентностей у здобувача освіти.
4. Навчально – методичне забезпечення освітнього процесу.
5. Контрольні заходи оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти та академічна доброчесність.
6. Система оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, самооцінювання результатів освітньої діяльності коледжу, ЦК, відділення.
7. Формування особистості у здобувача освіти на основі загальних компетентностей та виховних заходів.
8. Організація освітнього процесу в період надзвичайного стану, форсмажорних ситуацій.

Конференція відбудеться **21 січня 2023р.**

Місце проведення конференції – Одеський технічний фаховий коледж ОНТУ, вул. Балківська, 54, I навчальний корпус – 4й поверх, ауд. 441.

Реєстрація учасників конференції з 09.00 год.

Початок роботи 10.00 год.

ЗМІСТ

ПРОЦЕДУРИ ТА ЗАХОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЯКОСТІ ОСВІТИ В ОТФК ОНТУ	5
А.В.Коваленк, зав. НМК ЗЯО, викладач-методист, в/к, заслужений вчитель України	5
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ПРИ ВИВЧЕННІ ПРЕДМЕТУ «ФІЗИКА ТА АСТРОНОМІЯ».....	8
В.Л.Давидова, викладач в/к	8
МОТИВАЦІЯ ЯК ЗАПОРУКА УСПІШНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ.....	10
Л.Ш. Швець, викладач-методист, голова ЦК хімічних дисциплін	10
Т.В. Дьякова, викладач в/к	10
ІНСТРУМЕНТИ ТА МЕТОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ ВИКЛАДАЧАМИ КОМІСІЇ ТОВАРОЗНАВСТВА	13
Н.В.Макарова, викладач II категорії	13
СУЧАСНИЙ ДОСВІД В ПИТАННЯХ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ ЗА ДОПОМОГОЮ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ НАВИЧОК ТА ВМІНЬ.....	18
І.В. Беркань, заст.директора з НВР, викладач в/к.....	18
МЕТОДИКА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ У ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ	27
Л.Г.Бригадир, зав.відділенням енергетичних систем, викладач в/к	27
АДАПТАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ ВИКОРИСТАННЯ В СЕРЕДОВИЩІ GOOGLE WORKSPACE	31
Ю.Є. Суліма, викладач в/к	31
СУЧАСНІ ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЗДІЙСНЕННЯ ТЕОРЕТИЧНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	34
І. С. Касапова, голова ЦК економічних дисциплін, викладач II категорії;.....	34
А. С. Пятніченко, головний бухгалтер ОТФК, викладач I категорії.....	34
О. В. Шимко, викладач в/к.....	34
ВИКОРИСТАННЯ ДОШКИ CLEVERMATHS ПРИ ВИВЧЕНІ ПРЕДМЕТІВ ЗАГАЛЬНО ТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ЯКІ ПОТРЕБУЮТЬ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ	36
С.В. Волянська, викладач в/к	36
РОЛЬ ВИХОВНИХ ЗАХОДІВ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	40
Т.Г. Копайгородська, заст.директора з ВР та СП, викладач-методист, в/к.....	40

ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОГРАМИ ERASMUS+ З МЕТОЮ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПРОФІЛЬНОЇ ОСВІТИ	43
П.В. Кузнецова, голова ЦК легкої промисловості, в/к.....	43
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ КОЛЕДЖІВ. ТЕОРІЯ, МЕТОДИКА, ПРАКТИКА.....	46
В.П. Молла, завідувач відділення технологічного, викладач II категорії	46
Л.Г. Бригадир, завідувач відділення енергетичних систем, викладач в/к.....	46
МЕХАНІЗМ ТА ЗАСОБИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ ЗАКЛАДУ ФПО	49
Ю.В. Воронкова, завідувач відділенням економічним, викладач в/к	49
ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ НА ОСНОВІ ЗАГАЛЬНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА ВИХОВНИХ ЗАХОДІВ, ЗАНЯТТЯХ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	51
Н.М. Комар, викладач в/к.....	51
МОРАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ КОЛЕДЖУ НА ЗАНЯТТЯХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	54
Н.Є. Замошнікова, викладач в/к	54
ШЛЯХИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА» У ПЕРІОД САМОІЗОЛЯЦІЇ СТУДЕНТІВ ВУЗІВ ТА СЕРЕДНІХ СПЕЦІАЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ.....	56
С.В.Іріченко, викладач з фізичного виховання.....	56
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ	63
Ю.О. Рощина-Боговик, викладач в/к.....	63
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ	66
Г.Ф.Гришко, викладач I категорії	66
ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ ТА ПРЕДМЕТНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ	69
І.М.Рудець, викладач в/к	69
ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІДКРИТОГО ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА.....	72
О.В.Скорнякова, зав.відділенням комп'ютерних систем,.....	72
к.пед.н., викладач в/к.....	72

ПРОЦЕДУРИ ТА ЗАХОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЯКОСТІ ОСВІТИ В ОТФК ОНТУ

**А.В. Коваленко, зав. НМК ЗЯО, викладач-методист, в/к,
заслужений вчитель України**

Аналіз роботи коледжу за минулі три роки, підсумки акредитації бакалавра по ОПП «Системи кондиціонування і вентиляції повітря» і фахового молодшого бакалавра по ОПП «Фінанси банківська справа та інтернет-банкінг» виявили ряд проблем, які треба вирішувати, тобто удосконалювати освітній процес.

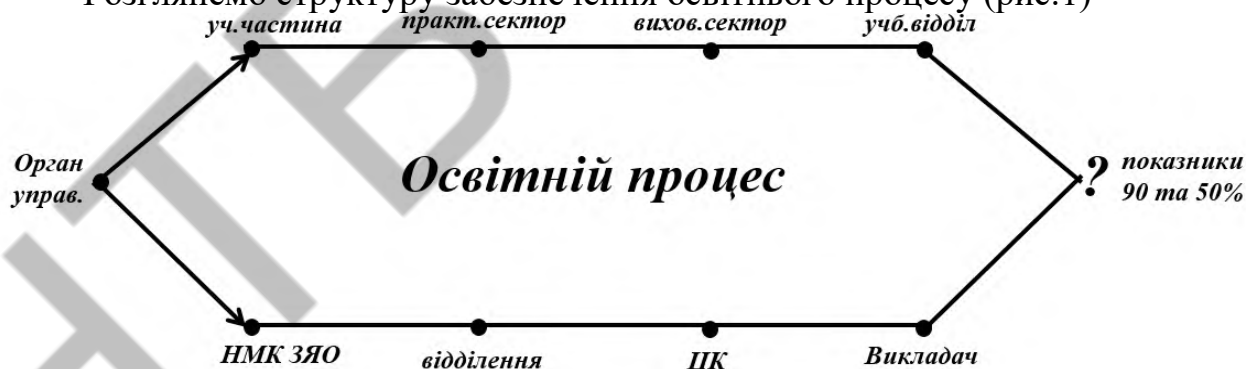
Які є проблеми:

1. Недостатнє розуміння і відповідальність учасників освітнього процесу за виконання своєї функції.
2. Якість ОПП і навчальних планів.
3. Розуміння наявності якісного навчально-методичного комплексу дисципліни.
4. В системі оцінювання результатів навчання.
5. В професіональному розвитку педпрацівників.
6. У відсутності системи постійного контролю за освітнім процесом, діяльністю учасників освітнього процесу.

Освітній процес в коледжі – це основа для вирішення освітніх проблем і досягнення необхідних результатів навчання.

Освітній процес – це інтелектуальна, творча діяльність, що проводиться у закладі ФПО та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей у осіб, які здобувають освіту, а також формування гармонійно розвиненої особистості.

Розглянемо структуру забезпечення освітнього процесу (рис. 1)

Рис. 1 Структура організації і проведення освітнього процесу у Коледжі структурно можна показати у вигляді схеми.

Крім того до освітнього процесу залучаються батьками здобувачів освіти та представники роботодавців і Університету.

Зрозумівши що таке освітній процес, які вимоги ставляться перед закладом освіти щодо забезпечення якості освітньої діяльності і якості освіти (розділ IV Закону про ФПО) і що заклад освіти самостійно вирішує питання організації освітнього процесу відповідно до законодавства, нам необхідно чітко,

зрозуміло, ефективно та результативно побудувати наш освітній процес, враховуючи наші позитивні заходи та проблеми, які виникають в ході підготовки спеціалістів.

Вплив системи внутрішнього забезпечення якості освіти – це досягнення позитивної динаміки якості підготовки здобувачів освіти шляхом забезпечення відповідності освітньої діяльності вимогами державних освітніх стандартів та потребам зацікавлених сторін.

Система закладу освіти є динамічною, тому тільки виконання вимог нормативних документів та положень, проведення постійного моніторингу може забезпечити її вдосконалення.

Відповідно Закону про ФПО (розділ IV) внутрішня система якості освіти має основні складові і в той же час заклад освіти може доповнювати іншими складовими, доцільність яких визначає специфіка діяльності Закладу освіти.

Зазначені складові освітньої діяльності Коледжу можна згрупувати в такі напрями:

1. Освітнє середовище.
2. Навчально-методичне забезпечення.
3. Система оцінювання здобувачів освіти.
4. Педагогічна діяльність викладачів, їх розвиток.
5. Управлінські процеси коледжу.
6. Система дистанційного навчання.
7. Самооцінювання, моніторинг якості освіти в коледжі.

В той же час для того щоб зазначені напрями були використані в системі освітнього процесу необхідно мати чітку стратегію забезпечення якості освіти – гарантувати якість фахової передвищої, профільної середньої, вищої освіти та формувати довіру суспільства, здобувачів освіти та роботодавців до нашого закладу.

Щоб виконати зазначену стратегію – треба освітню роботу коледжу ґрунтувати на таких принципах:

1. Партнерство у розвитку навчання здобувачів освіти та професійні взаємодії.
2. Недопустимість дискримінації, запобігання та протидії булінгу.
3. Академічна доброчесність під час навчання та викладання.
4. Прозорість та інформаційна відкритість діяльності коледжу та нормативної бази.
5. Сприяти безперервному професійному зросту педагогічних працівників.
6. Справедливе та об'єктивне оцінювання результатів навчання здобувачів освіти.
7. Сприяння здобувачем освіти у формуванні та реалізації інших індивідуальних траєкторій навчання.
8. Забезпечення студентоорієнтованого навчання.

Які ж заходи нам необхідно використати, щоб забезпечити виконання основних принципів забезпечення якості освіти по напрямам:

I. Освітнє середовище – орієнтувати на задоволення потреб та інтересів здобувачів освіти, включаючи надання можливості індивідуальної освітньої траєкторії, забезпечення єдиних вимог до організації освітнього процесу, забезпечення безпечних і нешкідливих умов навчання та праці тощо.

II. Навчально-методичне забезпечення – це комплекс документів, які впливають на якість освіти: ОПП, навчальний план, навчальна програма дисципліни (робоча або силабус – треба визначити, перелік дисциплін, компетентностей тощо). Перелічені документи потребують доопрацювання з залученням здобувачів освіти, роботодавців та інших заінтересованих сторін. Якість документації, учбові журнали.

III. Система оцінювання здобувачів освіти – наявність прозорої, відкритої і зрозумілої системи оцінювання досягнень здобувачів освіти, звертаючи увагу на програму результатів навчання, здобувачі освіти отримують інформацію від викладачів про критерії, правила і процедури оцінювання. Аналіз результатів навчання.

IV. Педагогічна діяльність викладача – постійне підвищення кваліфікації, особливо по дисциплінам і предметам, результативність професійної майстерності, відповідальність за якість навчальної документації та результати навчання, визначення рейтингу педпрацівників.

V. Управлінські процеси – наявність організаційно-правових засадах діяльності коледжу, контроль рішень Педагогічної і Методичної Ради коледжу, організація огляду-конкурсу академічних учбових груп та рейтингу діяльності структурних підрозділів та викладачів, чіткі функції та обов'язки (наради-навчання).

VI. Система дистанційного навчання – потребує доопрацювання з врахуванням надзвичайних ситуацій, які діють в теперішній час форми, організація, планування, методичне забезпечення тощо.

VII. Самооцінювання, моніторинг якості освіти – необхідно проводити для того щоб визначити якісне функціонування напряму підготовки спеціалістів, якість освітньої діяльності та діють системи в цілому.

Для точного і надійного вимірювання системи обов'язково необхідно визначити показники вимірювання. З цією метою пропонується розробити нашу систему Самооцінювання шляхом проведення моніторингових заходів по напрямам роботи (треба визначити: рік, семестр, напрям тощо). Це потребує певного часу і повного розуміння, що ми робимо, в чому наша відповідальність за підготовку фахівців.

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ПРИ ВИВЧЕННІ ПРЕДМЕТУ «ФІЗИКА ТА АСТРОНОМІЯ»

В.Л.Давидова, викладач в/к

Вибір руху нашої країни у напрямку інтеграції із Європою передбачає процес входження України в єдиний Європейський освітній простір та модернізацію змісту вищої освіти. Підготовка компетентних фахівців повинна відповідати умовам сьогодення.

Фахівці із спеціальності комп'ютерна інженерія знаходяться на передовій розвитку технологій, ця спеціальність є своєрідним «містком» між різними дисциплінами. Енергетичне машинобудування готує фахівців, які спеціалізуються на процесах, що відбуваються в енергетичних установках: компресорах, холодильних машинах і установках, системах кондиціонування та життєзабезпечення, теплових насосах та інше. Праця фахівців харчового профілю полягає у виготовленні та зберіганні кондитерських, хлібопекарських, макаронних продуктів харчування, розробці і впровадженні ефективних технологій виробництва.

У педагогічній науці простежуються різні підходи до тлумачення компетентності, яку дослідники трактують як володіння компетенціями, соціальну якість, оцінкову категорію, певну здатність чи здібність, сукупність знань, умінь і навичок, готовність, результат освіти, самоосвіти і саморозвитку майбутнього фахівця, одну з ознак професіоналізму. У межах компетентнісного підходу студент розглядається як суб'єкт суспільної практики, а навчання представляється у формі надбання та має практичну орієнтацію. [1]

Як основні складові формули компетенції можна визначити [2]:

- знання, але не просто інформація, а швидко змінювана, динамічна, різноманітна, яку треба вміти знайти, відсіяти від непотрібної, перевести у досвід власної діяльності;
- уміння використовувати це знання у конкретній ситуації; розуміння, яким чином можна добути це знання, для якого знання який метод потрібний;
- адекватне оцінювання — себе, світу, свого місця в світі, конкретного знання, необхідності чи зайвості його для своєї діяльності, а також методу його здобування чи використання.

Професійна компетентність виступає, насамперед, як спосіб поведінки, спосіб життя майбутнього фахівця, в якому інтегруються його пізнавальні й творчі перетворювальні можливості та здібності. [3].

Методологічні підходи до формування професійної компетентності майбутніх фахівців зі спеціальностей: комп'ютерна інженерія, енергетичне машинобудування, харчові технології.

Інтегрований

підхід Забезпечує інтеграцію знань студентів з фізичних та математичних дисциплін; розглядає професійну компетентність як сукупність взаємозв'язаних компонентів.

Компетентнісний підхід Сприяє формуванню та розвитку ключових і спеціальних компетенцій, дає змогу оцінити рівень підготовленості майбутніх фахівців харчового профілю до професійної діяльності.

Системний

підхід Дає змогу розглянути вивчення фізико-математичних дисциплін в цілісній системі професійної підготовки у ЗВО; дає можливість визначити структуру професійної компетентності, виявити особливості побудови змісту навчання.

Особистісно орієнтований підхід Враховує індивідуальні особливості особистості студентів комп'ютерного, холодильного та харчового профілю, сприяє становленню й удосконаленню особистісних якостей майбутніх фахівців, необхідних для подальшої діяльності за фахом.

Діяльнісний

підхід Передбачає професійне навчання та цілеспрямоване опанування студентами особливостей майбутньої професійної діяльності, що сприяє професійному становленню і розвитку майбутнього фахівця.

У підготовці фахівців зі спеціальностей комп'ютерна інженерія, енергетичне машинобудування, харчові технології, вивчення фізики посідає важливе місце серед інших фізико-математичних дисциплін. Таке важливе значення фізики зумовлене тим, що сучасна техніка (комп'ютери, теплові та холодильні машини, рефрактометри, виробничі лінії) базуються на законах та принципах цієї науки, у всіх галузях сучасного виробництва споживається електрика. Метою вивчення даної дисципліни є отримання студентами потрібних знань про склад, будову, фізичні властивості речовини, сформувати базові знання про закони термодинаміки, електромагнетизму, оптики та інше. З метою кращого засвоєння теоретичних основ фізики слід використовувати різні наочні посібники, технічні засоби навчання, комп'ютерну техніку, особливо під час дистанційного навчання допомагає використання Youtube та джерел з мережі Internet.

Лабораторні роботи слід виконувати при вивченні відповідної теми, що сприяє кращому засвоєнню теоретичного матеріалу і дає можливість студентам ознайомитися з методикою проведення лабораторних робіт і самостійно робити відповідні висновки. У сучасних умовах дуже корисним є використання віртуальних лабораторій з фізики.

Практичні роботи з фізики сприяють науковому розумінню матеріальної картини світу, розвивається пізнавальний інтерес, студенти починають розуміти яким чином фізика використовується у виробничих процесах.

Інтегрований підхід до формування професійної компетентності майбутніх фахівців сприяє інтеграції навчання студентів під час вивчення фізико-математичних дисциплін, внаслідок чого зростає рівень сформованості їхніх професійних знань, умінь, навичок і здібностей, оволодіння досвідом роботи, що забезпечує високий рівень професійного та інтелектуального розвитку.

Перелік літератури

1. Бех І. Д. Становлення професіоналізму в сучасних соціальних умовах. Педагогіка толерантності. 2001. №3–4.
2. Мачинська Н. І. Компетентнісний підхід у підготовці майбутніх фахівців в умовах магістратури. Компетентнісний підхід у сучасній університетській освіті: збірник наукових праць. Рівне: НУВГП, 2011.
3. Туриця О. О. Творча компетентність як складова професійної компетентності майбутніх технологів харчових виробництв. Матеріали звітних наукових конференцій кафедри загальної та соціальної педагогіки. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014.

МОТИВАЦІЯ ЯК ЗАПОРУКА УСПІШНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Л.Ш. Швець, викладач-методист, голова ЦК хімічних дисциплін

Т.В. Дьякова, викладач в/к

Мотивація навчальної діяльності здобувачів освіти є однією з пріоритетних проблем в сучасній українській освіті. Бажання виконувати і доводити до завершення свою роботу можливе лише в тому випадку, коли є мотив. В умовах сучасного суспільства відбувається постійне оновлення змісту навчання, що призводить до формування у здобувачів освіти потреби самостійного отримання знань і розвитку активної життєвої позиції.

Ефективність навчального процесу неможлива без мотивації та без стимулу оволодіння новою професією. Здобувачі освіти повинні розуміти, навіщо та для чого вони займаються певними видами діяльності та яку користь від цієї діяльності вони отримають. Оволодіння знаннями, вміннями та навичками, які в майбутньому можуть сформувати основу професійної діяльності, і є основними факторами, що впливають на мотивацію навчання здобувачів освіти. Підвищити мотивацію навчальної діяльності можливо шляхом використання на кожному етапі навчання проблемних завдань, застосуванням інтерактивних технологій, зміною діяльності здобувачів освіти, зацікавленістю в отриманні результату.

Таким чином, навчання буде ефективнішим та результативнішим, якщо воно мотивоване, і діяльність здобувачів освіти збігається за спрямованістю та внутрішніми мотивами.

За характером мотивації і станом навчальної діяльності можна виділити декілька типів ставлення здобувача освіти до навчання:

- негативне;
- байдужне або нейтральне;
- позитивне аморфне;
- позитивне пізнавальне, усвідомлене;
- позитивне відповідальне, особистісне.

Характерними особливостями негативного ставлення здобувачів освіти до навчання є: бідність і вузькість мотивів; пізнавальні мотиви вичерпуються інтересом до результату; не сформовані вміння ставити цілі, долати труднощі; навчальна діяльність не сформована; відсутнє вміння виконувати дію за розгорнутою інструкцією; відсутня орієнтація на пошук різних способів дії.

При позитивному (аморфному) ставленні здобувачів освіти до навчання в мотивації спостерігаються нестійкі переживання новизни, допитливості, спонтанного інтересу; широкі соціальні мотиви обов'язку; розуміння і первинне осмислення цілей, визначених викладачем.

За позитивного (пізнавального) ставлення здобувачів освіти до навчання мотивація характеризується постановкою нових цілей; виникненням нових мотивів; осмисленням співвідношення своїх мотивів і цілей. Навчальна діяльність включає не тільки відтворення за зразками викладача завдань, способів дій, але й виникнення самостійно визначених цілей, а також виконання дій з власної ініціативи. Відбувається опанування вміннями планувати й оцінювати свою навчальну діяльність до її здійснення, перевіряти та контролювати себе на кожному етапі заняття.

Позитивне (особистісне, відповідальне) ставлення здобувача освіти до навчання характеризується стійкістю і неповторністю мотиваційної сфери; уміннями ставити перспективні, нестандартні цілі та реалізовувати їх; умінням долати перешкоди задля досягнення мети. У навчальній діяльності, спостерігається пошук нестандартних способів виконання навчального завдання, гнучкість і мобільність способів дій, опанування навчальними діями та уміннями до рівня навичок і звичок культури праці, вихід з навчальної діяльності в самоосвітню, перехід до творчої діяльності.

Яким же чином можна стимулювати здобувачів освіти до навчання? Для цього можна використовувати такі методи:

1. Враховувати бажання здобувача освіти. Важливе не те, чого бажаємо ми самі, а те, чого хоче здобувач. Він не винний у своїх бажаннях. Завдання педагога — змінити напрямок його прагнень, якщо вони не збігаються з педагогічними цілями.

2. Використовувати ідентифікацію. Стимулюйте здобувачів освіти чогось палко забажати. Головне — «щоб бажання виникли», а викладач зміг би їх використати.

3. Враховувати інтереси й нахили. Починати бажано з того, що цікавить ваших учнів, Намагайтесь обернути «побічні» інтереси здобувача освіти на свою користь. У важких випадках ідіть від яскравої форми до змісту, від емоцій до логіки.

4. Використовувати наміри, адже намір виникає на основі потреби. Знаходьте можливість допомогти здобувачам освіти у здійсненні їх намірів.

5. Заохочувати бажання досягти визнання. Багато здобувачів освіти вчиться не тільки заради знань, а й заради престижу. Не слід нехтувати цим бажанням.

6. Пам'ятати, що завжди краще хвалити, ніж критикувати. Авансуйте найменші позитивні зрушення. Безпрограшний стимул — «Я вірю, що ти зможеш!»

7. Зробити діяльність привабливою. Використовуйте зовнішньо привабливі й цікаві форми роботи, оформлення результатів, кінцевої оцінки діяльності.

8. Використовувати ситуацію. Різні життєві ситуації, що виникли випадково, потрібно помітити й миттєво використати як стимул.

Основною формою організації навчальної діяльності є лекція, лабораторне, практичне заняття та семінар.

Для проведення любого виду заняття існують рекомендації, впровадження яких сприятиме створенню мотиваційних моментів.

1. Потрібно використовувати різноманітні форми й методи організації роботи, що враховують суб'єктивний досвід здобувачів освіти щодо теми, яка розглядається.

2. Створювати атмосферу зацікавленості кожного здобувача освіти як у власній роботі, так і в роботі всієї групи.

3. Заохочувати здобувачів освіти до використання різноманітних способів виконання завдань на парі без побоювання помилитися, одержати неправильну відповідь.

4. Стимулювати прагнення здобувачів освіти до самостійної роботи, аналізувати під час заняття різні способи виконання завдань, запропоновані здобувачами, відзначати та підтримувати всі види діяльності, що сприяють досягненню здобувачами мети.

5. Створювати педагогічну ситуацію спілкування, що дозволяє кожному здобувачеві освіти, незалежно від ступеня його готовності до уроку, виявляти ініціативу, обговорювати наприкінці уроку не лише те, «що ми дізналися» (що опанували), але й те, що сподобалось (не сподобалось) та чому; що хотілося б виконати ще раз, а що зробити по-іншому.

7. На лабораторному, практичному та семінарському заняттях аналізувати не лише правильність (неправильність) відповіді, але і її самостійність, оригінальність, бажання здобувача освіти шукати та знаходити різноманітні способи виконання завдань.

Здобувач освіти на уроці повинен бути настроєний на ефективний процес пізнання, мати в ньому особисту зацікавленість, розуміти, що й навіщо він виконуватиме. Без виникнення цих мотивів навчання, без мотивації навчальної діяльності пізнання не може принести позитивний результат.

Список використаних джерел

1. Макаревич О. Мотивація як підґрунтя дій особистості. Соціальна психологія. 2006. № 2 (16). С. 134–141.
2. Kovalenko, N. P., Bobrova, N. O., Hancho, O. V., & Zachepylo, S. V. (2020). МОТИВАЦІЯ СТУДЕНТІВ ЯК ЗАПОРУКА УСПІШНОГО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ. Медична освіта, (3), 43–48.
3. Бугрименко А. Г. Внутрішня і зовнішня навчальна мотивація у студентів педагогічного ВНЗ. Психологічна наука і освіта. 2006. № 4. С. 28.
4. Додонов Б. І. Структура і динаміка мотивів діяльності. Питання психології. 1984. № 4. С. 48–56.
5. Занюк С. С. Психологія мотивації. К. : Вид. «Либідь», 2002. 304 с.
6. Коваленко Н. П. Мотивація навчальної діяльності як запорука успішної професійної підготовки студента. Сучасний підхід до викладання навчальних дисциплін в контексті підвищення якості вищої освіти : матеріали 50-ї наук.- метод. конф. викладачів і аспірантів. Полтава, 2019. С. 13–16.
7. Колчигіна А. В. Специфіка навчальної мотивації студентів. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологічні науки». Херсон, 2018. № 1 (2). С. 46–50.

ІНСТРУМЕНТИ ТА МЕТОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ ВИКЛАДАЧАМИ КОМІСІЇ ТОВАРОЗНАВСТВА

Н.В. Макарова, викладач II категорії

Головною метою освітньої діяльності є досягнення належного рівню організації, забезпечення та реалізації освітнього процесу, що забезпечує здобуття особами якісної освіти та відповідає вимогам, встановленим законодавством та/або договором про надання освітніх послуг.

Досягти даної мети можна, забезпечивши високий рівень якості освіти. Запровадження внутрішньої системи забезпечення якості освіти – найактуальніше питання стратегічного характеру для всіх освітян. Побудова

внутрішньої системи забезпечення освіти – складна та змістовна робота, тому до неї необхідно залучати всіх учасників освітнього процесу.

Розкриваючи сутність внутрішньої системи забезпечення якості освіти, варто звернути увагу на співвідношення таких термінів як «якість освіти» та «якість освітньої діяльності». Закон України «Про освіту» визначає якість освіти як «відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством, відповідним стандартом освіти та/або договором про надання освітніх послуг», а якість освітньої діяльності – як «рівень організації, забезпечення та реалізації освітнього процесу, що забезпечує здобуття особами якісної освіти та відповідає вимогам, встановленим законодавством та/або договором про надання освітніх послуг».

Отже, якість освіти розглядається у нерозривній єдності якості процесу і якості результату. Якість освітнього процесу є невід'ємною складовою якості освіти, яка залежить від якості освітнього середовища, включає якісні і кількісні характеристики освітнього процесу, якість професійної компетентності викладачів, якість організаційно-управлінської компетентності. Кожен заклад освіти має свої особливості – тип, рівень освіти, умови діяльності, фінансування, місцезнаходження, освітня програма тощо. Усі ці складові впливають на формування для кожного окремого закладу внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності і якості освіти.

В останні роки, в освітньому процесі відбувся різкий поворот від традиційної моделі навчання до сучасного формату дистанційної освіти. Такий екстрений перехід в умовах світової пандемії, а зараз- і військового стану, має суттєву відмінність від правильно спланованого онлайн-навчання на основі масових відкритих онлайн-курсів. Освітні організації змушені працювати зі здобувачами освіти дистанційно та повинні усвідомлювати різницю в оцінці ефективності так званого "онлайн-навчання" із застосуванням дистанційних освітніх технологій.

Викладачі організують навчальний процес за допомогою дистанційних технологій навчання на основі різних способів доставки електронного контенту та доступних інструментів комунікації здобувачів освіти та викладачів в електронному інформаційно-освітньому середовищі.

Різкий перехід на дистанційне навчання – міра вимушена та екстрена, не всі навчальні заклади були готові до цієї кардинальної розбудови навчального процесу, виходячи з об'єктивно різного рівня розвиненості інформаційної інфраструктури, забезпеченості дисциплін електронними освітніми ресурсами та готовності викладачів до використання цифрових платформ та сервісів в освітньому процесі.

За методичною рекомендацією МОН, навчальні заклади розробили прийнятні для їхнього рівня розвитку ІТ-інфраструктури, з урахуванням доступних зовнішніх ресурсів, сценарії реалізації дистанційного навчання та вимоги до форматів навчального процесу. Саме тому, у кожного коледжу та вишу виник свій набір інструментів та сценаріїв для організації навчання в онлайн-середовищі.

Одна з важливих проблем в методиці викладання товарознавчих дисциплін – проблема використання наочних посібників. Для сприйняття інформації і запам'ятовування матеріалу слід включати в пізнавальний процес

декілька органів чуття, адже дослідження показують, що за допомогою зору людина сприймає

83% інформації, слуху – 11%, запаху – 3,5 %, дотику – 1,5%.

Необхідність активного застосування наочних засобів викликано наступними вимогами:

– по-перше, на підставі живого спостереження формуються чуттєві образи і поняття;

– по-друге, забезпечується зв'язок абстрактних положень з життям. Вивчення навчального матеріалу економічного спрямування здійснюється шляхом сходження від конкретних образів до абстрактного мислення, і поступовим рухом думки від абстрактного до конкретного;

– по-третє, у студентів активізуються розумові процеси. Поєднання живого слова з образами емоційно впливає на студентів, залучає до обговорюваного питання, що сприяє ґрунтовному запам'ятовуванню.

Наочне навчання – це навчання на конкретних образах. При вивченні товарознавства використовуються різні засоби наочності. Науковці класифікують наочність на внутрішню і зовнішню. Внутрішня наочність припускає використання образів, що склалися у свідомості асоціацій, логічних зв'язків для створення нових образів, зовнішня – це комплекс природних і спеціально створених засобів навчання. У свою чергу засоби зовнішньої наочності діляться на натуральні, словесно-образні і образотворчі. Натуральні засоби є предметами, виробами, які використовуються в природньому виді, тобто проведення лабораторних робіт з натуральними зразками товарів сприяє не лише придбанню умінь і навичок проводити аналіз якості товарів, а і сприяє детальному знайомству з асортиментом, і споживними властивостями товарів, які вивчаються.

При вивченні товарознавчих дисциплін широко використовується образотворча наочність. Образотворча наочність означає застосування штучно створених засобів навчання. Використання засобів наочності в курсу товарознавчих дисциплін сприяє втілюваною в практику навчання таких принципів дидактики як науковості, доступності і міцності засвоєння знань.

Засоби наочності виконують певні функції в навчальному процесі і, передусім, пізнавальну. Наочність може виступати як джерело навчальної проблеми, спосіб уявлення результату, засіб систематизації знання. При вивченні товарознавства відбувається з'єднання абстрактного мислення з конкретними образами.

Поряд із пізнавальною функцією тісно пов'язана і інформаційна: ознайомлення з явищами і процесами, які не можуть бути відтворені із зовнішнім виглядом предмета в його сучасному вигляді. Наочні засоби покликані забезпечити формування образного уявлення, повноцінне розкриття навчального матеріалу, проілюструвати ту чи іншу залежність.

Сигнали, що сприймають органи чуттів, далі піддаються логічній обробці і потрапляють у сферу абстрактного мислення, внаслідок цього створюється основа для успішного протікання наступного етапу пізнання – осмислення. На етапі осмислення використання виразних засобів наочність сприяє формуванню і засвоєнню понять, доказовості й обґрунтованості суджень і висновків.

До наочних засобів, що використовуються в процесі навчання, представляються певні вимоги:

- 1) точна відповідність реальному об'єкту або явищу;
- 2) чітке усвідомлення викладачем мети, часу і місця введення наочності;
- 3) естетичне оформлення наочного засобу;
- 4) відповідність об'єкта або його зображення навчальному завданню;
- 5) наочний об'єкт не повинен містити нічого зайвого, щоб не створювати побічних асоціацій у студентів.

Особливістю наочних методів та засобів навчання є те, що вони обов'язково припускають в тій чи іншій мірі поєднання їх із словесними методами. Тісний взаємозв'язок слова і наочності витікає із того, що діалектичний шлях пізнання об'єктивної реальності припускає застосування в єдності живого споглядання, абстрактного мислення і практики.

На сьогодні, важливим є використання сучасних методів викладання за допомогою ІТ-технологій, які мають свої переваги: зображення з'являється тоді, коли це необхідно; має місце відповідність між словом і наочним зображенням; інформація не займає багато місця при зберіганні. Все це дає змогу якісного опрацювання матеріалу та в достатній мірі його засвоєння здобувачами.

Таким чином, засоби наочності корисні, тому що вони забезпечують точність сприйняття, образність і глибину розуміння навчальної дисципліни.

Найпопулярніший інструмент у викладацькому середовищі – Гугл клас. Компанія Google розробила сервіс для шкіл, коледжів, вузів та некомерційних організацій. Гугл клас містить необхідний мінімум для запуску онлайн навчання: від редактора курсів до зручного календаря для планування занять. Також, завдяки цьому ресурсу можна створити будь-який курс з нуля та привабливо його оформити. Курс ділиться на теорію та практику. Теорія – це всі лекційні матеріали, передбачені програмою навчання. Як практику, можна використовувати завдання та онлайн-тести, щоб здобувачі освіти закріпили вивчений матеріал.

Для викладачів цей сервіс дає можливість:

- Створювати курси та завдання
- Перевірити домашнє завдання та виставляти оцінки
- Тестувати здобувачів освіти
- Опублікувати новини та оголошення

Для здобувачів освіти цей сервіс дає можливість:

- Виконувати домашні завдання та отримувати оцінки за них
- Комунікувати з викладачем за допомогою форми коментарів

Для батьків цей сервіс дає можливість:

- Отримувати розсилку з успішністю їхньої дитини
- Слідкувати за навчальними новинами

Робота зі студентами – це не лише підготовка завдань та їх перевірка. У системі освіти дуже важливу роль відіграє комунікація зі студентами в режимі реального часу. У цьому напрямку, на першому плані виходить платформа відеоконференцій ZOOM. Програма відмінно підходить для індивідуальних та групових занять, студенти можуть заходити як з комп'ютера, так і з планшета або з телефона. Останнє - особливо важливо, тому що студент має можливість бути присутнім на онлайн-заняттях, будучи за межами дому чи офісу. До

відеоконференції може підключитися будь-який користувач, який має посилання або ідентифікатор конференції. Захід можна запланувати заздалегідь, а також зробити посилання, що повторюється, тобто для постійного заняття в певний час можна зробити те саме посилання для входу.

Переваги Zoom:

- Відео та аудіо зв'язок із кожним учасником. Організатор має можливість вимикати та включати мікрофон, а також вимикати відео та запитувати включення відео у всіх учасників. Ви можете увійти в конференцію як учасник з правами лише для перегляду.

- Можливість ділитися екраном зі звуком. Демонстрацію екрана можна встановити на паузу. Більш того, можна ділитися не всім екраном, а лише окремими програмами, наприклад, увімкнути демонстрацію браузера. У налаштуваннях можна дати всім учасникам можливість ділитися екранами або включити обмеження, щоб робити це міг лише організатор.

- У платформу вбудована інтерактивна дошка, можна легко та швидко перемикатися з демонстрації екрана на дошку.

Оцінюючи ефективності нової освітньої технології чи моделі навчання, велика спокуса порівняти результати навчання, отримані студентами під час застосування даної технології, з результатами навчання за традиційної моделі очного навчання. Однак, такий порівняльний аналіз, як правило, не дає обґрунтованих статистично значущих висновків через те, що вимагає:

- строгого експериментального дизайну;
- ідентичного за змістом та різного за форматом контенту;
- однакових контрольних-вимірювальних матеріалів та умов проведення підсумкової атестації;
- виключення впливу результатів експерименту зовнішніх чинників, знижують валідність експерименту.

Крім того, даний аналіз визначає ефективність як успішність студентів та не враховує інших факторів успіху. Успіх при цьому – категорія не абсолютна, і може бути вимірний, виходячи з інтересів різних учасників процесу навчання.

Для викладачів – це справді результати навчання студентів, а для студентів, крім успішності, велику роль відіграє мотивація та залученість до процесу навчання, які безпосередньо впливають на досягнення студентів.

Для викладання фахових товарознавчих дисциплін у ЗПФО потрібно використання сучасних, творчих, цілеспрямованих, інтерактивних індивідуальних методик навчання, зокрема, при проведенні практичних і лабораторних робіт, виконанні завдань виробничих практик, індивідуальних тематик використання курсових; при проведенні ідентифікації, експертизи, виявленні фальсифікації товарів, проведенні досліджень споживчих та утилітарних властивостей товарів; при відпрацюванні навичок та вмінь з комерційної і підприємницької діяльності тощо.

Сучасні форми і методи удосконалюються з метою активізації здобувачів освіти до самостійної творчої роботи, розвитку їх фахового інноваційного мислення, творчого використання наданих знань, умінь і практичних навичок. Розробляються нові методи викладання навчальних дисциплін з використанням сучасних засобів ІТ-технологій; методи залучення студентів до науково-дослідних робіт, стимулювання їх до написання наукових

статей, виступів на семінарах, науково-практичних конференціях, круглих столах, до участі в олімпіадах, конкурсах; створюються положення з метою діагностування якості освітніх послуг та критерії оцінювання знань студентів.

Таким чином, для забезпечення якості освіти викладачі комісії товарознавства знаходять, вивчають та втілюють у свою професійну діяльність максимально ефективні інтернет-платформи та ІТ-засоби. Викладачі та здобувачі освіти повинні мати комунікації та розуміння взаємодії їх спільної діяльності для отримання високих результатів та досягнення загальної мети.

СУЧАСНИЙ ДОСВІД В ПИТАННЯХ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ ЗА ДОПОМОГОЮ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ НАВИЧОК ТА ВМІНЬ

І.В. Беркань, заст. директора з НВР, викладач в/к

Робіть все можливе з того, що ви можете зробити зараз. Робіть і думайте про перспективу у майбутньому!

Доречі якщо проходження практики безпосередньо у коледжі має достатньо напрацювань, що відображається на якісних результатах захисту здобувачів освіти після закінчення практики. То результати проходження практики здобувачами освіти за допомогою технологій дистанційного навчання потребують поглибленого аналізу та внесення суттєвих коректив та систематизації методики проведення цих практик.

Історія розвитку дистанційного навчання та засоби зв'язку

- **Листування вчителя і учениці.** Найперше офіційно зафіксоване дистанційне навчання яке відбулося ще 1840 року. Це перші листи, коли вчитель надсилав завдання, потім отримував відповіді, перевіряв роботу і оцінював, надавав зворотний зв'язок.

- **Радіоуроки** - були популярними на початку ХХ століття.

- **Телевізійні уроки** від відомих педагогів-новаторів в кінці 90-х років. Зараз ми бачимо уроки Всеукраїнської школи онлайн.

- **Інтернет** (сучасні технології), призвели до появи нових способів дистанційного навчання. Google(classroom, drive), Discord, Zoom, Skype, Telegram, та герой дистанційний української освітньої системи – Viber. Виявилось, що це один із найпоширеніших засобів зв'язку, який використовували для дистанційного навчання під час виключення світла. Тобто будь-який засіб зв'язку, який може з'єднати здобувача освіти і керівника практики або майстрів виробничого навчання є ефективним.

Види дистанційного навчання:

- **Синхронне навчання:** це “прямий ефір” коли здобувачі освіти контактують через засоби зв'язку безпосередньо з керівником. Це може бути відео-, аудіо зв'язок, спілкування в чаті. Дозволяє напряму через зв'язок регулювати

навчання і контролювати здобувачів освіти. В нашому коледжі проводять практики починаючи з 2020 року.

- **Асинхронне навчання:** може відбуватися через електронне листування, відео уроки, блоги, сайти керівників практик тощо. Це самостійне вивчення матеріалу здобувачами освіти або за допомогою керівника в визначені терміни. Коли здобувачі освіти не встигають, додають час на доопрацювання (гнучкі терміни).

Асинхронне дистанційне навчання треба задіяти коли у здобувачів освіти є проблеми з наявним зв'язком з керівником, або є здобувачі освіти, яким потрібно більше часу на опрацювання тієї чи іншої теми, або є здобувачі освіти з різними освітніми потребами. Перевага асинхронного дистанційного навчання в тому, що його можна планувати заздалегідь виходячи з наявних умов.

- **Гібридне навчання** – коли ми зустрічаємось із здобувачами освіти в синхронному режимі (наприклад на відеоконференції) а після цього застосовуємо асинхронне навчання для здобувачів освіти які не мали змогу приєднатися раніше.

Складнощі та питання які виникали під час проведення практик у змішаному режимі в коледжі за попередній термін:

1. Частина здобувачів освіти мають змогу і бажання відвідувати практику в коледжі під керівництвом керівника практики (майстер виробничого навчання або викладач).

2. Частина здобувачів освіти з поважних обставин не мають можливості відвідувати коледж, але мають можливість виходити в онлайн простір.

3. Частина здобувачів освіти переїхала в нові місця проживання, і опинилась в ситуації відсутності стаціонарних комп'ютерів, або опинилась в зоні поганого інтернету, або зовсім немає інтернету. Їм складно навчатися в умовах дистанційного навчання, їм потрібна підтримка. Для них треба організувати будь-який зв'язок з коледжем та керівником практики.

4. Здобувач освіти чекає на зворотний зв'язок від керівника – це спричиняє непорозуміння і відсутність дії та марнування часу.

5. Керівники практик теж опинилися в тяжких умовах. Їм треба провести практику очно з тими здобувачами освіти які прийшли до коледжу. Потім треба організувати зв'язок з тими здобувачами освіти які знаходяться на відстані і можуть вийти на практику в онлайн режимі і надати пакет інформації тим здобувачам освіти яких немає ні в очному ні в онлайн просторі. І це втомлює керівників. Але дуже тішить, що в багатьох керівників практик та класних керівників знайшлась віра в себе і вони почали встановлювати будь-який зв'язок зі своїми здобувачами освіти, а далі вибудовувати дистанційне навчання. Дякую їм за це.

Цікавий світовий досвід

1. До речі, американське дослідження щодо ефективності дистанційних курсів для студентів вишів виявило найбільшу проблему в тому, що здобувачі освіти не отримували достатньо ефективного зворотного зв'язку і чітких інструкцій від викладачів. А нечіткість інструкцій викладачів була в тому, що вони не розуміли, що їм потрібно робити.

2. Доведено до цього що навички виробляються за 21 день. Але насправді, було проведено дослідження, в якому студентів привчали пити воду і присідати 50 разів.

Виявилось, що для вироблення навички пити воду треба приблизно 21 день. Але для звички присідати – більше 100 днів.

3. Мозку потрібно багато енергії, щоб оволодіти новими навичками. Адже зараз – коли такий рівень тривожності – наш мозок не дозволить серйозно думати про формування складних навичок. Він витрачає енергію на збереження нашого життя – високий рівень тривожності сигналізує, що треба весь час думати, як рятуватися.

Поради як налагодити практику за допомогою технологій дистанційного навчання.

- Все починається з класного керівника який надає на відділення поглиблену інформацію про спроможність кожного здобувача освіти з його групи проходити практику очно, синхронному онлайн режимі або асинхронному режимі.

- Керівник практики на базі цієї інформації розробляє свій інформаційний кейс під кожну підгрупу яка склалася.

- На початку практики в дистанційному режимі керівник практики розміщує всю інформацію у Google Classroom та надсилає лист з кодом доступу усім здобувачам освіти групи яка виходить на практику та їх класному керівнику. Класний керівник дублює цей лист на батьківський сервіс. В листі керівник практики надає здобувачам освіти (батькам) інформацію, яка пояснює тему кожного тижня практики, задачі практики та правила оцінювання результатів. Щоб всі розуміли систему, за якою буде працювати здобувач освіти. Одразу в листі зазначено в який час щодня будуть оприлюднюватися завдання у Google Classroom.

- На першому занятті керівник обов'язково доводить всю необхідну інформацію по виконанню програми практики з матеріалом для вивчення, завданням, чіткими термінами виконання та графіком виходу на зв'язок. Крім того для здобувачів освіти складається список справ чи вправ. Але це не просто список з інструкціями, куди звернутися, якщо будуть запитання або проблеми. Це і список результатів, чого від тебе очікує керівник. Керівникам, заздалегідь, до початку практики, треба напрацювати цей список.

- Завдання має бути конкретним, прозорим. Воно має надати можливість послідовності вивченню матеріалу та виконання завдань. Корисні посилання, рекомендації, що потрібно подивитися, на що звернути увагу. Усі рекомендації мають бути чіткими.

- Має бути організований зворотний зв'язок у груповому чаті для всіх здобувачів освіти саме так ми зможемо відповідати на питання та корегувати і контролювати виконання програми практики. Зворотний зв'язок не може бути час від часу, він має бути постійним і послідовним. Наприклад, всі повинні знати, що вранці в понеділок є розсилка з розкладом. Або що потрібно зайти у цей час на певний сайт і побачити свій розклад. Якщо у керівника є можливість зробити зворотний зв'язок індивідуалізованим, то буде ще краще.

- Потрібно зробити контрольні перевірки виконання програми та завдань наприкінці кожного тижня. Не треба очікувати, що всі одразу перелаштуються, вибудують свій графік і будуть досконалыми. Зважаймо, що ми живемо у стані невизначеності, це впливає на організацію життя здобувачів освіти. Тож потрібен контроль, для покращення результатів.

- Якщо потрібна консультація, то вона відбувається в межах робочого часу керівника практики, завідувача відділення або голови циклової комісії.

- **Обов'язково є час для асинхронного навчання.** Після сесії здобувач освіти за вказівками керівника і за допомогою батьків організовує навчання самостійно. Керівники допомагають спланувати роботу здобувачів освіти, надають індивідуальні консультації, якщо це їм під силу. Вони також надають завдання, шаблони та інструкції для опанування теми.

- До початку практики здобувачі освіти які не мають змогу проходити практику в очному режимі вже повинні мати список, що вони зобов'язані зробити під час проходження практики. Мета на тиждень важлива для щоденного навантаження на здобувача освіти – що здобувач освіти має зробити сьогодні і кожного дня.

- Правила на півгодини, саме в ці півгодини через будь-який зв'язок (не обов'язково відеоконференцію) керівник перебуває з здобувачами освіти та може їх консультувати. На початку кожного дня керівник на пів години виходить на зв'язок з здобувачами освіти і дає їм завдання на сьогодні і пояснює як його виконувати.

Приклад організації правила на півгодини:

- Керівник практики пропонує скрінкаст на 5 хвилин (трансляція того, що відбувається на екрані вашого пристрою – ред.) + 25 хвилин відповідає на запитання в режимі чату або відеоконференції.

- 15 хвилин відеоконференція із завданням + 15 хвилин самостійної роботи;

- 10 хвилин самостійного вивчення теми, а потім 20 хвилин запитань в організованому середовищі.

- 30 хвилин – аналіз теми, робіт здобувача освіти у відеоконференції.

- 8 хвилин – тематичне відео на YouTube + 22 хвилини виконання завдання із зворотним зв'язком.

- Дві 10-хвилинні вправи + 10 хвилин узагальнення.

Підсумкові оцінки практики. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти навчальних та виробничих практик

Але важливо не тільки розробити програму, провести практику в змішаному режимі, важливо правильно її оцінити. Згідно наказу про проведення практики в ньому прописується що наприкінці практики призначається комісія яка і проводить захист та підбиває підсумки практики. Попрацювавши в цих комісіях я прийшов до висновку що комісіям досить складно об'єктивно оцінити здобувача освіти. Стало зрозумілим що критерії, за якими здійснюється оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти проходження практики повинні мати комплексний характер, а саме:

- рівень застосування знань та умінь в практичній роботі;

- уміння користуватися різними видами конструкторсько-технологічної документації та іншими джерелами інформації;

- дотримання технічних вимог у процесі виконання робіт (якість виробу);

- уміння організувати робоче місце і підтримувати порядок на ньому в процесі роботи

- рівень сформованості трудових прийомів і умінь виконувати технологічні операції;

- дотримання правил безпечної праці та санітарно-гігієнічних вимог;

- дотримання норм часу на виготовлення виробу;

- рівень самостійності у процесі організації і виконанні роботи (планування трудових процесів, самоконтроль і т. п.), виявлення елементів творчості;

До вашої уваги надаються 4 таблиці для оцінювання комплексних досягнень здобувачів освіти під час проходження навчальних, виробничих та переддипломних практик. Під час оцінювання керівник практики має можливість більш ретельно оцінити кожного здобувача освіти по трьом критеріям з 2,3 та 4 таблиці, а комісія оцінити засвоєння ними теоретичного матеріалу з 1 таблиці. Загальну суму балів треба буде розділити на чотири і вирахувати більш точнішу оцінку. За практику. Крім того здобувачу буде ясно над покращенням якого критерію треба в подальшому працювати.

1. Оцінювання засвоєння теоретичного матеріалу.

низький	1	Здобувач освіти може розрізняти об'єкт вивчення і відтворити деякі його елементи.
	2	Здобувач освіти фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, має поверхові уявлення про об'єкт вивчення, виявляє здатність елементарно висловити думку.
	3	Здобувач освіти відтворює менше половини навчального матеріалу, з допомогою вчителя виконує елементарні завдання.
середній	4	Здобувач освіти знає, близько половини навчального матеріалу, здатний відтворювати його не в повному обсязі відповідно до тексту підручника або пояснення керівника.
	5	Здобувач освіти розуміє основний навчальний матеріал, здатний дати визначення понять, але при цьому допускає помилки. З допомогою керівника може відтворити значну частину матеріалу, частково обґрунтувати та проаналізувати її, зробити висновки.
	6	Здобувач освіти виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його правильна, але недостатньо осмислена. З допомогою керівника може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки.
достатній	7	Здобувач освіти виявляє знання і розуміння переважної більшості навчального матеріалу. З епізодичною консультацією керівника застосовує знання для виконання практичних-завдань. Користується необхідною конструкторсько-технологічною документацією.
	8	Знання здобувача освіти є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал в стандартних ситуаціях, вміє аналізувати, робити висновки.. Відповідь його повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями. Самостійно використовує теоретичні знання для виконання практичних завдань. Користується необхідною конструкторсько-технологічною документацією.
	9	Здобувач освіти правильно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, вміє узагальнювати і систематизувати інформацію. Самостійно

		застосовує знання для виконання практичних завдань. Користується всіма видами конструкторсько-технологічної документації, що передбачена програмою.
високий	10	Здобувач освіти володіє глибокими, міцними знаннями і здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях. Самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності. Виявляє елементи творчого підходу в проектуванні, конструюванні, моделюванні та виготовленні виробів.
	11	Здобувач освіти володіє узагальненими знаннями з предмета, виявляє творчий підхід у проектуванні, конструюванні, моделюванні та виготовленні виробів. Користується різними видами конструкторсько-технологічної-документації, використовує додаткові джерела інформації.
	12	Здобувач освіти має системні знання, виявляє здатність приймати творчі рішення у виконанні теоретичних і практичних завдань. Вільно володіє різними видами конструкторсько-технологічної документації, вміє самостійно розробляти окремі її види. Систематично користується додатковими джерелами інформації.

2. Якість виконання робіт та технологічних операцій під час проходження практики;

низький	1	Здобувач освіти може розпізнавати деякі об'єкти вивчення (матеріали, моделі, схеми тощо) та називає їх (на побутовому рівні); знає правила безпеки при роботі в навчальних майстернях(кабінет практичного навчання)
	2	Здобувач освіти описує деякі технологічні об'єкти; розпізнає інструменти та обладнання для виконання практичних робіт
	3	Здобувач освіти має фрагментарні уявлення з предмета вивчення (обізнаний з деякими технологічними поняттями); може використовувати за призначенням робочі інструменти та обладнання
середній	4	Здобувач освіти знає окремі факти, що стосуються технологічних об'єктів; виконує елементарні прийоми роботи інструментом
	5	Здобувач освіти відтворює навчальний матеріал з допомогою вчителя; може виконувати окремі операції; дотримується послідовності виготовлення виробу; володіє прийомами роботи інструментом
	6	Здобувач освіти самостійно відтворює значну частину навчального матеріалу; дотримується технології виготовлення виробу; з допомогою учасників проекту і учителя виконує завдання, що стосуються певних етапів проектної діяльності

достатній	7	Здобувач освіти самостійно і логічно відтворює фактичний і теоретичний матеріал; виконує практичну роботу відповідно до інструкцій керівника; з допомогою учасників проекту і керівника виконує завдання, що стосуються усіх етапів проектної діяльності
	8	Здобувач освіти виявляє розуміння навчального матеріалу, наводить приклади; може самостійно обирати конструктивні елементи виробу; раціонально організовує робоче місце
	9	Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом і використовує набуті знання і уміння у стандартних ситуаціях; може самостійно та обґрунтовано обирати конструктивні елементи виробу
високий	10	Здобувач освіти володіє засвоєними знаннями та вміннями і застосовує їх у нестандартних ситуаціях; з допомогою учасників проекту і керівника проектує та виконує всі види запланованих робіт
	11	Здобувач освіти володіє глибокими знаннями і навичками з предмета, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, знаходить і аналізує додаткову інформацію; самостійно проектує та виконує всі види запланованих робіт, допускаючи при цьому незначні відхилення у технологічних операціях
	12	Здобувач освіти має системні знання та навички з предмета, свідомо використовує їх, у тому числі, у проблемних ситуаціях; самостійно проектує та виконує, використовуючи відповідні технології, всі види запланованих робіт

3. Уміння користуватися різними видами конструкторсько – технологічної документації та іншими джерелами інформації

низький	1	Здобувач освіти може розрізнити об'єкт вивчення і відтворити деякі його елементи.
	2	Здобувач освіти фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, має поверхові уявлення про об'єкт вивчення, виявляє здатність елементарно висловити думку.
	3	Здобувач освіти відтворює менше половини навчального матеріалу, з допомогою керівника виконує елементарні завдання.
середній	4	Здобувач освіти знає, близько половини навчального матеріалу, здатний відтворювати його не в повному обсязі відповідно до тексту підручника або пояснення керівника.
	5	Здобувач освіти розуміє основний навчальний матеріал, здатний дати визначення понять, але при цьому допускає помилки. З допомогою керівника може відтворити значну частину матеріалу, частково обґрунтувати та проаналізувати її, зробити висновки.

	6	Здобувач освіти виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його правильна, але недостатньо осмислена. З допомогою керівника може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки.
достатній	7	Здобувач освіти виявляє знання і розуміння переважної більшості навчального матеріалу. З епізодичною консультацією керівника застосовує знання для виконання практичних-завдань. Користується необхідною конструкторсько-технологічною документацією.
	8	Знання учня є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал в стандартних ситуаціях, вміє аналізувати, робити висновки. Відповідь його повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями. Самостійно використовує теоретичні знання для виконання практичних завдань. Користується необхідною конструкторсько-технологічною документацією.
	9	Здобувач освіти правильно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, вміє узагальнювати і систематизувати інформацію. Самостійно застосовує знання для виконання практичних завдань. Користується всіма видами конструкторсько-технологічної документації, що передбачена програмою.
високий	10	Здобувач освіти володіє глибокими, міцними знаннями і здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях. Самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності. Виявляє елементи творчого підходу в проектуванні, конструюванні, моделюванні та виготовленні виробів.
	11	Здобувач освіти володіє узагальненими знаннями з предмета, виявляє творчий підхід у проектуванні, конструюванні, моделюванні та виготовленні виробів. Користується різними видами конструкторсько-технологічної-документації, використовує додаткові джерела інформації.
	12	Здобувач освіти має системні знання, виявляє здатність приймати творчі рішення у виконанні теоретичних і практичних завдань. Вільно володіє різними видами конструкторсько-технологічної документації, вміє самостійно розробляти окремі її види. Систематично користується додатковими джерелами інформації.

4. Оцінювання організації робочого місця, дотримання правил безпечної праці і санітарно-гігієнічних вимог.

низький	3	Здобувач освіти в організації робочого місця є значні відхилення прийнятих вимог. Періодично допускаються
---------	---	---

		порушення правил техніки безпеки та санітарно-гігієнічних вимог.
середній	6	Здобувач освіти в організації робочого місця є незначні порушення. В окремих випадках допускаються порушення правил техніки безпеки та санітарно-гігієнічних вимог.
достатній	9	Здобувач освіти в організації робочого місця відповідає вимогам. Дотримується правил техніки безпеки та санітарно-гігієнічних вимог.
високий	12	Здобувач освіти в організації робочого місця самостійно і систематично забезпечує зразкову організацію праці. Дотримується правил техніки безпеки та санітарно-гігієнічних вимог.

Поради для керівників практик та майстрів виробничого навчання як досягти єдиного підходу щодо результатів практик

- Налагоджуйте взаєморозуміння. Долучайте класних керівників та батьків до інформації, які вправи їх здобувачі освіти (діти) мають робити, щоб виконати програму практики. Будьте добрими до себе та інших.
- Обирайте методику та зв'язок які працюють. Якщо щось не працює з цією групою чи здобувачем освіти, то наскільки б накатаним воно не було – спробуйте щось інше. Будьте реалістами.
- Чим чіткішими та конкретнішими будуть інструкції, чим краще будуть прописані алгоритми для самостійного опрацювання, тим більший навчальний ефект ви отримаєте. При потребі проконсультуйте здобувача освіти і батьків телефоном або через відео зв'язок.
- Найважливішим є зворотний зв'язок – конструктивний, раціональний, формувальний, який сприятиме розумінню навчального матеріалу здобувачами освіти. Не кожне заняття – це супер відео, думайте про кінцевий результат.
- З'ясуйте, що важливо для роботодавців, здобувачів освіти і батьків.
- Якщо ми хочемо побачити співвідношення зусиль до результату, рівень підготовки, вміння використовувати знання. Під кінець тижня керівник практики повинен перевіряти виконані роботи.
- Зосередьтесь на формувальному оцінюванні, перевірці на розуміння. Формувальне оцінювання має на меті зрозуміти, де помилка, чому здобувач освіти чогось не розуміє і допомогти йому налагодити навчання, щоб усе ж таки опанувати програму практики.
- Робіть усе можливе з того, що ви можете зробити зараз. Робіть і думайте про перспективу у майбутньому!

МЕТОДИКА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ У ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Л.Г. Бригадир, зав. відділенням енергетичних систем, викладач в/к

Основним капіталом сучасного суспільства є фахівець, здатний до пошуку, освоєння нових знань та прийняття нестандартних рішень. Сьогодні, коли перед енергетичною галуззю стоять принципово нові, складні та високотехнологічні завдання особливої актуальності набувають питання, пов'язані з якістю освітньо-професійної підготовки майбутніх техніків-механіків.

Модернізація освітнього процесу, підвищення його ефективності можливе лише за рахунок пошуку та активного впровадження нових засобів, форм, нових технологій навчання та оцінювання.

Згодні з думкою Лузана П. Г. який враховує, що вдосконалення результатів навчання через оцінювання, залежить від п'яти ключових умов: забезпечення ефективного зворотного зв'язку між викладачем та студентами; активного залучення студентів у власний освітній процес; обліку навчальних досягнень; залежності від оцінювання мотивації та самооцінки студентів; здатності студентів до оцінювання власних результатів та розуміння, як їх покращити (Лузан та ін., 2021).

Управління процесом навчання у коледжі неможливе без здійснення зворотного зв'язку, який несе характеристику його результативності. Виконати цю функцію дозволяють методи оцінювання якості навчальних досягнень фахівців, за допомогою яких визначається результативність навчально-пізнавальної діяльності здобувачів та педагогічної діяльності викладача.

Технологія оцінювання навчальних досягнень здобувачів у коледжах технічного профілю включає традиційні методи оцінювання (спостереження за навчальною діяльністю студентів, усний, письмовий, графічний, комбінований, практичний) та слід ширше включати інноваційні методи (метод портфоліо, метод оцінювання в «перевернутому навчанні», метод ментальних карт, метод кейсів, перевірка за допомогою навчальних ігор, виконання проєктів, тестовий, програмований та інші), а також онлайн-освітні технології

Нам досконало знайомі традиційні методи оцінювання, тому більшої уваги надамо інноваційним методам, як більш актуальним на теперішній час.

Метод портфоліо - система оцінювання знань, суть якої полягає в організації накопичення, відбору та аналізу зразків і продуктів навчально-пізнавальної діяльності студентів, відповідних інформаційних матеріалів із зовнішніх джерел. При цьому проводиться всебічна кількісна та якісна оцінка рівня навченості кожного студента і подальша корекція процесу навчання.

Портфоліо є методом «автентичного оцінювання», тобто оцінювання реальних здобутків. Основна перевага методу портфоліо полягає в тому, що він є

багатофункціональним інструментом як оцінювання, так і само оцінювання своїх досягнень студентами. Мета портфоліо - це відстеження та оцінювання формування загальних і професійних компетентностей в рамках освоєння освітньої програми професійної освіти.

Погоджуємося з висловлюваннями Лутченко Л.І., Пасічник Н.О., що краще всього портфоліо може використовуватися для оцінювання готовності студента до професійної діяльності, тобто оцінювання його компетентності, здатності студента: діяти в професійних ситуаціях; адекватно і швидко сприймати інформацію; відчувати соціально- психологічні особливості професійної діяльності; розуміти запити споживачів і роботодавців, усвідомлювати відповідальність перед суспільством; осягати професійну майстерність, роздумувати над невирішеними проблемами, міркувати і планувати напрями вдосконалення (Лутченко, Пасічник, 2012).

Реалізація методу оцінювання у «перевернутому навчанні» полягає у новій концепції подачі матеріалу студентам і, відповідно, новому способі оцінювання якості результатів навчання. Характерною рисою «перевернутого навчання» є спосіб надання матеріалу: викладачі надають електронні матеріали для самостійного вивчення додому, а традиційні домашні завдання у вигляді різноманітних вправ виконуються в аудиторному форматі. Принципова відмінність даного методу полягає в тому, що оцінювання проводиться за результатами самостійного вивчення теоретичного матеріалу та передбачає виконання практичних завдань аудиторно офлайн або онлайн.

Метод кейсів (case study) - метод навчання, в якому здійснюються контрольні функції, спрямовані на формування та перевірку рівня сформованості компетентностей студентів на основі реальних чи вигаданих ситуацій, які можуть статися в особистому житті або у професійній діяльності. У процесі вирішення проблемних ситуацій студенти навчаються висловлювати свою думку. Захист кейсів демонструє вміння захищати думку, вміння працювати як у команді, і самостійно тощо (Пащенко, 2014). Як форму оцінювання сформованості компетентностей студентів за кейс- методом можна використовувати ділову гру.

Перевірка успішності за допомогою навчальних ігор - сучасний метод оцінювання, який дозволяє оцінити рівень володіння компетентностями; особливості розумових процесів (стратегічне, тактичне, аналітичне мислення, вміння прогнозувати ситуацію, вміння приймати рішення, тощо); особистісні якості учасників. Навчальна гра є інтегративним методом навчання і оцінювання - спосіб взаємодії суб'єктів компетентнісного освітнього процесу, спрямований на встановлення і зміцнення зв'язків між елементами компетентностей за допомогою взаємо пов'язування змісту навчання профільних і непрофільних дисциплін, прийняття студентами цілей освіти через включення в ділову гру проблем і питань, пов'язаних з їхньою майбутньою професійною діяльністю.

Ментальні карти, які також називають інтелект-картами - прийом графічної організації матеріалу, який використовують для аналізу, систематизації, запам'ятовування та швидкого відтворення інформації. Ментальні карти для оцінювання якості результатів навчання використовують на етапі актуалізації знань - карту (із спеціально допущеними помилками) проєктують на інтерактивну дошку і під час фронтального опитування студентів виявляються неточності. Другий варіант використання інтелект- карти для поточного контролю знань - індивідуальна робота кожного студента над картою. Інший спосіб перевірки якості засвоєння теоретичного матеріалу - відтворення інтелект-карти. Ментальні карти можна використовувати з метою самооцінювання студентами своїх знань після самостійного вивчення матеріалу.

Проєкт, як форма навчальної діяльності, також може застосовуватися для комплексної діагностики оцінювання якості підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти. Проєкт - кінцевий продукт, одержаний в результаті планування і виконання комплексу навчальних і дослідницьких завдань, що дозволяє оцінити здатність застосувати інформацію, знання в процесі рішення професійно-орієнтованих завдань і проблем, рівень сформованості аналітичних, дослідницьких та інших розумових дій. Може виконуватися в індивідуальному порядку або групою студентів.

Тестовий метод оцінювання знань - це метод виміру й оцінювання знань, умінь та навичок студента за допомогою спеціально підготовлених стандартизованих завдань. Стандартизованим називається завдання, з альтернативним вибором відповідей. Альтернативний вибір відповідей полягає у тому, що ставляться запитання і одночасно пропонуються варіанти відповідей, правильність яких потрібно оцінити.

Сьогодні особливо невпинно набирають обертів онлайн-освітні технології, а паперове тестування втрачає свою актуальність, коли мова йде про оцінку знань. Системи управління навчанням та інструменти зворотного зв'язку - ці цифрові інструменти покликані надавати здобувачам швидкі та об'єктивні оцінки одразу після складання тесту. Можна виділити декілька способів використання цифрових інструментів оцінювання: гейміфікація відповідей, миттєвий зворотній зв'язок, відстеження прогресу, створення оцінок на основі опитування. Розглянемо найбільш зручні безкоштовні онлайн-інструменти та сервіси, які допомагають організувати цифрове оцінювання:

Quizizz (<https://quizizz.com>) - програма для створення вікторин, потокових, контрольних та самостійних завдань у форматі тестів. Можна застосовувати у режимі реального часу під час заняття, а також як окреме дистанційне завдання. Сервіс дозволяє стежити за прогресом кожного здобувача, експортувати повну картину успішності в таблиці Excel для формування звітних даних. Викладач може використовувати готові завдання з бібліотеки різних

дисциплін та галузей або самостійно створювати нові оригінальні вікторини, опитування, тести, ігри.

Quizlet - сервіс для розробки тестів і флеш-карт, дозволяє створювати завдання: тест, написання, заучування, картки, відповідність або вибір із списку.

Socrative - безкоштовний веб-сервіс, який дає можливість створювати необхідний вид діяльності: від вікторини до опитування, швидко отримувати зворотній зв'язок, проводити оцінювання, організовувати моніторинг навчання. Економить час викладачів, забезпечуючи при цьому активну взаємодію здобувачів, які можуть миттєво надіслати свої відповіді, а викладач - швидко оцінити досягнення здобувачів, а потім скоригувати навчання на основі результатів (Meet Socrative).

Online Test Pad (<https://onlinetestpad.com>) - багатофункціональний конструктор, що допомагає у створенні тестів, кросвордів, логічних ігор та діалогових тренажерів. Формат тестових питань включає 17 варіантів: одна або кілька правильних відповідей, відкрита відповідь, встановлення послідовності та відповідності, заповнення пропусків, текст, завантаження файлу, послідовне розташування, інтерактивний диктант.

Kahoot! (<https://getkahoot.com>) - навчальна платформа, яка дозволяє проводити зрізи знань і опитування за допомогою онлайн-тестування. До питань можна додавати фото, малюнки, графіку та відео для візуалізації завдань (Криворот & Пригодій, 2022). Платформа дозволяє організувати опитування чи контрольну у вигляді змагання, відслідковувати, як відповів на запитання кожен здобувач та побудувати діаграми успішності групи.

LearningApps (<https://learningapps.org>) - онлайн- сервіс для створення та збереження інтерактивних завдань. Найкраще підходить для узагальнення і систематизації знань.

SurveyMonkey - служба для створення коротких опитувань. Сервіс дозволяє швидко створювати опитування, налаштовувати їх зовнішній вигляд, розміщувати опитування на сайті та в соціальних мережах.

Master-test - освітній сервіс для проведення онлайн тестування. Відмінно підходить для організації тематичного оцінювання знань.

Підсумовуючи, слід зазначити, що як традиційні, так і інноваційні методи оцінювання якості освітньо-професійної підготовки фахівців повинні використовуватися в комплексі, взаємодоповнюючи один одного, а організація ефективного цифрового оцінювання вимагає чіткого формулювання завдань, значного попереднього тестування та узгодження із очікуваними результатами навчання. Спочатку необхідно визначити, що ми оцінюємо, а потім обрати та використати відповідний цифровий інструмент. Оскільки існує велика кількість онлайн-інструментів, то кожен педагог зможе знайти потрібний саме йому, для відстеження успіхів своїх здобувачів та для надання їм швидких та об'єктивних відгуків і оцінок, адже методика оцінювання якості результатів навчання фахівців у

зкладах фахової передвищої освіти має бути орієнтована на оцінку сформованості компетентностей здобувачів і їх розвиток.

Список використаних джерел:

Лузан, П.Г., Каленський, А.А., Пащенко, Т.М., Мося, І.А. & Ямковий, О. Ю., (2021). Методичні основи оцінювання якості підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти: методичний посібник. Житомир: «Полісся».

Лутченко, Л.І., Пасічник, Н.О., (2012). Основи педагогічного оцінювання: навчально-методичний посібник. Кіровоград: «Лисенко В.Ф.».

Пащенко, Т.М., (2014). Застосування кейс-технологій у підготовці кваліфікованих робітників. Модернізація професійної освіти і навчання: проблеми, пошуки та перспективи: зб. наук. пр., 4. К.: «НВП Поліграфсервіс». С. 131-144.

Quizizz. [Електронний ресурс]. URL: <https://quizizz.com/>.

Meet Socrative. [Електронний ресурс]. URL: <https://socrative.com/>.

Online Test Pad. [Електронний ресурс]. URL: <https://onlinetestpad.com/>.

Kahoot! [Електронний ресурс]. URL: <https://getkahoot.com/>.

LearningApps. [Електронний ресурс]. URL: <https://learningapps.org>.

АДАПТАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ ВИКОРИСТАННЯ В СЕРЕДОВИЩІ GOOGLE WORKSPACE

Ю.Є. Суліма, викладач в/к

Відповідно до «Порядку створення, розташування, збереження, доступності навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни у ВСП «ОТФК ОНАХТ» затвердженого педагогічною радою коледжу Протокол №1 від 29.08.2020 р. навчально-методичне забезпечення будь-якої дисципліни має обов'язково містити робочу програму навчальної дисципліни.

Всі інші документи та форми навчально-методичного забезпечення дисципліни можуть визначити викладачі та циклова комісія (кафедра) – група забезпечення освітньо-професійної програми, виходячи з необхідності максимально повного надання здобувачам освіти всієї інформації та матеріалів, необхідних для успішного вивчення дисципліни. Зокрема це можуть бути підручники та навчальні посібники, а також авторські матеріали, розроблені викладачем: конспект лекцій, методичні вказівки та рекомендації, індивідуальні завдання, збірники ситуаційних завдань (кейсів), приклади розв'язування типових задач чи типових завдань, комп'ютерні презентації, ілюстративні матеріали, каталоги ресурсів, тощо. [1]

Розглянемо, як кожен з цих документів та форм навчально-методичного забезпечення дисципліни можна адаптувати для ефективного використання всіма учасниками освітнього процесу в середовищі Google Workspace. Google

Workspace – це пакет хмарного програмного забезпечення та цифрових інструментів для спільної роботи від компанії Google, який дає змогу організовувати дистанційне навчання.

У 2021 році в коледжі було розпочато пілотний проект щодо розгортання та поступового впровадження системи Google Workspace у навчальний процес. Проект включає три фази – організаційну, навчально-методичну, а також фазу реалізації та оцінки якості. [2]

Навчально-методична фаза включає проведення вебінарів по змішаному навчанню, проведення навчання викладачів, адаптацію навчально-методичних комплексів, створення навчального контенту, організацію та наповнення контентом Google Classroom, розробку системи оцінювання результатів навчання по курсам у Google Classroom.

Починаючи з вересня 2021 року всі здобувачі освіти 2-х курсів відділення комп'ютерних систем отримували корпоративні акаунти та працювали в середовищі Google Workspace при вивченні дисципліни «Комп'ютерна графіка». Завдяки цьому вдалося за досить короткий проміжок часу налагодити ефективну взаємодію між учасниками освітнього процесу, організувати освітню діяльність через Google Classroom, а при переході з очної на дистанційну форму навчання проводити відеозустрічі через Google Meet.

Навчальні курси з дисципліни «Комп'ютерна графіка» у 2022-2023 н.р. також були організовані в середовищі Google Classroom. За цей час довелося повністю переробити навчально-методичний комплекс дисципліни, який включав конспект лекцій, комп'ютерні презентації, методичні вказівки до виконання лабораторних та самостійних робіт, а також матеріали для контролю та оцінювання знань здобувачів освіти.

У Classroom викладач створює завдання, до якого приєднує відповідні матеріали – це можуть бути файли текстових документів, презентацій, або посилання на попередньо завантажені на Google Диск викладача відеофайли, посилання сторонні ресурси тощо.

Для того, щоб здобувачі освіти ефективно опрацьовували матеріали у Classroom, ці матеріали мають коректно відкриватися на будь-якому пристрої (смартфон / ноутбук), в будь-якій операційній системі (Android/ iOS/ Windows/ macOS). Для цього треба передбачити різні сценарії роботи у класі та використовувати універсальні формати даних, наприклад, формат PDF, суттєвою перевагою якого є те, що вміст файлу захищений від правок, завжди відображається однаково на будь-якому пристрої при відносно невеликому розмірі файлу. PDF-файл може містити текст, таблиці, формули, векторну і растрову графіку, гіперпосилання та мультимедійні елементи.

Дворічний досвід використання середовища Google Workspace дозволяє сформулювати низку загальних рекомендацій щодо адаптації навчально-методичного забезпечення дисципліни:

1. Провести облік всіх наявних навчальних матеріалів – підручники, посібники, конспекти лекцій, інструкції до виконання лабораторних/практичних робіт, самостійних робіт, індивідуальні завдання, контрольні роботи, різнорівневі тести тощо.

2. Перевести ці навчальні матеріали у цифровий вигляд.

Для створення та редагування файлів доцільно використовувати текстовий редактор MS Word, який дозволяє зберігати файли як у форматі DOC/DOCX, які можна доопрацьовувати в майбутньому, так і в форматі PDF для публікації у Classroom. Хмарний текстовий редактор Google Docs, наявний в середовищі Google Workspace, також дозволяє імпортувати файли у форматах DOC/DOCX та PDF, однак має дещо обмежений функціонал по форматуванню документів, особливо таблиць та формул. Перевагою Google Docs є можливість голосового вводу тексту при наявності мікрофону.

Цей етап є чи не найтривалішим, бо потребує багато часу та ресурсів. Для того, щоб оцифрувати вже роздруковану раніше брошуру необхідно відсканувати кожен сторінку, використовуючи спеціальне програмно-апаратне обладнання – сканер та програму розпізнавання тексту.

Звичайно, можна скористатися камерою смартфона та безкоштовними онлайн-сервісами, які надають можливість розпізнати до 10 сторінок тексту безкоштовно. Однак отриманий результат може розчарувати – текст розпізнається не весь, інколи некоректно, а таблиці та формули взагалі не піддаються розпізнаванню.

З цієї причини повністю автоматизувати процес оцифровки наявного навчально-методичного забезпечення неможливо. Він потребує значних витрат часу та досить високого рівня володіння цифровими компетентностями.

3. Також слід враховувати, що все навчально-методичне забезпечення має бути українською мовою. Тобто всі матеріали, які не відповідають цьому критерію, необхідно перекладати. Тут на допомогу знову приходять Google Docs, які мають вбудований перекладач без обмежень на кількість сторінок чи слів.

4. Після того, як викладач підготує всі навчально-методичні матеріали, вони мають бути розглянуті на засіданнях циклової комісії (кафедри) та затверджені методичною радою коледжу.

5. Відповідно до [1], навчально-методичне забезпечення у паперовому вигляді має зберігатися на відповідних циклових комісіях (кафедрах), а в науково-технічній бібліотеці коледжу – в електронному вигляді. Посилання на всі електронні ресурси надаються НМК ЗЯО, відповідальний співробітник якого має передати ці посилання відповідальним співробітникам відповідних циклових комісій, які в свою чергу мають розмістити отримані посилання на сайті циклової комісії (при наявності).

Також в [1] зазначено, що здобувачам освіти надається вільний та зручний доступ до робочої програми та іншого навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни. Однак виникає питання, якщо у циклової комісії немає сайту, то де здобувачу освіти шукати всі матеріали?

По-перше, в середовищі Google Workspace можна швидко та безкоштовно створити сайт циклової комісії та наповнити його посиланнями на електронні ресурси. По-друге, посилання на електронні ресурси або безпосередньо на файли лекцій, інструкцій до виконання лабораторних, практичних, самостійних робіт в електронному вигляді можна завантажити у відповідні Classroom навчальних дисциплін, до яких у здобувачів освіти є постійний та вільний доступ.

Адаптація навчально-методичного забезпечення для використання в середовищі Google Workspace є тривалим, трудоемним процесом, який включає низку етапів, а саме облік наявних навчальних матеріалів, оцифрування існуючих у паперовому вигляді посібників, створення нових, їх розгляд та затвердження, розміщення в електронному вигляді на сайтах циклових комісій або у Google Classroom. Цей вид діяльності треба обов'язково включити до індивідуального плану викладача та передбачити для його виконання достатню кількість часу.

Література:

1. Порядок створення, розташування, збереження, доступності навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни у ВСП «ОТФК ОНАХТ»: затв. Педагогічною радою коледжу Протокол №1 від 29.08.2020 р.
2. Суліма Ю.Ю., Краснієнко Н.В., Суліма Ю.Є., Сологуб К.В. Пілотний проєкт запровадження змішаного навчання на базі Google Cloud Platform у фаховому коледжі // XIII міжнародна науково-практична конференція «Інформаційні технології і автоматизація - 2020», Одеська національна академія харчових технологій, Одеса, 22-23 жовтня, 2020.

СУЧАСНІ ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЗДІЙСНЕННЯ ТЕОРЕТИЧНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

**І. С. Касапова, голова ЦК економічних дисциплін, викладач II категорії;
А. С. Пятніченко, головний бухгалтер ОТФК, викладач I категорії
О. В. Шимко, викладач в/к**

У статті розглядається перспектива покращення якості освіти в ОТФК в умовах дистанційного навчання та створення інноваційних умов для надання якісних освітніх послуг, як під час синхронних, так і асинхронних занять.

Метою публікації є розробка концепції та механізму викладання економічних дисциплін в умовах воєнного стану, пандемії або блек-ауту.

На сьогоднішній день, дуже гостро постає питання щодо моделі надання якісних освітніх послуг. Навчання сьогодення ставить перед собою цілі вивчення та розвитку компетентностей. Часи змінюються, і освітній процес слід адаптувати до викликів сучасності. Тому основним, базовим компонентом освітнього процесу з підвищення його якості є: впровадження в освітній простір компетентної освіти, зокрема функціонування оффлайн та онлайн-ресурсів, ціннісних орієнтирів освіти, кардинальне оновлення системи підготовки та супроводу компетентного викладача.

Починаючи з 2020 року навчальний процес в закладах освіти, у більшій мірі, проходить у дистанційному форматі. Проводячи онлайн-заняття, стало зрозумілим, що здобувачі освіти краще сприймають інформацію, коли вона супроводжується візуалізацією та наочністю, а, ніж суто вербальне спілкування. Тому ідея створення свого роду «онлайн-курсів» стало одним із пріоритетних завдань комісії економічних дисциплін.

Виконуючи поставлену мету, комісія економіки планує створення Ютуб-каналу для розміщення своїх лекцій. Так, викладачем Шимко О.В. був створений пілотний проект власного Ютуб-каналу [1], де розміщені лекції з дисципліни «Організація виробництва» у вигляді презентацій з поясненнями викладача. На нашому каналі будуть викладатись лекції з економічних дисциплін як для економістів так і для здобувачів освіти за іншими спеціальностями.

Вважаємо, що створення та використання Ютуб-каналу комісії - це сучасний та популярний напрям передачі інформації для отримання необхідних знань та компетентностей кожним здобувачем освіти.

Посилання на лекції з Ютуб-каналу будуть розміщені в курсах економічних дисциплін на корпоративній платформі Classroom.

При здійсненні такої моделі навчання, буде застосований метод, коли лекції на одному курсі будуть викладатися різними викладачами комісії економічних дисциплін, що повинно привернути додаткову увагу здобувачів освіти і покращити сприйняття інформації, адже кожен викладач має свою індивідуальну тактику, структуру та форму подання матеріалу. Здобувачі освіти після перегляду відео-лекції зможуть надавати коментарі і тим самим здійснювати зворотній зв'язок з викладачами.

Ведення Ютуб-каналу може зацікавити й осіб, які шукають платформу для теоретичної або практичної консультації з економічних та фінансових питань. Це буде передбачати проведення вебінарів, круглих столів та семінарів. Тому створення та розвиток Ютуб-каналу комісії економічних дисциплін коледжу може стати підґрунтям для введення в роботу навчального закладу неформальної форми освіти.

Список використаних джерел

1. Ютуб канал викладача Шимко О. В. Режим доступу: <https://www.youtube.com/@user-pw3or9wu3j>.

ВИКОРИСТАННЯ ДОШКИ CLEVERMATHS ПРИ ВИВЧЕНІ ПРЕДМЕТІВ ЗАГАЛЬНО ТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ЯКІ ПОТРЕБУЮТЬ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ

С.В. Волянська, викладач в/к

Однією із основних задач сьогодні щодо вимог освітнього процесу у навчальних закладах фахової передвищої освіти є забезпечення шляхів удосконалення якості освіти за допомогою ефективного впровадження в навчальний процес цифрових інструментів які допомагають візуалізувати навчальний процес, як складову в якості освіти.

Глобальна пандемія, війна суттєво змінила умови та можливості взаємодії викладачів та студентів в процесі навчання. Традиційні форми навчання, коли викладач має безпосередній контакт зі студентами, за новими умовами повинні бути замінені на дистанційні. Сучасна освітня реформа фокусується на трьох напрямках: нова педагогіка, нові навчальні середовища та цифрове навчання.

Метою статті є покращення навчальних досягнень, формування компетентності викладачів, які відповідають вимогам потреб сучасності та майбутнього часу, оновлення педагогіки шляхом експериментів та перетворення навчання в натхненний процес, який відбувається протягом життя.

Виклад основного матеріалу. Сучасні освітні технології

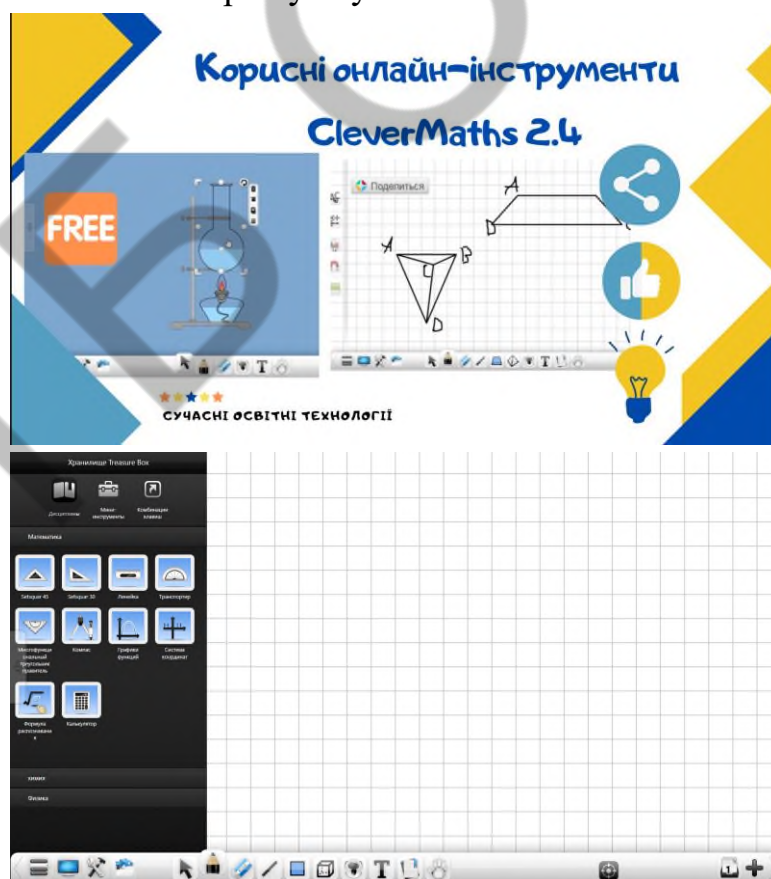
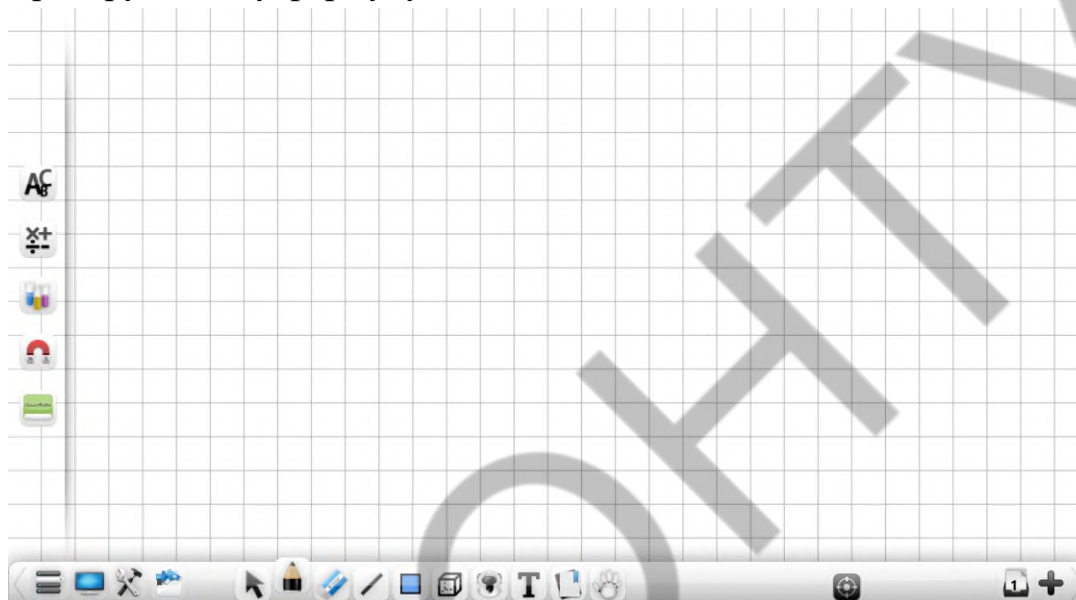

Рис.2 Вікно CleverMaths2.4

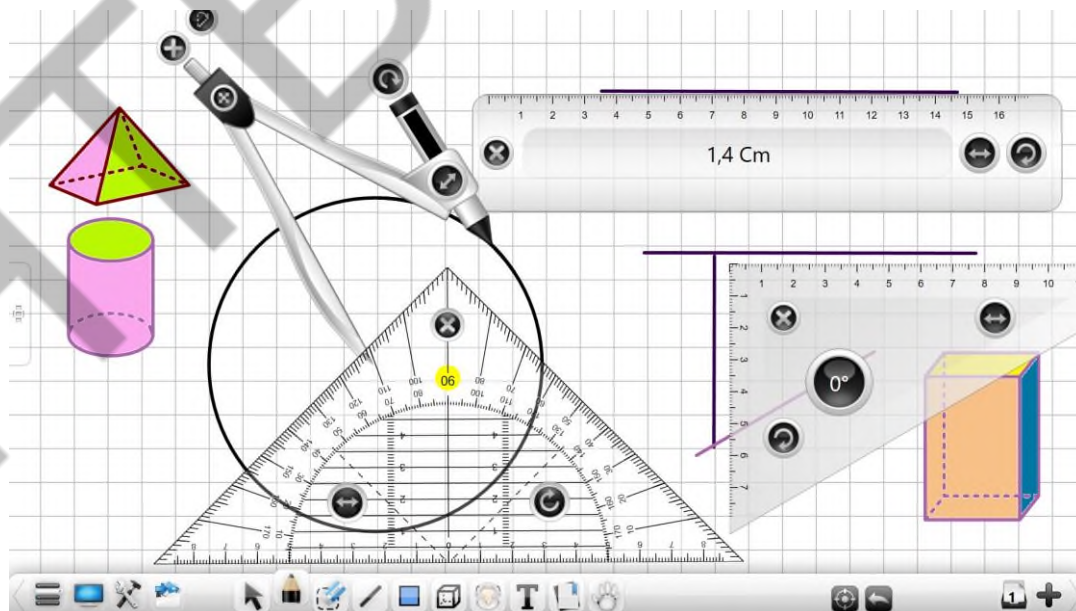
Clevermaths має всі функції, які можна очікувати від корисного програмного забезпечення для проведення онлайн-занять. Інструмент включає

деякі інструменти для певних предметів. Зробіть заняття математики цікавими за допомогою інтерактивних інструментів математики. Візуально розміщений матеріал спрощує пояснення при поясненні креслення та механіки. Записує наукові експерименти та зберігайте результати в папках, щоб легко порівнювати результати подальших експериментів. Налейте рідини між склянками, виміряйте лінії та фігури та створіть графіки. Окрім розпізнавання тексту, існує також революційна функція розпізнавання формул, яка автоматично перетворює рукописну формулу в текст.

Рис.3 Дошка CleverMaths2.4

Коли ви відкриваєте програму, використовуйте бічне меню, щоб вибрати одну з п'яти предметних сторінок, які ідеально підходять для використання на дисципліні: англійська мова, математика, хімія, фізика, креслення, механіка та режим дошки.

Рис.4 Інструменти для креслення в CleverMaths2.4

Дозволяє розміщувати текст (розмір літер, вирівнювати текст, виділяти його жирним, курсивом), ілюстрації, математичні формули; геометричні параметри; вбудовувати документи.

Є можливість спільного перегляду веб-сайтів в режимі онлайн. Має візуально привабливий і інтуїтивно зрозумілий інтерфейс.

Тема: Масштаби (ГОСТ 2.302)

Масштаб

- **Масштабом** називають число, яке показує, в скільки разів зменшили або збільшили дійсні розміри.
- Для збільшення приймають масштаби 2:1, 4:1 і т. д.
- Для зменшення — 1:2, 1:4 і т. д.

Масштаби – ГОСТ 2.302-68

- Стандарт встановлює масштаби зображень та їх позначення на кресленнях всіх галузей промисловості та будівництва.

Масштаб – відношення лінійного розміру відрізка на кресленку до відповідного лінійного розміру того ж відрізка в природі.

ГОСТ 2.302-68 «Масштаби»

Масштаби зменшення	1:2, 1:2.5, 1:4, 1:5, 1:10, 1:15, 1:20, 1:25, 1:40, ..., 1:1000
Натуральна (справжня) величина	1:1
Масштаби збільшення	2:1, 2.5:1, 4:1, 5:1, 10:1, 20:1, 40:1, 50:1, 100:1

Масштаб, указаний у презначеній для цього графі основного напису креслення, позначається так 1:1; 1:2; 4:1 і т.д., а у всіх інших випадках М1:1; М1:2; М4:1 і т.д.

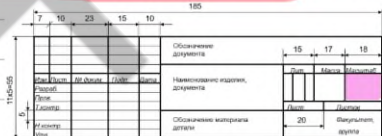
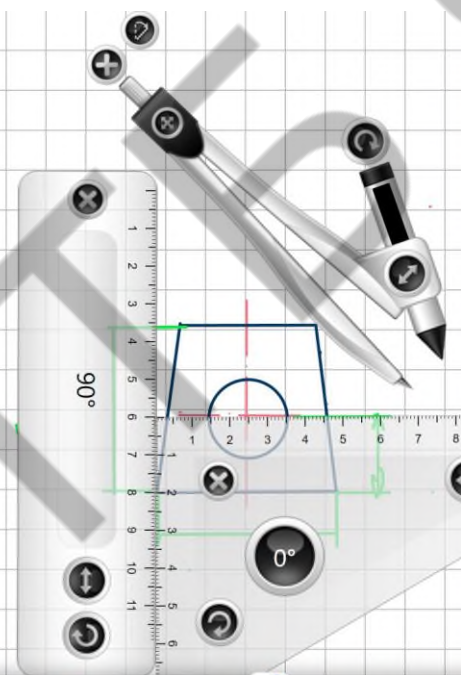

Рис.5 Лекційний матеріал в CleverMaths2.4

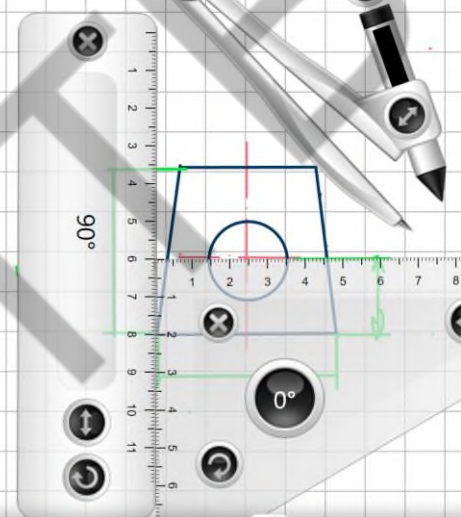

Тема: Масштаб ГОСТ 2.302

Вправа 3. Накресліть фігуру в заданому масштабі та нанесіть розміри.

М1:1; М1:2; М2:1

Штрихпунктирна

Штрихпунктирна лінія призначена для показу осевих і центрових ліній, товщина ліній S/3 ... S/2 від товщини суцільної товстої.

Штрихпунктирні лінії повинні починатись і закінчуватись тільки штрихами. Штрих ліній повинен виступати за контур зображення на відстань 3—5 мм.

Рис.6 Лекційний матеріал в CleverMaths2.4

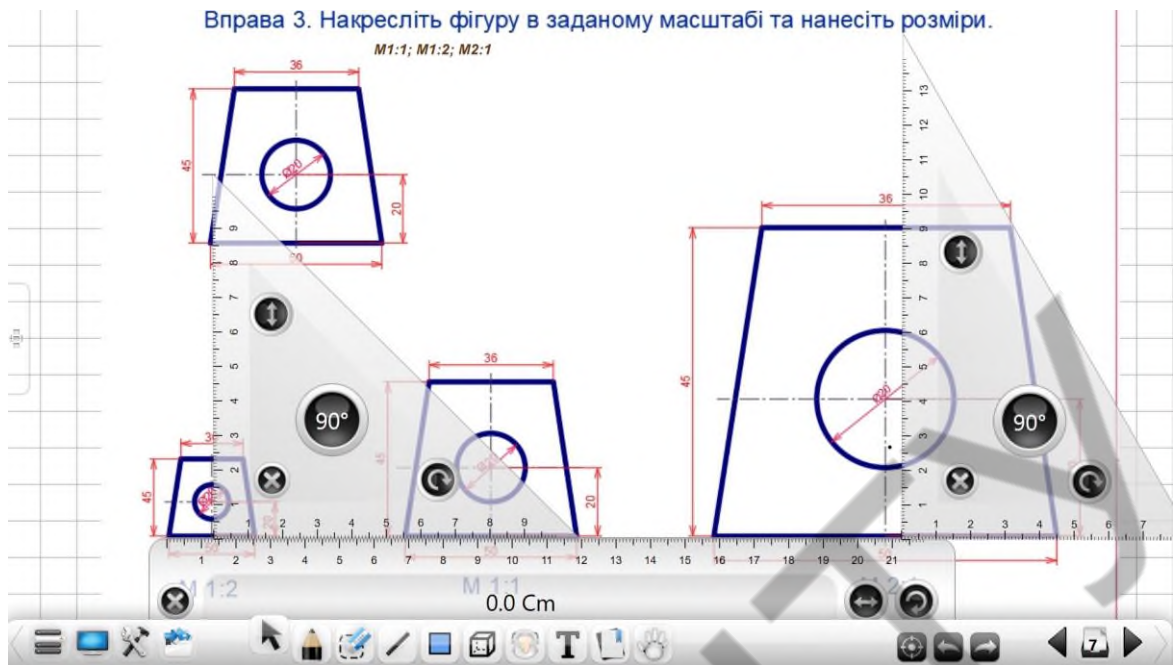

Рис.7 Оформлене завдання в CleverMaths2.4

Висновки. Отже, освіта в Україні, як і за кордоном. Перебуває на етапі змін і вдосконалення. Тому до сучасних викладачів вимоги відповідні. Сучасний науково-педагогічний працівник має бути творчим й активним, орієнтований у всьому новому і прогресивному. Навчальний процес має відбуватися як творчий процес, який переходить у мистецтво, визначатиметься новаторством, то всі учасники навчальної діяльності тільки виграють. Такі викладачі будуть затребувані у будь-якому закладі, а студенти у таких викладачів будуть мати міцні знання.

Коледжам слід створити умови і можливості для вдосконалення фахової майстерності, запроваджувати програми, спрямовані на вдосконалення професійних вмінь недостатньо кваліфікованих викладачів, а також сприяти формуванню атмосфери, в якій професійні вміння викладачів будуть належно оцінені та заохочені як оточуючими, так і ними самими.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1 <https://clevermaths.software.informer.com/> Онлайн-дошка CleverMaths 2.4
- 2 Корисні онлайн-інструменти CleverMaths 2.4
- 3 Як встановити дошку CleverMaths 2.4? <https://youtu.be/6McSi9uwt9w>
- 4 Функціонал онлайн-дошки CleverMaths 2.4 <https://youtu.be/AfsQeq7aI2s>
- 5 Telegram: <https://t.me/pakhomovaeducation>
- 6 FB: <https://www.facebook.com/educationXXII/>

РОЛЬ ВИХОВНИХ ЗАХОДІВ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

**Т.Г. Копайгородська, заст.директора з ВР та СП,
викладач-методист, в/к**

Виховна робота в коледжі займає одне із провідних місць серед всіх інших не менш важливих напрямів роботи педагогічного колективу ВСП «Одеський технічний фаховий коледж» і є цілісним процесом розвитку особистості, у якому реалізуються потреби студентства і держави в національно-патріотичному, інтелектуальнодуховному, громадянсько-правовому, моральному, екологічному, естетичному, трудовому та фізичному вихованні майбутніх представників української еліти, забезпечується формування професійної спрямованості, поваги до вихованців, активності в саморозвитку, креативності, громадянськості, широкого культурного кругозору

Головну мету виховного процесу колектив коледжу вбачає в тому, щоб формувати свідомих громадян, патріотів, професіоналів, тобто людей з притаманними їм особистісними якостями й рисами характеру, світоглядом і способом мислення, почуттями та поведінкою, спрямованими на саморозвиток та розвиток демократичного громадянського суспільства в Україні.

Уся освітня діяльність навчального закладу ґрунтується на принципі єдності навчання та виховання. Зважаючи на це, виховна робота у різних її формах здійснюється двома основними шляхами – через навчальний процес і у поза навчальний час.

Під час навчального процесу основну вагу у виховній роботі, особливо зі студентами перших курсів, важливе значення набуває створення організаційно-педагогічних умов для проходження адаптаційного періоду та подальшого навчання в коледжі; забезпечення сприятливих умов для формування соціально-психологічного клімату, вільного самовизначення та самоствердження студентів для самореалізації талантів та здібностей; надання допомоги здобувачам освіти разом із профспілковою організацією, органами студентського самоврядування у вирішенні побутових проблем. Важливе значення, під час навчання, мають дисципліни гуманітарного та соціально-економічного циклу, які формують у студентів якості активного учасника політичного життя, суб'єкта державотворчого процесу. Це є найбільш визначена та регламентована частина виховного процесу, результат якої переважно залежить від знання та вміння фахівців-викладачів. В цей період успіх виховного процесу залежить від стосунків між викладачем та студентом, які повинні будуватися на основі співдружності, співробітництва і ділового партнерства; вихователь має глибоко розуміти природу вихованців, їх

індивідуальні риси і можливості, поважати особистість молоді людини, турбуватися про її гармонійний розвиток.

Більш складною є організація виховного процесу в поза навчальний час. Ця складність обумовлена об'єктивними і суб'єктивними чинниками, що мають значний вплив на кінцевий результат, особливо в сучасних умовах. Тому це не є поодинокі заходи чи дії, а цілеспрямована робота, яка виконується через систему навчально-виховного процесу.

Слід підкреслити, що головним організатором виховної роботи в групі, першим вихователем, консультантом, наставником є класний керівник, який спрямовує навчально-виховний процес, співпрацює зі студентами та їх батьками, викладачами, керівниками секцій, гуртків, молодіжними громадськими організаціями, організовує і проводить позаурочну та культурно-масову роботу. Останнім часом в умовах пандемії, а тепер війни, функції класного керівника переорієнтувалися більш на організацію навчального процесу – створення чатів, пошук студентів, зв'язок з викладачам, батьками... та інш. Але виховна робота в цей час, потребує уваги, навіть більше ніж раніше! З метою надання практичної допомоги класними керівниками в організації виховної роботи, відповідно нашому Положенню про організацію виховної роботи пропонується активізувати роботу Ради класних керівників, яка створена саме для організації методичної роботи, підвищення теоретичного рівня та ділової кваліфікації класних керівників, вивчення і впровадження новітніх педагогічних технологій з питань психології та педагогіки, удосконалення навчально-виховного процесу.

Серед виховних напрямів сьогодні найбільш актуальними виступають громадянсько-патріотичне, духовно-моральне, військово-патріотичне та екологічне виховання як основні складові національно-патріотичного виховання, як стрижневі, основоположні, що відповідають як нагальним вимогам і викликам сучасності, так і закладають підвалини для формування свідомості нинішніх і прийдешніх поколінь, які розглядатимуть розвиток держави як запоруку власного особистісного розвитку, що спирається на ідеї патріотизму, поваги до культурних цінностей Українського народу, його історико-культурного надбання і традицій, гуманізму, соціального добробуту, демократії, свободи, толерантності, виваженості, відповідальності за природу як за національне багатство, здорового способу життя, готовності до змін та до виконання обов'язку із захисту незалежності та територіальної цілісності України. Наказом МОН України від 06.06.2022 №527 затверджено Заходи щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання в системі освіти України до 2025 року.

Під час занять, а також в поза аудиторній роботі педагоги коледжу ставлять за мету сформувати свідомого громадянина, патріота, професіонала, тобто людину з притаманними їй особистісними якостями і рисами характеру,

світоглядом і способом мислення, почуттями, вчинками та поведінкою, спрямованими на розвиток демократичного громадянського суспільства. Патріотичне виховання продовжується і в повсякденній роботі. Коледж має власну символіку — свій герб. Це виховує у молоді почуття гордості за свою альма-матір. В колективі ведеться серйозна робота по формуванню високої мовної культури, оволодінню українською мовою.

Успішність національно-патріотичного виховання значно підвищиться, якщо ми навчимося протидіяти маніпулятивним впливам. Ми живемо в умовах потужної інформаційної боротьби. Щодня, щогодини та щохвилини на нас впливає величезна кількість різноманітної інформації – тривожної, шкідливої, маніпулятивної, обнадійливої тощо. Кількість повідомлень, яку ми «перетравлюємо», незрівнянна ні з чим та зростає щодня. Наше завдання – критично сприймати будь-яку інформацію, що надходить. Пам'ятати, що ми є суб'єктами нашого життя, а не об'єктами впливів зовні. І здатні усвідомлено приймати рішення. Більше того – маємо навчати цього наших дітей. У часи невизначеності, відсутності усталених рішень, які всі ми зараз переживаємо, особливого значення для виживання людини, суспільства, держави набуває критичне мислення. Такий тип мислення потрібен для вирішення неординарних практичних завдань. Тож сучасній людині важливо вміти розрізняти маніпуляції, усвідомлювати їхні наслідки, ефективно протистояти їм. Треба перешкоджати проявам расизму, шовінізму, приниженню гідності іншомовних людей і підкреслюйте словом і ділом моральний наратив демократії, толерантності, прав людини та верховенства права, територіальної цілісності та єдності народів України.

Правова освіта є важливим аспектом виховання громадянина. Саме недостатня правова освіченість і культура є одним з чинників збільшення кількості злочинів і правопорушень, скоєних молоддю. Це розуміють викладачі коледжу, і тому правове виховання і профілактика правопорушень є важливим напрямом роботи колективу. В системі превентивного виховання профілактична та правоосвітня робота є рівнозначними. З метою запобігання скоєння злочинів і правопорушень класними керівниками та завідуючими відділеннями контролюються відвідування студентами навчальних занять і з'ясовуються причини їх пропусків, вчасно до відома батьків доводяться випадки про порушення студентами поведінки.

Поряд з іншими напрямками виховної роботи ведеться не менш значима робота з батьками. В роботі з батьками студентів ставляться питання ознайомлення з умовами сімейного виховання, розуміння пріоритету виховання дітей у сім'ї та гуманних взаємин між членами кожної родини, створення сприятливої трудової атмосфери в сім'ї, культури поведінки, а також залучення до традицій родинно-побутової культури українців. В коледжі регулярно

проводяться батьківські збори, лекції, які перетворюються часто у вечори питань і відповідей.

Особлива увага звертається на студентів, позбавлених батьківської опіки, забезпечення надання їм соціальної допомоги відповідно до чинного законодавства. В коледжі створена соціально-психологічна служба соціальної допомоги для студентів, яка проводить активну роботу з питань профілактики поганих звичок, займається психодіагностикою, проводить соціально-психологічні дослідження серед студентів і викладачів, проводить ділові ігри та тренінги, психологічну просвіту.

Складовою частиною виховної роботи в коледжі є студентське самоврядування, яке є однією із важливих умов залучення студентів до громадської діяльності. Вирішення складних завдань навчально-виховного процесу не можливе без залучення широких мас студентів. Представники студентського самоврядування входять до Педагогічної Ради ВСП «Одеський технічний фаховий коледж ОНТУ». Згідно з положенням “Про студентське самоврядування у ВСП «Одеський технічний фаховий коледж ОНТУ» діяльність органів студентського самоврядування спрямована на удосконалення навчально-виховного процесу, метою якого є якісне навчання, виховання духовності і культури студентів, зростання у студентській молоді соціальної активності та відповідальності за доручену справу. Органи студентського самоврядування виражають інтереси всіх студентів ВСП «Одеський технічний фаховий коледж ОНТУ». Самоврядування в коледжі є для студентів справжньою школою демократії, школою громадянського становлення молоді.

ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОГРАМИ ERASMUS+ З МЕТОЮ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПРОФІЛЬНОЇ ОСВІТИ

П.В. Кузнецова, голова ЦК легкої промисловості, в/к

ERASMUS+ – це Програма міжнародної співпраці Європейського Союзу з іншими країнами світу у сфері освіти, молоді та спорту.

Програма Еразмус була запроваджена у 1987 році. Її названо на честь видатного голландського вченого XV століття, гуманіста і теолога Еразма Роттердамського, який багато мандрував Європою, навчався і працював у різних університетах. Після смерті, він залишив весь свій статок Базельському університету (Швейцарія). Erasmus є акронімом, що розшифровується як «Схема дії європейського співтовариства для підвищення мобільності студентів університетів».

Ключовими пріоритетами Програми Erasmus+ у сферах освіти, професійної підготовки, молоді та спорту на 2021-2027 рр. наголошені: інклюзія

та різноманітність у всіх сферах освіти, професійної підготовки, молоді та спорту, навколишнє середовище та боротьба зі змінами клімату, вирішення питань цифрової трансформації шляхом розвитку цифрової готовності, стійкості та спроможності, спільні цінності, активне громадянство.

Крім цього, продовжується підтримка викладання, навчання та проведення досліджень з питань європейської інтеграції.

Програма підтримує можливості навчальної та академічної мобільності в освіті та для молоді, проекти та партнерства, розвиток стратегій і співпраці, професійні мережі та відкриті ресурси.

Завдяки бюджету понад 28 мільярдів євро, що майже вдвічі більше фінансування порівняно з попередньою Програмою 2014-2020 рр., оновлена Програма 2021-2027 рр. є не тільки міжнародною, а й більш інклюзивною, цифровою та екологічною!

Відкриті можливості для України в Програмі ЄС ERASMUS+ у сфері фахової передвищої освіти на 2021-2027 рр. можуть включати:

Проект навчальної мобільності

Співпраця між організаціями та установами

КА1 Проект навчальної мобільності спрямований на надання можливостей індивідуальним особам для навчання, підтримку інтернаціоналізації та інституційного розвитку закладів фахової передвищої освіти та інших організацій у сфері професійної освіти та навчання.

Напрямок навчальної мобільності включає наступні цілі:

Підвищення якості неперервної професійної освіти та навчання в Європі шляхом: посилення ключових компетентностей та навичок, зокрема вивчення мови та набуття цифрових навичок; підтримка розвитку професійних навичок, необхідних в даний час та в майбутньому на ринку праці; обмін кращими практиками та сприяння використанню нових та інноваційних педагогічних методів і технологій, а також підтримка професійного розвитку викладачів, тьютерів, наставників та інших працівників професійної освіти; нарощування спроможності закладів ФПВО для виконання високоякісних проектів мобільності та їх здатності формувати якісні партнерства під час розробки власної стратегії інтернаціоналізації; зробити мобільність реальною можливістю для будь-якого здобувача освіти закладу фахової передвищої освіти та збільшити середню тривалість мобільності задля підвищення її якості та впливу; сприяння якості, прозорості та визнанню результатів навчання під час мобільності за кордоном за допомогою європейських інструментів.

Посилення європейського виміру викладання та навчання шляхом: просування цінностей інклюзії та різноманітності, толерантності та демократичності; просування знань про спільну європейську спадщину та різноманітність; підтримка розвитку професійних мереж по всій Європі.

Для участі в проекті з навчальної мобільності передбачені заходи, що передбачають мобільність персоналу до України; мобільність студентів до України; запрошення експертів, навчання освітян, підготовчі візити (до мобільності) в Україні та в Європі.

КА2 Проекти співпраці між організаціями та установами спрямовані на підтримку модернізації та розвитку закладів фахової передвищої освіти (VET) і

освітніх систем у країнах-партнерах відповідно до загальних пріоритетів Програми.

Усі проекти спрямовані на розбудову спроможності та потенціалу провайдерів VET освіти і сприяння та реалізацію інклюзивності й різноманіття, стійкості до навколишнього середовища, мати цифровий вимір та розділяти спільні цінності, залученість суспільства, таким чином зміцнюючи відносини між освітою та ширшим соціально-економічним середовищем.

Серед цілей цього напрямку зазначено: посилення зв'язків між системами VET країн-членів та партнерів Програми та їх ринками праці; посилення зв'язків між VET та місцевими/регіональними/національними стратегіями і пріоритетами щодо розвитку ключових компетентностей; посилення спроможності організацій що надають VET освіту; наближення працівників, керівників та тих хто приймає рішення до вимог ринку праці; покращення знань, технічних, менеджерських та педагогічних компетентностей викладачів VET закладів; модернізація освітніх програм, розроблення нових і інноваційних курсів та посилення навичок працевлаштування тощо.

Для участі в проекті співпраці між організаціями та установами передбачені заходи, для створення і розбудови мереж та обміну досвідом; розроблення освітніх програм, навчально-методичного забезпечення та освітніх, інформаційних й інших ресурсів; розроблення механізмів залучення приватного сектору для створення нових і модернізацію існуючих освітніх програм високої якості, а також методів, методик, технологій та ресурсів для навчання і викладання; розроблення та впровадження міжнародних (віртуальних) обмінів працівниками тощо.

Під час розробки проектів пріоритети, що рекомендовані Програмою ЄС ERASMUS+ та МОН України стають ключовою ланкою, на основі якої розбудовується проект.

Пріоритети від Програми ERASMUS+ до яких відносять інклюзію та різноманітність у всіх сферах освіти, боротьбу зі змінами клімату, цифрову трансформацію в освіті, спільні цінності та активне громадянство, доповнюють пріоритети, рекомендовані професійній та фаховій передвищій освіті та навчанню від МОН України: адаптація до потреб ринку праці, підвищення гнучкості можливостей, забезпечення якості, інновації, підвищення привабливості, створення та реалізація стратегій інтернаціоналізації для провайдерів професійної та фахової передвищої освіти.

Розглядаючи питання участі в проектах Програми Erasmus+ можна сказати, що такий крок дозволить реалізувати перспективну модернізацію та удосконалення організації та підвищення якості системи професійної освіти в нашому навчальному закладі. Одна з пріоритетних ідей з розвитку потенціалу коледжу – це модернізація освітніх програм відповідно до забезпечення якості та кредитної системи, де можуть бути використані сучасні методи викладання та навчання, цифровий формат викладання у віртуальному середовищі, інтерактивні посібники, курси, тощо. А також ідея професійного розвитку викладачів в контексті євроінтеграції та інтернаціоналізації шляхом запровадження нових форм в рамках міжнародного і національного співробітництва між навчальними закладами та стейкхолдерами.

Література

1. Офіційний сайт. Еразмус+ UA. URL: <https://erasmusplus.org.ua/> (Дата звернення: 16.02.2023)
2. Програмний довідник Еразмус+. Основний посібник для розуміння Еразмус+. URL: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/erasmus-programme-guide> (Дата звернення: 16.02.2023).

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ КОЛЕДЖІВ. ТЕОРІЯ, МЕТОДИКА, ПРАКТИКА

В.П. Молла, завідувач відділення технологічного, викладач II категорії

Л.Г. Бригадир, завідувач відділення енергетичних систем, викладач в/к

Анотація. На основі аналізу сутнісних характеристик педагогічного оцінювання, особливостей компетентнісного підходу в фаховій передвищій освіті обґрунтовано теоретико-методичні аспекти оцінювання якості освітньо-професійної підготовки фахівців у коледжах. Запропоновано метод оцінювання компетентностей (освітніх результатів) на основі дидактичного диференціювання професійних дій. Схарактеризовано основні етапи практичних дій щодо об'єктивного оцінювання компетентнісних досягнень студентів.

Ключові слова: фахова передвища освіта, педагогічне оцінювання, якість освітньо-професійної підготовки, результати навчання

Система контролю результатів навчання студентів, заснована на застарілих принципах, правилах і методиках, нині не спроможна забезпечити об'єктивне, надійне оцінювання якості їх освітньо-професійної підготовленості. Причини цього негативного явища зумовлюються складністю методологічних, дидактичних, методичних проблем як організації освітнього процесу у коледжах, так і оцінювання якості навчання студентів. Натомість маємо констатувати: педагогічною наукою поки-що не обґрунтовано докладних теорій та, відповідно, не розроблено валідних методик, які дозволяють надійно оцінити рівень опанування майбутніми техніками, технологіями професійними знаннями, вміннями, іншими компетентностями, визначеними освітніми стандартами чи освітньо- професійними програмами результатами навчання. З огляду на зазначене, постала нагальна необхідність розроблення докладної, зрозумілої, простої у використанні педагогічними працівниками методики оцінювання якості результатів навчання у коледжах.

Не дивлячись на чисельність наукових досліджень, маємо констатувати, що наукова робота з розроблення та обґрунтування докладної методики оцінювання якості результатів навчання здобувачів, зокрема у закладах фахової

перед вищої освіти, хоча й активізувалася нещодавно, але поки-що не дала бажаних результатів.

Мета дослідження: на основі аналізу сутнісних характеристик педагогічного оцінювання, особливостей компетентнісного підходу в фаховій передвищій освіті обґрунтувати теоретико-методичні аспекти оцінювання якості результатів навчання здобувачів коледжу.

Якість освіти - відповідність умов освітньої діяльності та результатів навчання вимогам законодавства та стандартам освіти (фахової перед вищої, вищої), професійним та/або міжнародним стандартам (за наявності), а також потребам заінтересованих сторін і суспільства, яка забезпечується шляхом здійснення процедур внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості освіти. У термінах нової компетентнісної парадигми освітні результати - це задекларована в освітніх стандартах сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, що мають бути опановані особою у процесі навчання за певною освітньою програмою, і які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти.

Зауважимо, що еталонні результати навчання - це програмні результати навчання, задекларовані в певній освітній програмі. У свою чергу, комплекс знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих студентом у перебігу опанування певної освітньо-професійної програми є актуальними, освітніми результатами. Відтак, в основі процедури оцінювання – зіставлення демонстрованих студентами знань, умінь, навичок, інших компетентностей (актуальний стан об'єкта), з еталонними (очікуваними, унормованими) результатами та встановлення об'єктивного рівня якості підготовки технічних фахівців.

Переважно, в науковій літературі сутність процесу педагогічного оцінювання учені пов'язують з систематичним збиранням та інтерпретацією даних, продукуванням на їх основі суджень для організації певних дій щодо поліпшення системи. При цьому найчастіше виокремлюється інформаційна (збір відомостей про студента, студентську групу, спеціальність тощо), інтерпретуюча (встановлення ступеня сформованості знань, умінь, окремих якостей особистості, рівня згуртованості студентського колективу, стану інженерно-технічної освіти та ін.) та коригуюча (внесення певних змін в освітній процес, оптимізація методів, форм, технологій навчання і виховання, надання методичної допомоги суб'єктам педагогічної взаємодії тощо) функції оцінювання результатів навчання студентів.

Варто погодитися з рекомендаціями учених, що педагогічне оцінювання може застосовуватися для різних цілей: для визначення навчальних досягнень студентів; для встановлення ефективності методів і форм організації навчання; для визначення ефективності діяльності закладу освіти; для визначення результативності обґрунтованого способу навчання, дидактичної технології та

ін. У нашому випадку, будемо орієнтуватися на оцінювання «з метою розвитку, покращення та вдосконалення (for improvement)» результатів компетентнісних досягнень студентів - їх освітньо-професійної підготовки.

З огляду на зазначене, вважаємо, що оцінювання якості результатів підготовки здобувачів у коледжах варто розглядати як логічну структуру, що поєднує такі етапи:

1. Аналіз Державного класифікатора професій ДК 003:2010, кваліфікаційної характеристики фахівця;

2. Встановлення програмних результатів навчання як нормативних вимог освітньо-професійної підготовки фахівців;

3. Визначення переліку знань, умінь, які мають бути об'єктами оцінювання на певному етапі діагностики якості результатів навчання здобувачів у коледжі;

4. Виділення структурних компонентів професійних умінь як об'єктів оцінювання якості освітньо-професійної підготовки фахівців;

5. Понятійно-змістовий аналіз компонентів освітньо-професійного уміння та виділення домінантних навчальних елементів;

6. Визначення дій (операцій), виконання яких свідчить про опанування студентом відповідного компонента освітньо-професійного уміння;

7. Розроблення діагностичного інструментарію щодо оцінювання рівнів опанування студентами компонентами освітньо-професійного уміння;

8. Проведення процедури оцінювання рівнів сформованості компонентів професійного уміння у студентів досліджуваної спеціальності.

Висновки. Обґрунтована методика оцінювання якості освітньо-професійної підготовки фахівців у коледжах дає можливість визначити реальний рівень відповідності підготовленості студентів встановленим нормативним вимогам на всіх етапах опанування освітньою програмою. Запропонований метод оцінювання компетентностей (освітніх результатів) на основі дидактичного диференціювання професійних дій надає можливість зацікавленим суб'єктам освітнього процесу вже не інтуїтивно, а цілеспрямовано, на науковій основі розробити діагностичний інструментарій, провести діагностичні процедури й отримати об'єктивні, надійні результати перевірки компетентнісних досягнень студентів. Перспективи подальших наукових розвідок пов'язуємо з розробкою методичної системи оцінювання результатів компетентнісно орієнтованого навчання майбутніх фахових молодших бакалаврів.

Список використаних джерел:

1. Артюшина, М.В., Дремова, І.Б., Герлянд, Т.М., Лузан, П.Г., Мося, І.А., Романов, Л.А., Ростока, М.Л., Слатвінська, О.А., & Сліпич, О.О. (2015).

Методичні рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень здобувачів професійнотехнічного навчального закладу. Київ: ІПТО НАПН України.

2. Лузан, П.Г., Каленський, А.А., Пащенко, Т.М., Мося, І.А., & Ямковий, О. Ю., (2021). Методичні основи оцінювання якості підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти: методичний посібник. Житомир: «Полісся».

3. Лузан, П. Г., Мося, І. А. (2020). Особливості професійної підготовки молодших спеціалістів за компетентнісним підходом. *Colloquim-journal*, 2 (54), 16-19.

МЕХАНІЗМ ТА ЗАСОБИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ ЗАКЛАДУ ФПО

Ю.В. Воронкова, завідувач відділенням економічним, викладач в/к

Проблематика дослідження методів вдосконалення освітньої діяльності закладів фахової перед вищої освіти безпосередньо пов'язана з моніторингом системи забезпечення якості освіти. Актуальність впровадження та розвитку системи внутрішнього забезпечення якості освіти зумовлена формуванням сукупності умов, які забезпечують ефективність освітніх та управлінських процесів, спрямованих на досягнення якості освітнього процесу, впливають на формуванню загальних та фахових компетентностей здобувачів освіти.

Метою дослідження є розроблення рекомендацій щодо здійснення самоаналізу освітньої діяльності закладу ФПО, формування та впровадження процедур та заходів вдосконалення системи внутрішнього забезпечення якості освіти для підготовки до процедури акредитаційної експертизи.

Самооцінювання – це системний комплексний аналіз закладом освіти власної діяльності за певними освітньо-професійними програмами, спрямований на самостійне визначення фактичного стану якості освітньо-професійних програм та освітньої діяльності, виявлення прогалин та перегляд пріоритетів для подальшого розвитку закладу освіти [1].

Відповідно до чинного законодавства акредитацій на експертиза здійснюється дистанційно, тому головним інструментом, який відображає особливості діяльності закладу освіти є вебсайт, який дозволяє всебічно презентувати заклад освіти у медіапросторі. Структура, оформлення та інформаційна наповнюваність сайту формується в межах наявних можливостей і має відповідати цілям, завданням, структурі, змісту офіційного сайту та критеріям технологічності й функціональності. Таким чином, першим методом вдосконалення системи внутрішнього забезпечення якості освіти є забезпечення безперебійного функціонування вебсайту закладу освіти.

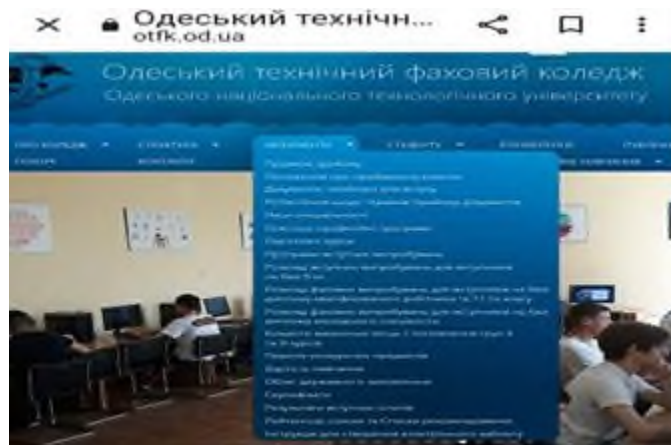

Рис. 1. Вебсайт ВСП «Одеський технічний фаховий коледж ОНТУ»[2]

Інформаційне наповнення сайту формується відповідно до вимог законодавства та статуту закладу освіти щодо суспільно-значущої інформації як для всіх учасників освітнього процесу, так і для всіх інших зацікавлених осіб. Таким чином, вдосконалення системи внутрішнього забезпечення якості освіти передбачає планування та впровадження таких заходів:

1. Перегляд та оновлення основних нормативних документів, що регламентують освітню діяльність (Положення, освітньо-професійні програми, графік освітнього процесу тощо)
2. Формування та затвердження структурних підрозділів закладу освіти
3. Надання актуальної інформації для абітурієнтів
4. Інформування здобувачів освіти щодо навчально-виховного процесу
5. Дотримання правил академічної доброчесності
6. Інформування здобувачів освіти щодо роботи органів студентського самоврядування
7. Контроль за дотриманням відповідності науково-педагогічних працівників ліцензійним вимогам та підвищення кваліфікації
8. Запровадження конкретних процедур реагування на зміни в законодавстві щодо освітньої діяльності та врахування сучасних вимог ринку праці
9. Проведення наукових, виховних, спортивних та інших заходів для формування соціально-комунікативних навичок здобувачів освіти (soft skills)
10. Постійне проведення моніторингу якості освіти шляхом опитування стейкхолдерів (здобувачі освіти, випускники, працівники, роботодавці)

Оприлюднення актуальної та загальнодоступної інформації про планування та впровадження заходів щодо вдосконалення внутрішньої системи забезпечення якості освіти, результати моніторингу якості освітньої діяльності закладу та розміщення новин є запорукою розвитку та ефективності функціонування закладу освіти. Пріоритетним напрямком вдосконалення системи внутрішнього забезпечення якості освіти є студентоцентроване

навчання, забезпечення академічної мобільності здобувачів освіти та розробка механізмів функціонування індивідуальних освітніх траєкторій.

Інформаційні джерела:

1. Положення про акредитацію освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти.

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1608-21#Text>

2. Офіційний вебсайт ВСП «Одеський технічний фаховий коледж ОНТУ»
<https://otfk.od.ua/news/>

3. Закон України «про фахову передвищу освіту»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text>.

ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ НА ОСНОВІ ЗАГАЛЬНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА ВИХОВНИХ ЗАХОДІВ, ЗАНЯТТЯХ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Н.М. Комар, викладач в/к

Основним орієнтиром сучасної освіти є формування творчої особистості, яка здатна саморозвиватися і самовдосконалюватися. Заняттям літератури надається велике значення в процесі формування позитивно та духовної особистості. Саме література стає для молоді джерелом і утвердженням основ високоморальної особистості, наповнення її життя глибоким сенсом активного служіння добру й істині. Такий підхід реалізується безпосередньо на заняттях, у поза аудиторній роботі, він передбачає залучення матеріалу позапрограмних творів, розвиток творчих здібностей студентів.

Особистість не народжується з розвиненою, досконалою життєвою компетентністю. Розвиток життєвої компетентності людини відбувається в її онтогенезі, в процесах пізнання, спілкування, діяльності, у відносинах з іншими людьми, світом. Майбутнє України — за поколінням, котре сьогодні в освітніх закладах опановує життя, якість якого залежить від рівня сформованості життєвої компетентності. Змістовно-діяльнісний підхід до навчання вимагає створення дидактичних та психологічних умов для зацікавленості здобувачів освіти процесом навчання. Компетентнісний підхід до навчання реалізується в сучасній освіті поряд з традиційними та інноваційними підходами.

Ключові компетентності здобувача освіти нової школи :

1. Спілкування державною мовою.
2. Спілкування іноземними мовами.
3. Математична грамотність.
4. Компетентності в природничих науках і технологіях.
5. Інформаційно-цифрова компетентність.
6. Уміння вчитися впродовж життя.
7. Соціальні та громадянські компетентності.

8. Підприємливість.

9. Загальнокультурна грамотність.

10. Екологічна грамотність і здорове життя.

Головними завданнями навчання є: розвиток творчості та загальнокультурного світогляду здобувачів освіти; формування головних навичок мовно-розумової діяльності та міжособистісного спілкування. Щоб розвивати у здобувачів освіти полікультурну компетентність, треба проводити такі заходи:

- проведення зустрічей з цікавими людьми, відомими художниками, поетами, композиторами;

- проведення тематичних вечорів, міжнародних фестивалів, заочних подорожей країнами світу;

- відвідування виставок, музеїв, проведення екскурсій;

- проведення бесід з етичної тематики;

- читання та обговорення історичних творів;

- здійснення пошукової роботи.

Щоб розвивати **комунікативну компетентність**, пропонується,

- усний опис картин;

- проведення нестандартних занять, ділових та інтелектуальних ігор, круглих столів, дискусій;

- на заняттях використання інтерактивних технологій та прийомів педагогічної техніки;

- написання запрошень, привітань, оголошень, випуск газет, стіннівок листування з ровесниками;

Розвиток **компетентності творчої діяльності** можна реалізувати через:

- участь у конкурсах і олімпіадах;

- дослідницьку діяльність здобувачів освіти;

- складання казок, віршів;

- проведення інтелектуальних ігор, конкурсів;

- створення кросвордів, ребусів;

- побудову генеалогічного дерева своєї родини;

- випуск стіннівок, конкурси малюнків;

- залучення дітей до роботи гуртків, студій за інтересами;

- залучення до самоврядування.

Компетентність саморозвитку реалізується через:

- залучення здобувачів освіти до виконання творчих завдань та участі в інтелектуальних заходах;

- проведення розвивальних і пізнавальних ігор;

- залучення до гурткової роботи;

- складання та реалізація програми самоосвітньої та самовиховної діяльності студентів.

У критеріях оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти компетентність визначається як «загальна здатність, що базується на знаннях, уміннях, цінностях, здібностях, набутих завдяки навчанню». Тут же підкреслюється, що навчальна діяльність у кінцевому результаті повинна не просто дати людині суму знань, умінь, чи навичок, а сформувані рівень компетенцій, тобто є націленою на формування творчої особистості.

Притримуючись компетентнісного підходу можна стверджувати, що вмє вчитися той студент, який усвідомлює мету освітньої діяльності; мотивований до ефективної освітньої діяльності; вмє організувати свою освітню діяльність; вмє відібрати потрібні знання; працює за обґрунтованим планом, який веде до поставленої мети; вмє здійснювати моніторинг і самоконтроль освітньої діяльності;

Вимоги до сьогоднішнього випускника української школи, з точки зору компетентнісного підходу, можна сформуванати наступним чином: - бути гнучкими, мобільним, конкурентоспроможним, вмєти інтегруватись у динамічне суспільство, презентувати себе на ринку праці; використовувати знання як інструмент для розв'язання всіх життєвих проблем, генерувати нові ідеї, приймати нестандартні рішення й нести за них відповідальність, володіти комунікативною культурою, умєти працювати в команді, вмєти запобігати та виходити з будь-яких конфліктних ситуацій, умєти здобувати, аналізувати інформацію, отриману з різних джерел, застосовувати її для індивідуального розвитку і самовдосконалення, дбайливо ставитись до свого здоров'я і здоров'я інших як найвищої цінності, бути здатним до вибору серед численних альтернатив, що пропонує сучасне життя, вмєти неперервно аналізувати і корегувати свою діяльність.

Головне завдання заняття зарубіжної літератури в контексті компетентнісного підходу полягає у тому, щоб сформуванати у кожного студента такі читацькі компетентності, які б надавали йому змогу самостійно орієнтуватись у мистецьких фактах і явищах, грамотно використовувати їх для задоволення своїх духовних потреб. На занятті зарубіжної літератури потрібно розширювати читацький досвід учнів, розвивати їхні почуття, мислення, мовлення;

виховувати толерантне ставлення до іншої точки зору, вчити аргументувати свою думку, вчити студентів визначати своє життєве кредо, керуючись кращими зразками світового мистецтва, розвивати уміння здобувати інформацію з різних літературних джерел та застосовувати її для індивідуального розвитку та самовдосконалення, розвивати вміння використовувати набуті знання у житті, бути здатними генерувати нові ідеї, не боятися нестандартних рішень.

Формування предметних компетентностей досягається таким чином: засобами використання інноваційних технологій навчання (мультимедійних, методу проєктів, прийомів інтерактивного навчання); застосуванням прийомів розвитку критичного мислення; розвитком літературно-творчих здібностей учнів у процесі написання творчих робіт; в поз аудиторній діяльності.

Також увагу приділяю організації конкурсів. Адже участь у них – це і своєрідна перевірка сформованості різноманітних навчальних компетентностей студентів. Ситуація конкурсу вимагає вміння спілкуватись з незнайомими людьми, самостійно приймати рішення, працювати на спільний результат, обстоювати власну позицію, переконувати, вмєти програвати та «тримати удар». Участь у конкурсах – це величезний життєвий досвід, цінний у майбутній професійній діяльності та соціальній практиці. Таким чином, застосування компетентнісного підходу у вивченні зарубіжної літератури сприяє успішному моральному та естетичному розвитку студентів, стимулює їхню творчу

активність, сприяє формуванню пізнавальних, творчих, світоглядних компетентностей та готує до самостійного життя у суспільстві. І головним завданням викладача є виховання громадянина України, патріота своєї держави, який зможе успішно само реалізуватися в соціумі як громадянин, професіонал, носій культури.

МОРАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ КОЛЕДЖУ НА ЗАНЯТТЯХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Н.Є. Замошнікова, викладач в/к

Ураховуючи нові суспільно-політичні реалії в Україні, усе більшої актуальності набуває виховання в молодого покоління почуття патріотизму, відданості загальнодержавній справі зміцнення країни та активної громадянської позиції.

На сучасному етапі свого розвитку Україна прагне до нової якості. Для цього їй потрібні нові люди — освічені та розвинуті, розумні та сильні, відкриті та вільні, з гнучким розумом та добрими серцями. Україна потребує висококваліфікованих багатoproфільних фахівців зі знанням двох, трьох або чотирьох сучасних іноземних мов, професіоналів, здатних абсорбувати все нове і прогресивне, готових до генерації і запровадження свіжих оригінальних ідей, а також до вигідної участі в міжнародному співробітництві і формуванні нового ставлення до України в Європі і у світі.

Виховання є необхідним елементом формування будь-якої особистості. Процес виховання починається від народження дитини та продовжується протягом усього життя. Відомо, що найбільший вплив на становлення особистості має родина.

Водночас значний вплив на розвиток особистості мають і заклади освіти. Вихованню підростаючого покоління приділяється багато уваги як у закладах дошкільної освіти, так і в школах. Процес виховання продовжується і в закладах вищої освіти. З одного боку, студенти вже є майже сформованими особистостями, але в деяких ситуаціях у них ще недостатньо життєвого досвіду, щоб правильно розставити пріоритети та зробити правильний вибір. Отже, завдання викладача не лише надання знань та умінь з майбутнього фаху, але й проведення виховних заходів, які допоможуть студентам усвідомити цінності та моральні принципи.

До основних напрямів виховної роботи у закладах вищої освіти дослідники вважають належними:

- моральне виховання;
- естетичне виховання;
- екологічне виховання;

- патріотичне виховання;
- правове виховання.

Ми згодні з науковцями в тому, що особливість виховання студентської молоді полягає у зміщенні акценту з суспільного виховання на самоформування. Тому виховний процес у закладах вищої освіти має бути творчим. Необхідно зазначити, що виховний процес не можна покладати тільки на класних керівників, це має бути завданням усього викладацького складу.

З власного педагогічного досвіду ми переконалися, що заняття з англійської мови зі студентами різних спеціальностей є важливим та ефективним інструментом виховання молоді.

Ми вважаємо, що проведення мінібесід англійською мовою змушує студентів замислитися над такими поняттями як щирість, доброта, вдячність, любов до батьків тощо. Під час аудиторних занять ми маємо опрацьовувати тексти за фахом, здебільшого у нас немає часу на читання та обговорення текстів за зазначеними тематиками. Але студенти із задоволенням беруть участь в обговоренні тем, що сприяють формуванню моральних установ та принципів. Наведемо кілька з них:

- Have you ever broken some rules to help out a friend in ways that you would never have done to help yourself? Have you been tempted to?
- Do you agree that a person should have one set of morals for family and church and another set for his or her employer?

Дуже важливим в умовах сьогодення є екологічне виховання. На нашу думку, з студентами необхідно обговорювати нагальні проблеми екології та нагадувати їм про екологічні катастрофи, які виникали переважно через недбалість людини.

Патріотичне виховання молоді має бути спрямовано на формування у студентів любові до Батьківщини, національної свідомості, дбайливого ставлення до рідної землі та мови.

Висновки і пропозиції. Заняття з англійської мови не тільки мають бути спрямовані на вдосконалення володіння іноземною мовою, але й мати виховний вплив, що є вкрай необхідним для формування майбутніх спеціалістів.

Список використаних джерел

1. Барбіна Є.С., Зуброва О.А. «Особливості виховання студентів у вищих навчальних закладах».
2. Дудка І. «Патріотичне виховання студентської молоді».
3. Черниш Л.М. «Виховний потенціал занять з англійської мови».
4. Завірюха Ю.Г. «Формування національно-патріотичного виховання».

ШЛЯХИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА» У ПЕРІОД САМОІЗОЛЯЦІЇ СТУДЕНТІВ ВУЗІВ ТА СЕРЕДНІХ СПЕЦІАЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

С.В.Іріченко, викладач з фізичного виховання

У цій програмі розглядаються проблеми організації дистанційного навчання у період самоізоляції з дисциплін, що передбачають «очні» практичні заняття, а саме з дисципліни «Фізична культура».

Там же запропоновані шляхи вирішення проблем, що виникли в даному напрямку.

Проблема соціального здоров'я та фізичного стану населення сьогодні має високий ступінь актуальності. Особливе занепокоєння викликає соціальне нездоров'я молодого покоління. У зв'язку з високим ступенем навчального навантаження у більшості студентів останніми роками спостерігається недостатня рухова активність, що зумовлює розвиток гіподинамії. Це значний чинник ризику у розвитку різних захворювань, зниження розумової та фізичної працездатності людини.

Як показує сучасна дійсність, студентство є найбільш уразливою частиною молоді, оскільки стикається з низкою труднощів, пов'язаних з невисокою руховою активністю (статична поза учнів за столами на заняттях), збільшенням навчального навантаження, проблемами у соціальному та міжособистісному спілкуванні та ін.

На тлі подій, що розвиваються в нашій країні так і за її межами. Стали прогресувати та розвиватися різноманітні форми навчання студентів в онлайн – дистанційному напрямі. Перший крок до онлайн освіти був зроблений на тлі виникнення та поширення корона вірусної інфекції. Щоб запобігти поширенню COVID-19, керівникам вищих навчальних закладів наказано передбачити індивідуальні канікули для студентів, а всю взаємодію учнів та викладачів в освітньому процесі організувати дистанційно.

Ці заходи були вжиті Урядом за умов пандемії. Необхідно відзначити, що дистанційна освіта стає способом захисту студентів та викладачів від необхідності їздити у громадському транспорті та зустрічатися у заповнених аудиторіях (оскільки вірус передається повітряно-краплинним шляхом). Таким чином, усі освітні організації України: школи, коледжі, технікуми, виші перейшли на віддалений режим роботи (самоізоляцію).

При реалізації тих дисциплін, які не потребують очних практичних занять і можуть бути «оцифровані» (як правило, що мають теоретичний блок), не виникло особливих труднощів, особливо у викладачів, які володіють

дистанційними технологіями. Однак багато викладачів зіткнулися з проблемою «Як викладати фізичну культуру?». У зв'язку з переходом на дистанційне навчання студенти більшу частину часу проводять за комп'ютером, у «сидячому» положенні, що спричиняє гіподинамію, захворювання очей, викривлення хребта тощо.

Практика показала, що запровадження режиму самоізоляції обмежує заняття руховою активністю на вулицях, спортивних майданчиках, а це означає, що єдине місце, де дозволено займатися, – це місце проживання студента.

А так само сумні події, що розвиваються в нашій країні, спричинили ще більш стрімкий розвиток комп'ютерних технологій, що дають можливість розвитку навчальних платформ, які визначають напрямок як проводити більш прогресивне навчання в онлайн напрямку.

У зв'язку з вищесказаним метою даного дослідження було вивчення ключових проблем студентської молоді у зв'язку з організацією освітнього процесу з дисципліни «Фізична культура» у форматі дистанційного навчання.

При розробці нових форм роботи були враховані сучасні теорії навчання та виховання. Були проаналізовані інтерактивні та соціоігрові методи роботи з учнями.

Для вирішення поставленої мети було розроблено анкету для студентів, спрямовану на виявлення проблем, з якими вони стикаються у процесі реалізації дистанційного навчання з дисципліни «Фізична культура».

В анкетуванні взяли участь студенти (дівчата та юнаки) віком від 17 років до 21 року (I-IV курс).

Студентам було запропоновано відповісти на такі запитання:

1. З якими труднощами Ви зіткнулися, виконуючи завдання з дисципліни «Фізична культура»?

2. Чи готові ви виконувати фізичні вправи з відеоконференції у груповій формі у призначений час?

3. Які вправи ви хотіли б виконувати, але в умовах самоізоляції це неможливо?

4. Ваші пропозиції щодо реалізації цієї дисципліни в умовах самоізоляції.

Отримані дані проаналізовано та подано у результатах дослідження щодо 100 % .

Аналіз анкет показав таке: 20% студентів відповіли, що у них не виникло проблем при виконанні вправ, 80% - зіткнулися з низкою проблем: маленька площа проживання, нема кому вести відеозйомку, заважають батьки, брати, сестри, діти та ін.

Відповіді про готовність студентів виконувати вправи через використання відео зв'язку в «присутності» одногрупників та викладачів розподілилися таким чином, 10% – згодні з такою формою заняття, 90% студентів висловили небажання до такої форми з різних причин: «насмішки» при виконанні вправ, неможливість

виділити саме цей час для занять, небажання «запрошувати» гостей дистанційно та багато інших причин.

На запитання: «Які вправи ви хотіли б виконувати, але за умов самоізоляції це зробити проблематично?» вибір студентів був різним: біг, спортивні ігри, заняття у тренажерному залі.

На останнє запитання студенти пропонували «теоретизувати» цю дисципліну, пропонуючи проведення лекцій та складання тестів.

Було розглянуто дві форми роботи зі студентами для реалізації цієї дисципліни у режимі самоізоляції: групова та індивідуальна роботи.

Групова робота передбачає роботу відеоконференції в «ZOOM», і т.д. , де викладач у призначений час разом із студентами навчальної групи виконує комплекс вправ.

При реалізації цього підходу автори зіштовхнулися з низкою проблем, які ми класифікували таким чином – малюнок.

Рис.1 – Класифікація проблем проведення занять з фізкультури через відеоконференції

На малюнку відображені - Основні проблеми студентів під час проведення занять з фізкультури через відеоконференції у «ZOOM» тощо.

Аналіз проблем студентів дозволяє констатувати, що житлові умови у всіх різні, не кожен хотів би, хай навіть і дистанційно, «запрошувати» до себе непроханих гостей.

Сімейні проблеми існують у студентів, які проживають спільно з батьками, родичами і мають молодших братів чи сестер. Це з тим, що досить часто нерозуміння родичами необхідності виконання комплексів вправ викликають глузування і нерозуміння, цим викликаючи дискомфорт у учня.

Студенти, які вже створили власні сім'ї, також мають труднощі, оскільки дитина думає, що мама грає і заважає їй.

З технічними проблемами зіштовхнулися не лише студенти, а й викладачі фізичної культури, мабуть, це найактуальніша проблема всього процесу

переходу на дистанційну освіту. Але, на відміну інших дисциплін у виконанні завдань з фізичної культури вона гостріша. При виконанні вправ студент повинен стати так, щоб його було видно, пересуватися в рамках огляду камери та ін.

До матеріальних проблем було віднесено відсутність необхідного спортивного інвентарю, хоча можна підібрати такі вправи, які потребують додаткового устаткування.

Проблеми нестачі часу, як і технічні, першому місці серед перелічених. Це пов'язано з тим, що на дистанційне навчання переведені всі дисципліни, тому у студентів витрачається чимало часу на читання лекцій, виконання практичних завдань, вирішення тестів. Тоді як при очному навчанні студентам було навчатися набагато легше і часу витрачалось значно менше.

До особистісних проблем автори віднесли сором'язливість, зовнішній вигляд та інші проблеми. Тут доцільно наголосити, що сучасні телефони оснащені здатністю записувати відео, і звичайно, виконуючи певну вправу, студент може знаходитися не зовсім в ефектній позі, що нерідко призводить до глузування з боку одногрупників.

Виходячи з вищевикладеного, було розглянуто та організовано другий варіант реалізації дисципліни «Фізична культура» в умовах самоізоляції, а саме: дистанційно – індивідуальна робота. Тут ми мали на меті підтримку рухової активності в умовах самоізоляції.

Для проведення занять дистанційної спрямованості було запропоновано комплекс вправ для розминки перед кожним заняттям.

Потім студентам пропонуються заняття з двох напрямків (напрямки чергуються). Перший напрямок: викладач пропонує комплекс вправ, в якому конкретна кількість виконань та підходів, а також описана техніка виконання. Студенту необхідно не лише їх виконати, а й зафіксувати виконання на відео, яке надіслати викладачеві. Даний напрямок звернено на виконання студентами необхідних вправ для тієї чи іншої групи м'язів.

Другий напрямок: викладач пропонує студенту створити та виконати свій комплекс вправ, наприклад, на зміцнення м'язів спини та живота, та надіслати відеозвіт викладачеві з письмовою відповіддю, яка міститиме вправи та їх техніку виконання, обраних вправ. Даний напрямок націлений на самостійний підбір вправ, які студенти здатні та можуть виконати як фізично, так і відповідно до своїх можливостей, наприклад, з використанням наявного спортивного інвентарю та ін.

Перехід на дистанційне навчання студентів характеризується підвищенням часу проведення за комп'ютером, що ніяк не може позитивно впливати на їхній фізичний стан. Статичний спосіб життя і низький рівень фізичної активності негативно впливають на їх здоров'я, добробут та якість життя, а самоізоляція викликає додатковий стрес і ставить під загрозу психічне здоров'я молоді.

У разі не можна звернути увагу до рівень розвитку хронічних захворювань. Таких як захворювання ендокринної системи, серцево-судинні захворювання, астма, захворювання нирок тощо.

Фізична активність та методи розслаблення можуть бути цінними інструментами, що допомагають зберігати спокій та захищати здоров'я у цей період. Для підтримки фізичної активності було обрано індивідуальну роботу зі студентами з використанням інформаційних технологій. Студенти із задоволенням виконують запропоновані завдання, а деякі творчо сприйняли виконання завдань: прискорюють темп відео, накладають музику та ін.

Резюмуючи викладене, можна дійти невтішного висновку у тому, що організація дистанційного навчання вимагає від викладачів розробки нових форм і методів роботи з студентською молоддю.

Стрімкий розвиток технічного прогресу, постійне зростання обсягів інформації, модернізація та ускладнення навчальних та трудових процесів і як наслідок гостра необхідність отримання якісної освіти на всіх рівнях. Ці напрямки є невід'ємною частиною сучасного світу.

Так, відповідно до стратегії розвитку У нашій країні передбачається зростання та активний розвиток сучасних освітніх технологій, у тому числі мережі інтернет. Як не прикро, що пандемія і військова агресія вторгнення Росії в Україну лише прискорила процес інформатизації освітнього процесу. І якщо система вищої освіти вже мала досвід впровадження дистанційних технологій в освітній процес за допомогою різних платформ. То системи початкової та середньої освіти освоювали дистанційні технології безпосередньо в освітньому процесі.

У період переходу навчальних закладів на дистанційне навчання частка тих, хто користується онлайн-ресурсами, збільшилася з 64% до 85%. З тих, хто не користувався жодними освітніми онлайн-ресурсами, 74% почали їх застосовувати.

За даними опитувань з тих, хто став користуватися електронними онлайн-ресурсами, 47% відзначили, що, швидше за все, продовжать користуватися ними в майбутньому у своїй роботі.

Не слід забувати про труднощі, з якими зіткнулися педагоги у процесі дистанційного навчання. Так, близько 40% опитаних педагогів зіткнулися зі складностями приєднання всіх дітей до трансляції. А у 42% виникали перебої у роботі платформ через навантаження. Також близько 13% опитаних педагогів виділяють низку інших складнощів:

- більшість дітей та батьків не готові до роботи в середовищах ДО (не вміють користуватися ресурсами);
- рівень знань педагога у галузі ПК не дозволяє підключитися до платформ;
- відсутність необхідного обладнання як у педагога, і у учнів.

Враховуючи специфіку викладання навчальної дисципліни «Фізична культура», освітня програма з даної навчальної дисципліни не може бути реалізована в повному обсязі. Таким чином було сформульовано мету дослідження.

Мета дослідження: визначення основних методів та форм реалізації дистанційного навчання у процесі викладання фізичної культури для подальшого вдосконалення освітнього процесу.

Завдання:

- Вивчити процес викладання фізичної культури у процесі дистанційного навчання

- Виявити проблемні зони у дистанційному викладанні фізичної культури

Методи та організація дослідження

Методи дослідження:

- Аналіз науково-методичної літератури

- Аналіз отриманих даних

- Анкетування

У дослідженні взяли участь педагоги та батьки учнів. Результати досліджень були опрацьовані та представлені у вигляді діаграм.

Результати :

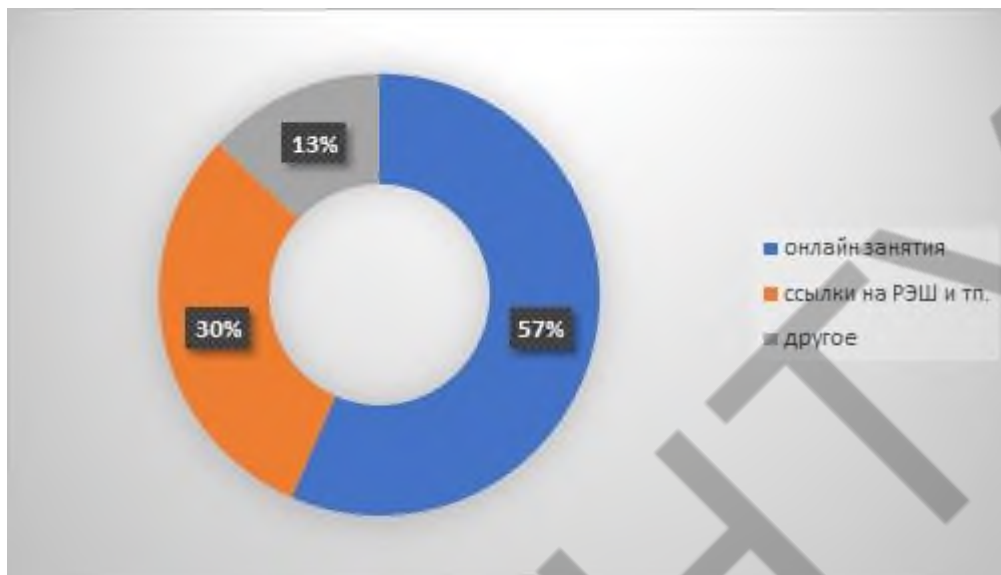
На початку анкетування визначилася категорія респондентів. За результатами дослідження відносно 100 % співвідношення опитаних батьків/вчителів становило 42% та 58% відповідно. Детальні результати наведені нижче.

Рис. 2. Категорія респондентів, які беруть участь у дослідженні

Наступним питанням у поданій анкеті був. У якій формі проводилися заняття з фізичної культури під час дистанційного навчання. Більше 57% осіб відповіли, що в їхніх Учбових закладах, заняття проводилися онлайн за

допомогою різних онлайн-платформ, тоді як 30% відповіли, що учні вивчали теорію за допомогою різних освітніх платформ та відео уроків. При цьому частка тих, у кого уроки не проводилися або проводилися в інших форматах, становить лише 13%.

Рис.3 Форми проведення занять з фізичної культури у період дистанційного навчання

При цьому зазвичай у вашому навчальному закладі, де педагоги проводили онлайн-заняття, як домашнє завдання використовувалися різні види письмових робіт. А завдання із запис відео, на якому учням було необхідно продемонструвати практичні вміння та навички використали 13% опитаних.

Рис.4 Форми проведення занять з фізичної культури у період дистанційного навчання

Варто зазначити, що в умовах дистанційного навчання саме онлайн-заняття та контроль виконання домашнього завдання за допомогою запису відео є одним із найпоширеніших та практикоорієнтованих методів викладання фізичної культури в умовах дистанційного навчання.

Рис.5 Кількість часу (на тиждень) витраченого на виконання домашнього завдання з фізичної культури

Висновок :

Застосування дистанційних технологій позитивно впливає на засвоєння теоретичних аспектів дисципліни фізична культура у студентів вузів та середніх спеціальних навчальних закладів.

Зокрема, у учнів підвищується мотивація до занять фізичними вправами, та відвідування практичних уроків. А при вивченні ігрових видів спорту (волейбол, баскетбол тощо) учні добре розуміли необхідність технічних і тактичних вправ.

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Ю.О. Рощина-Боговик, викладач в/к

Одним із пріоритетних напрямів сучасної освітньої політики є вивчення проблеми удосконалення системи організації фахової передвищої освіти завдяки впровадженню компетентнісного підходу. Рівень сформованості спеціальних (фахових) компетенцій у здобувача освіти є визначальним компонентом оцінки якості його знань. Орієнтація змісту підготовки майбутніх фахівців на потреби ринку праці та сучасні економічні виклики, удосконалення процесу формування їхньої професійної компетентності є актуальним завданням для модернізації й розвитку освіти, забезпечення її випереджувального характеру.

В Законі України «Про фахову передвищу освіту» закріплені вимоги до змісту та результатів діяльності закладів фахової передвищої освіти в межах кожної спеціальності через розробку стандартів фахової передвищої освіти. Стандарти освіти розробляються для кожного рівня освіти в межах кожної спеціальності відповідно до Національної рамки кваліфікацій (НРК) і

використовуються для визначення та оцінювання якості змісту та результатів освітньої діяльності закладів. В методичних рекомендаціях щодо розроблення стандартів фахової передвищої освіти представлені поняття «компетентність» та її рівні:

Компетентність - динамічна комбінація знань, вмінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, проводити професійну та/або подальшу навчальну діяльність;

Загальні компетентності - універсальні компетентності, що не залежать від предметної області, але важливі для успішної подальшої професійної та соціальної діяльності здобувача фахової передвищої освіти в різних галузях та для його особистісного розвитку (перелік загальних компетентностей корелює з описом відповідного кваліфікаційного рівня НРК);

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності - компетентності, актуальні для предметної області, та важливі для успішної професійної та/або подальшої начальної діяльності за певною спеціальністю (перелік рекомендованих спеціальних (фахових, предметних) компетентностей корелює з описом відповідного кваліфікаційного рівня НРК).

Формування професійних компетентностей здобувачів освіти спрямовані на зростання економічного потенціалу держави. Європейські експерти пропонують таку структуру компетентності: знання; пізнавальні навички; практичні навички; ставлення, емоції, цінності, етика; мотивація.

Рекомендації Європарламенту і Ради Європи «Ключові компетентності для навчання впродовж життя» (18 грудня 2006 р.) є на сьогодні основним орієнтиром для педагогічних працівників щодо формування компетентностей. На симпозіумі Ради Європи з теми «Ключові компетентності для Європи» було визначено вісім ключових компетентностей:

1. Знання рідної мови.
2. Знання іноземних мов.
3. Математичні компетентності та базові науково-технічні компетентності.
4. Інформаційно-комунікаційні компетентності.
5. Уміти вчитися та формувати професійні компетентності.
6. Соціальні та громадянські компетентності.
7. Ініціативність і підприємливість.
8. Культурна обізнаність та здатність до експресії (вираження).

Використання компетентнісного підходу в сучасній освіті дає змогу забезпечувати високий рівень підготовки майбутніх фахівців, ґрунтовне оволодіння випускниками закладів фахової передвищої освіти уміннями успішно виконувати завдання професійної діяльності за фахом, відповідну гнучкість та професійну мобільність, підвищення конкурентоспроможності у ринкових умовах.

В Одеському технічному фаховому коледжі навчають спеціальностям, які є найбільш перспективними на ринку праці, передусім, нашої країни, а також країн Європейського Союзу. Усі вони характеризуються швидкою зміною програм та технологій які відповідають сучасним вимогам, внаслідок чого відбувається внесення оперативних змін до навчальних програм. Професійні компетентності формуються в процесі фахової загальної, теоретичної та практичної підготовки. Робочі навчальні плани та програми розробляються навчальним закладом відповідно до вимог чинного законодавства. Забезпечення належної якості фахової передвищої освіти відбувається завдяки впровадженню в навчальний процес державних стандартів з відповідних спеціальностей на основі НРК, інформаційно-комунікаційних технологій закладів фахової передвищої освіти тощо. Для формування у здобувачів освіти необхідних професійних компетентностей під час навчання в коледжі за останні роки оновлюється перелік традиційних навчальних дисциплін, їх зміст. У цьому контексті особливо актуальним є використання інноваційних форм та методів навчання, формування методики викладання навчального матеріалу для здобувачів освіти, що відповідає сучасним освітнім вимогам.

Формування професійних компетентностей забезпечують наступні результати навчання:

- Застосування базових знань з навчальних дисциплін циклу загальної підготовки для засвоєння навчальних дисциплін циклу професійної підготовки;
- Застосовування в процесі професійної діяльності всі наявні стандартні процедури з дотриманням чинних нормативних вимог з метою завчасного забезпечення якості виробленої продукції, наданої послуги, виконаної роботи;
- Застосування сучасних інформаційних технологій, інформаційно-пошукових систем та програмних комплексів для рішення практичних завдань у сфері професійної діяльності; тощо.

Для випускників сьогодні особливо важливим є розуміння соціального значення своєї професії, розуміння свого місця в системі соціальних відносин, а також здатність до критичної оцінки свого життєвого та професійного досвіду, свідомого вибору шляхів та методів удосконалення своїх особистих і професійних якостей. В умовах компетентнісного підходу здебільшого акцентують увагу на результаті навчання; при цьому як результат розглядається не сума засвоєної інформації, а здатність людини діяти в різних проблемних ситуаціях, застосовувати досвід успішної діяльності в певній сфері.

Тому, компетентності випускника відображають погляд зовнішніх замовників: роботодавців, професійних асоціацій на освітню та/або професійну підготовку і мають максимізувати здатність до працевлаштування. Засобами навчальних дисциплін, що викладаються в коледжі формуються важливі і необхідні в професійній діяльності компетентності, володіння якими підвищиться конкурентоспроможність випускників на ринку праці .

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ

Г.Ф.Гришко, викладач I категорії

Сучасному суспільству потрібні компетентні фахівці, які мають не тільки професійні знання, уміння та навички, але й можуть приймати відповідальні рішення в ситуаціях вибору, схильні до співробітництва, вирізняються мобільністю, динамізмом, конструктивністю, здатністю до адаптації, умінням реалізувати свої творчі здібності.

Модель сучасного фахівця описує основні вимоги до спеціалістів, тенденції їх використання, сфери застосування тощо.

Компетентнісна модель спеціаліста-випускника являє собою опис того, яким набором компетенцій повинен володіти випускник навчального закладу, до виконання яких професійних функцій він повинен бути підготовлений і якою повинна бути ступінь його підготовленості. У наукових публікаціях відображені різні компетентнісні моделі спеціалістів.

- особистісні; соціальні, що визначають її взаємодію з іншими людьми; ці компетенції характеризують уміння “вчитися бути”;
- загально-професійні, спільні для широкого кола професій: інформаційні, управлінські,
- організаційні, проектувальні та ін.;
- спеціальні або професійно-функціональні, які забезпечують здатність ефективно виконувати професійні функції.

Практичну орієнтацію освіти посилює компетентнісний підхід, який забезпечує здатність здобувача освіти відповідати новим запитам ринку, мати відповідний потенціал для практичного розв’язання життєвих проблем, пошуку свого «Я», орієнтує на побудову навчального процесу відповідно до очікуваного чи бажаного результату освіти (що буде знати і уміти студент «на виході»).

Для успішного вирішення професійно орієнтованих задач здобувач освіти в галузі харчових технологій повинен уміти аналізувати реальну ситуацію, знаходити оптимальні шляхи її поліпшення, пропонувати найбільш ефективні рішення виникаючих проблем, володіти навичками роботи з різними джерелами інформації.

При цьому найважливішим напрямом формування професійної компетентності виступає посилення професійних якостей майбутнього фахівця.

Професійній компетентності властива повна реалізація здібностей і цінностей людини як професіонала, виявлення і розвиток своїх можливостей, пізнання ним своєї власної природи і прагнення стати тим, ким він може і хоче стати.

Переважає більшість працівників (випускників) констатують, що в реальних умовах виробництва відповідні фахівці не можуть повністю відповідати заданим вимогам роботодавця.

Найбільш значущою складовою для майбутніх фахівців харчової галузі вважають практичну підготовку.

Практична підготовка майбутніх технологів відбувається на практичних та лабораторних заняттях із фахових дисциплін та під час проходження різного виду практик: в спеціалізованій лабораторії коледжу, на підприємствах харчової промисловості різної потужності, в пекарнях торгівельних мереж.

Велика увага приділяється практичному навчанню здобувачів освіти. Перша навчальна практика відбувається в лабораторії, тут є необхідне технологічне обладнання для виробництва продукції, за допомогою якого студенти отримують свої первинні навички та вміння. В подальшому студенти проходять технологічну практику на провідних підприємствах міста, таких як 4 хлібо завод, підприємство Нове діло, пекарні торгівельної мережі Обжора та в інших містах.

Війна, на жаль, вносить свої корективи. Відсутність електропостачання та дистанційна форма навчання ускладнюють проведення практичних та лабораторних занять.

Щороку до нас звертаються представники різних підприємств, які пропонують випускникам працевлаштування.

На комісії спецдисциплін технологічного циклу щорічно проводяться конкурси «Кращий кондитер» та «Кращий хлібопекар», де студенти із задоволенням приймають участь, займають призові місця. Це стимулює їх до поглиблення знань та надбання професійних вмінь.

Ставлення студентів до майбутньої професійної діяльності багато в чому визначається характером навчальної роботи, в якій повинна певним чином моделюватися майбутня професійна діяльність.

Моделювання майбутньої професійної діяльності в навчальній діяльності забезпечує перехід пізнавальної діяльності в професійну з відповідною зміною мотивів, цілей, засобів, результату.

Реалізуючи компетентнісний підхід в навчальному процесі, необхідно використовувати активні форми проведення занять. Створення проблемних ситуацій, впровадження діалогу або гри, застосування методу моделювання, та інші форми навчання завжди будуть спрямовані на розвиток у студентів самостійного мислення і здатності кваліфіковано вирішувати нестандартні професійні завдання.

Відомо, що практичні роботи становлять собою один із видів активної навчальної діяльності студентів. Індикатором якісної освіти виступає можливість майбутнього фахівця запроваджувати отримані знання на практиці. Тому найкращу якість отриманих знань дають умови наближені до виробничих.

Такі умови можливо відтворити на лабораторно-практичних заняттях. Зміст таких практичних занять включає:

- вивчення нормативних документів;
- аналіз виробничих ситуацій;
- рішення задач різного виробничого характеру;
- ознайомлення з технологічним процесом;
- вивчення будови машин;
- робота на різних апаратах;
- діагностика якості сировини та готових продуктів.

У процесі практичних занять відбувається формування готовності до використання сучасних технологій та нових інформаційних засобів навчання, досвіду застосування теоретичних знань у практичній діяльності, самостійності прийняття рішень під час професійної діяльності.

Важливого значення у підготовці спеціаліста набуває поєднання теоретичної підготовки фахівців в галузі харчових технологій з їх практичною діяльністю в умовах навчальних закладів.

На практичних заняттях необхідно створювати виробничу ситуацію (постановка виробничих цілей або виробнича проблема), будувати алгоритм вирішення ситуації, що склалася. Викладачу необхідно мати підбір професійних задач і вміння змодельовувати робочу ситуацію в ході проведеного заняття. Так створюються умови для розвитку професійних компетентностей.

Важливою умовою практичної підготовки студентів є формування в них професійного мислення. Адже невміння студента приймати самостійні рішення в нестандартних умовах, висловлювати незалежні в тих чи інших ситуаціях думки, толерантно обґрунтовувати їх, прогнозувати результати взаємодії з клієнтом є серйозною проблемою у справі підготовки кваліфікованих кадрів.

Розвиваючи мислення студентів, залучаючи їх до вирішення проблем, поглиблюючи знання і одночасно розвиваючи фахові навички та вміння мислити, міркувати, осмислювати свої дії, ми зможемо бути впевнені в ефективній роботі по формуванню і розвитку професійних компетентностей майбутніх фахівців харчової галузі.

Таким чином, враховуючи попередній досвід, зауваження і рекомендації розробників компетентнісного підходу, компетентнісна модель здобувача освіти розуміється нами як наукова основа результату і процесу підготовки, виражена системною якістю – компетентністю, що забезпечує готовність і здатність випускників до успішної (продуктивної) діяльності в професійній і соціальній сферах, змістовно поданої складом (структурою) загальних і професійних компетенцій.

Підготовка сучасного фахівця, який би володів необхідними знаннями, мав сучасну практичну підготовку, володів новітніми технологіями виробничого процесу, є реальним завданням фахової передвищої освіти.

ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ ТА ПРЕДМЕТНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ

І.М. Рудець, викладач в/к

Одне з актуальних завдань сучасної системи фахової передвищої освіти – пошук оптимальних шляхів зацікавлення студентів навчанням, підвищення їх розумової активності, спонукання до творчості, виховання студента як життєво й соціально компетентну особистість, здатну здійснювати самостійний вибір і приймати відповідні рішення в різноманітних життєвих ситуаціях, вироблення вмінь практичного і творчого застосування здобутих знань.

В інформаційному суспільстві фахівець повинен швидко сприймати будь-яку форму мовлення, засвоювати необхідну інформацію, створювати й вести діалоги, керувати системою мовленнєвих комунікацій у межах своєї компетентності тощо. Від багатства словникового запасу, рівня культури мови і техніки мовлення значною мірою залежать професійна майстерність, імідж та успіх особистості.

Сучасна концепція національної освіти ставить перед учителем-словесником чітку вимогу: сприяти формуванню національно-мовної особистості, яка характеризується свідомим ставленням до мови, розвиненим мовленням, мисленням, інтелектом та володіє вміннями й навичками вільно, комунікативно доцільно користуватися засобами мови – її стилями, типами, жанрами в усіх видах мовленнєвої діяльності (аудіювання, читання, говоріння, письмо), тобто забезпечує належний рівень комунікативної компетентності. Недостатня сформованість комунікативних умінь та навичок студентів, слабка мотивації навчання зумовлюють посилення актуальності питання формування комунікативної компетентності.

Це означає, що викладач має орієнтуватися на використання педагогічних технологій, за допомогою яких не просто б поповнювалися знання й уміння, а й розвивалися такі якості студентів як пізнавальна активність, самостійність засвоєння знань, уміння творчо мислити.

Комунікативна компетенція передбачає володіння мовленнєвими вміннями й навичками, необхідними для спілкування, сукупність знань про норми й правила ведення природної комунікації. Формуючи компетентну особистість, викладач повинен:

- закласти міцний фундамент – збагатити знаннями;
- дати багатий словниковий запас;
- навчити вільно висловлювати думки;
- виробити вміння аналізувати, синтезувати, класифікувати події й оцінювати їх, маючи при цьому власну думку;
- навчити орієнтуватися у великому потоці інформації, вибирати з нього основне.

Для формування комунікативної компетентності викладач має використовувати можливості продуктивного навчання, а саме:

1. Розвиток культури мовлення.
2. Обговорення проблеми.
3. Формування власної точки зору.
4. Уміння презентувати свій продукт.
5. Можливість для безпосереднього спілкування.
6. Адекватне ставлення до критики.
7. Стимулювання критичного ставлення до себе.
8. Уміння адаптуватися в мовному середовищі.

Створення умов для формування освіченої, духовно багатой особистості, входження у сферу суспільних взаємостосунків, гуманізація освіти, підвищення цінності інтелектуальної праці – вимога сьогодення, без реалізації якої неможливо уявити завтрашнього випускника як компетентної особистості.

Ось і постає перед викладачем, зокрема української мови і літератури, проблема, як побудувати заняття, на якому б можна було максимально залучити студентів до співпраці, активізувати їх навчально-пізнавальну діяльність як запоруку міцних знань та формування мовленнєвої компетентності.

Говорячи про сучасні методи, форми й прийоми навчання, в першу чергу маю на увазі, звичайно, нестандартні заняття, що є складовою частиною інноваційних технологій, жодна з яких не можлива без урахування загальноприйнятих методів навчання:

- інформаційно-рецептивного;
- репродуктивного;

- проблемно-пошукового, останній із яких, на думку науковців Г. Щукіної, Я. Пономарьова, З. Абасова, методистів-практиків О. Біляєва, Л. Скуратівського, П. Дудика, Г. Шелехової та інших, є найоптимальнішим з точки зору активного навчання в сучасних умовах. Створення проблемних ситуацій на занятті – це давно відомий прийом, але в умовах нестандартних інноваційних технологій він зазнав суттєвих змін. Проблема ситуація, створена викладачем, є рушієм мислення, джерелом творчого пошуку, викликає певний психічний стан студента й допомагає йому усвідомити суперечність між необхідністю виконувати завдання і неможливістю зробити це з тими знаннями, які він має. Усвідомлення цієї суперечності пробуджує потребу пошуку нових знань. Використання проблемних ситуацій як засобу активізації пізнавальної діяльності, а також формування комунікативних компетентностей, де основним механізмом виступає розвиток критичного мислення, є доцільним і сприяє підвищенню ефективності навчально-виховного процесу загалом.

Питання формування комунікативних компетентностей студентів за допомогою ситуативних завдань сьогодні обумовлюється тими нововведеннями, які сталися за останні роки в процесі викладання навчальних дисциплін. Ситуативні завдання покликані активізувати процес пізнання через моделювання ситуації. Інтелектуальна, вольова й емоційна сторони пізнавального інтересу становлять єдине ціле. Активна вольова діяльність можлива тоді, коли процес навчання викликає в студента позитивне емоційне ставлення до матеріалу, що засвоюється, спонукає його до різноманітної діяльності, вольового напруження.

Застосування різних за змістом і формою творчих завдань ситуативного характеру в процесі вивчення фонетики, граматики й правопису, а також синтаксису беззаперечно сприяє виробленню комунікативних умінь і навичок здобувачів освіти.

Пошуково-дослідницькі завдання випереджувального характеру в аспекті інноваційних технологій – це ще один із шляхів формування комунікативних компетентностей, зокрема на уроках мови і літератури.

Нестандартні види роботи, методи, які стимулюють пізнавальну діяльність студентів, відкривають для них можливість відчути себе не лише співучасником навчального процесу, а й бути його творцями. Інновації в навчальному процесі – це вимога сьогодення, адже живемо в такому інформаційному просторі, який так чи інакше висуває вимоги до викладача не заперечувати, а вміло використовувати його ресурси.

Вдало підготовлена здобувачами освіти презентація чи подкаст – це не лише свідчення їх здатності користуватися послугами Інтернету, а й уміння зорієнтуватися в «морі» інформації і відібрати найсуттєвіше, щоб зацікавити однолітків, викликати інтерес, проілюструвати власний рівень компетентності з певного питання.

Працюючи над формуванням мовленнєво-комунікативної компетентності студентів, треба пам'ятати, що характерною особливістю цієї методики є те, що вона орієнтована на розвиток здатності ефективного спілкування в різних соціальних ситуаціях.

Комунікативна компетентність – один із пріоритетних видів компетентностей, які формуються в процесі навчання мови і літератури, тому розглядати її як засіб формування особистості без зв'язку з іншими компетентностями неможливо.

Викладач – головна рушійна сила в забезпеченні процесу формування самоосвітньої компетентності студентів. Від нього передусім залежать результати, яких досягнуть студенти у майбутньому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології, Навч. посібник.- Академвидав, 2002.
2. Єлісеєва С. Про сучасні підходи до організації навчання на уроках укр. мови й літ. – Ч. 1. Інтерактивний урок – особливий тип уроку / С. Єлісеєва // Укр. мова й л-ра в серед. шк., гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2011. – № 11/12. – С. 92 – 98.
3. Когут О.І. Інноваційні технології навчання української мови і літератури.- Тернопіль: Астон, 2005.
4. Падалка О.С. та ін. Педагогічні технології.- К: Українська енциклопедія, 1995.

ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІДКРИТОГО ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

**О.В. Скорнякова, зав. відділенням комп'ютерних систем,
к.пед.н., викладач в/к**

Активне впровадження цифрових технологій в Україні сприяє розвитку відкритого інформаційного суспільства як одного з істотних чинників розвитку демократії, економічного зростання, створення робочих місць, підвищення продуктивності, а також підвищення якості життя громадян. Наявність нового Комітету Верховної Ради з питань інформатизації та зв'язку, численних експертних та громадських об'єднань, прийняття низки законопроектів, які стосуються впровадження інформаційно-комунікаційних технологій, свідчать про розуміння необхідності здійснення в нашій країні реформ, які сприяють інтеграції України у світові процеси «цифровізації».

На початку 2021 року Міністр цифрової трансформації М. Федоров презентував затверджений Урядом перелік нових проєктів цифрової трансформації у ключових галузях, що сприятиме розбудові цифрової держави. Однак очевидно, що втілення ідей масштабної цифрової трансформації та зміцнення позицій нашої держави у світовому ІТ-секторі потребує відповідного кадрового та трудового потенціалу. А глобальні стратегічні зміни неможливі без належної підтримки ІТ-галузі як на державному рівні, так і з боку роботодавців. Зокрема, необхідна узгоджена позиція щодо підготовки ІТ-фахівців, готових до постійного професійного розвитку, здатних швидко реагувати на виклики сучасності та діяти в умовах конкуренції.

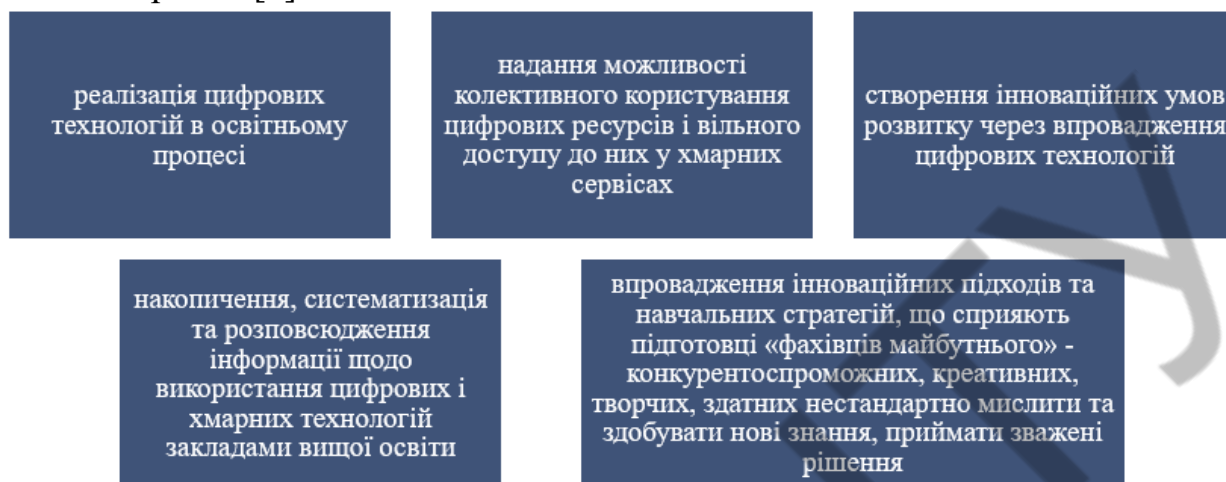
У 2020 році Міністерство цифрової трансформації України, Державний центр зайнятості України, Асоціація «ІТ Ukraine», Комп'ютерна Школа Hillel, Комп'ютерна Академія ШАГ, Асоціація освітніх ініціатив ІТЕС та Академія навчання ІТ-ІТЕА підписали Меморандум про співпрацю, що декларує спільні дії по підготовці ІТ-фахівців для українського ринку. Відповідно, на заклади освіти, що здійснюють підготовку майбутніх фахівців, зокрема для ІТ-галузі, покладається висока відповідальність. Одним із можливих способів вирішення цього завдання є цифровізація освітнього процесу закладів вищої та передвищої освіти.

У Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України визначено, що цифровізація освіти є сучасним етапом її інформатизації, що «передбачає насичення інформаційно-освітнього середовища електронно-цифровими пристроями, засобами, системами та налагодження електронно-комунікаційного обміну між ними, що фактично уможливорює інтегральну взаємодію віртуального та фізичного, тобто створює кіберфізичний освітній простір» [1]. Ефективність цифровізації освіти залежить від сучасних тенденцій розвитку інформаційного суспільства та потреб світової економіки.

Вітчизняні дослідники В. Биков, О. Спирін, О. Пінчук [2, 3] вказують на перспективність та подальший розвиток технологій хмарних обчислень та віртуалізації, робототехніки, індустрії виробництва програмних засобів;

накопичення та опрацювання значних обсягів цифрових даних; формування Інтернету речей; розвиток штучного інтелекту, широке запровадження чат-ботів та віртуальних помічників.

Основними завданнями цифровізації, які ставляться перед закладами освіти є – рис.1. [4]:

Рис.1 - Основні завдання цифровізації освіти

У широкому розумінні під середовищем розуміють «оточення, яке складається із сукупності природних, матеріальних, соціальних чинників, які прямо чи опосередковано впливають на людину» [21, с.68]. Дослідниця М. Братко вказує на те, що «структура освітнього середовища закладу освіти покликана забезпечувати професійну підготовку майбутнього фахівця у поєднанні з особистісним розвитком, сприяти задоволенню потреб особистості у саморозвитку, самовдосконаленні, самореалізації, створювати підґрунтя для формування ціннісних орієнтирів та мотивів діяльності» [21, с.71]. Підтримуємо думку авторки про те, що особливу увагу слід приділити створенню умов, що забезпечують формування та розвиток таких особистих якостей майбутнього фахівця, які необхідні для успішної професійної діяльності та побудови життєвої траєкторії, а саме: мотивації досягнення успіху, подолання труднощів, активної життєвої позиції [21].

Під поняттям «інформаційно-освітнього середовища» ми розуміємо сукупність педагогічних умов, що реалізуються на базі цифрових технологій, спрямованих на здійснення освітньої діяльності, які забезпечують формування професійно-значущих і соціально-важливих якостей особистості в умовах інформатизації суспільства [30].

Сучасне відкрите інформаційно-освітнє середовище є потенційно необмеженим щодо обсягів ресурсів, що можуть бути застосовані в освітньому процесі, чисельності користувачів, які можуть використовувати його засоби і технології, а тому і кількості здобувачів, які можуть бути спільно залучені до процесу [22].

Реалізація основних завдань цифровізації освіти в умовах відкритого освітньо-інформаційного середовища, на думку дослідників, сприятиме зростанню продуктивності та якості освітнього процесу, а інформаційно-комунікаційні й цифрові технології надають можливість інтенсифікувати

освітній процес, підвищити рівень і якість сприйняття, розуміння та засвоєння знань через впровадження інноваційних підходів.

Особливо актуальним це питання стало під час організації освітнього процесу в умовах карантину, спричиненого COVID-19, та в умовах нинішнього воєнного стану. Але освітній процес не може бути перерваний. Для української освітньої спільноти – це є важке випробовування, але і своєрідний стимул, який сприяє розкриттю нових можливостей, ставши каталізатором давно назрілих змін в освіті. Передусім йдеться про розвиток цифрової та дистанційної освіти, а підготовка майбутніх фахівців повинна здійснюватися з урахуванням реальної ситуації в країні, сприяти використанню певних навчальних стратегій, нових напрямів розвитку суспільства та вимог ринку до «фахівців майбутнього».

Представники Національного інституту стратегічних досліджень зазначають, що виникла нагальна потреба формувати таку освітню політику, яка б сприяла впровадженню різноманітних форм ІКТ в національній освітній процес на всіх його рівнях, яка б сприяла набуттю новітніх навичок серед викладачів для застосування ІКТ, підвищенню їхньої кваліфікації. Актуальною є потреба розвитку цифрових компетенцій, освоєння новітніх інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для студентів та самих педагогічних працівників, що сприятиме розвитку критичного мислення, здатності до самостійних аргументованих суджень, умінню навчатися впродовж життя. Використання ІКТ відкриває нові можливості для проектування й реалізації освітнього процесу, потребує засвоєння та розвитку цифрових компетенцій. А інформаційно-комунікаційні технології, зокрема, удоступнюють освіту, урізноманітнюють форми її отримання, забезпечують безперервність освіти впродовж життя, тощо [131].

Як зазначає О. Спірін, впровадження інноваційних підходів в освіті націлено на підготовку фахівців майбутнього – креативних, творчих, здатних нестандартно мислити та здобувати нові знання, приймати зважені рішення [19]. Зокрема, інноваційні процеси можуть бути реалізовані в умовах освітнього середовища, в якому широко використовуються інформаційно-комунікаційні технології, освітянські ресурси, цифрові платформи із підтримкою інтерактивного та мультимедійного контенту; впроваджуються технології дистанційного навчання, інноваційні комп'ютерні, мультимедійні, комп'ютерно-орієнтовані і мобільно-орієнтовані засоби навчання; забезпечується робота науково-дослідних STEM-центрів, спецлабораторій, тощо [19]. Динаміка цифровізації освіти тенденційно просувається до збільшення свого впливу, реалізуючи принцип «освіта впродовж життя» і має проводитися в трьох напрямках: це розвиток цифрових технологій, цифрова грамотність викладача та здобувача освіти.

Дослідниками О. Малихіним та Т. Ярмольчуком [25] визначено три вектори реалізації навчальних стратегій: перший пов'язаний з урахуванням методологічних положень управління освітньою діяльністю студентів; другий – зі специфікою вивчення здобувачами циклу професійних дисциплін; третій – із дидактичною та психологічною природою підготовки майбутніх фахівців. Дослідники рекомендують звернути увагу на такі стратегії (рис.2):

Рис.2 – Навчальні стратегії

Розглянемо запропоновані стратегії більш детально.

Гейміфікація – це інноваційний процес навчання з використання ігрового мислення й динаміки ігор для вирішення поставлених завдань. Насамперед, гейміфікацію слід використовувати для формування певних навичок або поведінки, для візуалізації та підкреслення таких дій і навичок, які важко продемонструвати за допомогою традиційних методик [26].

Масові відкриті онлайн-курси – це нова популярна технологія онлайн-навчання, яка постійно розширює потенціал відкритих освітніх ресурсів і дистанційних освітніх технологій, може бути спрямована й використана для проектування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів. Наразі існує декілька найбільш популярних платформ, що містять добірки масових відкритих онлайн курсів, створених у єдиному форматі: edX, KhanAcademy, EdEra, Udacity, Udemy, Open University, Coursera, Canvas Network, Iversity та ін.

Одна із перших в Україні платформ, що пропонує слухачам масові відкриті онлайн-курси, є освітній проект Prometheus [25]. До співпраці залучено як фахівців-практиків, представників відомих компаній (IBM, Microsoft, Video Gorillas, EPAM та ін.), так і викладачів провідних ЗВО (КНУ ім. Тараса Шевченка, НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», Національний університет «Києво-Могилянська академія», Університет Торонто та ін.).

Технологія «віртуальний клас» – це навчальне онлайн-середовище, розміщене в мережі Інтернет з наявним вмістом навчальних матеріалів й організованою сукупністю онлайн-інструментів, спрямованих на процес здійснення професійної підготовки фахівців. Сьогодні особливою популярністю користується безкоштовна інтерактивна платформа від Google - Google Classroom, що об'єднує корисні сервіси Google, створений для закладів освіти з метою спрощення освітнього процесу. Google Classroom пов'язує Google Drive,

Google Docs, Sheets and Slides та Gmail разом, щоб допомогти закладам освіти перейти до безпаперової системи [25].

Хмарні технології навчання є актуальним прикладом утілення нового вектору розвитку діяльності суспільства в сфері інформаційних технологій. Хмарні технології надають можливість організувати навчання будь-де і будь-коли; забезпечують високу інтерактивність навчання; сприяють розвитку засобів спільної роботи; надають можливість безперервного доступу до навчальних матеріалів за допомогою будь-якого мобільних пристроїв (нетбуки, смартфони, мобільні телефони тощо), що підтримують роботу в Інтернеті [27]. З-поміж найбільш поширених освітніх сервісів і систем пропонуємо звернути увагу на Black board, Moodle, Microsoft Live@edu, Google Apps для освіти, Office 365, групи Google [25].

Синхронне навчання здійснюється в режимі реального часу й передбачає одночасну участь учасників, розділених лише територіально. Зв'язок здійснюється за допомогою мережі Інтернет та спеціалізованого програмного забезпечення, онлайн-сервісів. Найбільш відомі програми для синхронного навчання: Interwise Webex (Cisco), Adobe Connect, Elluminate, Instant Presenter, Microsoft Teams, Zoom, Class Dojo, Classtime, Viber та інші [25].

Електронні листи, дошки для обговорень в Інтернеті, Вікіпедія та блоги - це ресурси, які підтримують асинхронне навчання. Деякі поширені асинхронні навчальні дії – це взаємодія із системами управління курсами, такими як Blackboard, Moodle для доставки курсових робіт, спілкування за допомогою електронної пошти, розміщення на дискусійних форумах та читання статей [25].

E-learning – електронне навчання, що ґрунтується на використанні інформаційних і телекомунікаційних технологій, які надають можливість підтримувати весь процес навчання. E-learning передбачає використання засобів веб 2.0: блогів, вікі, підкастів, соціальних мереж тощо [25].

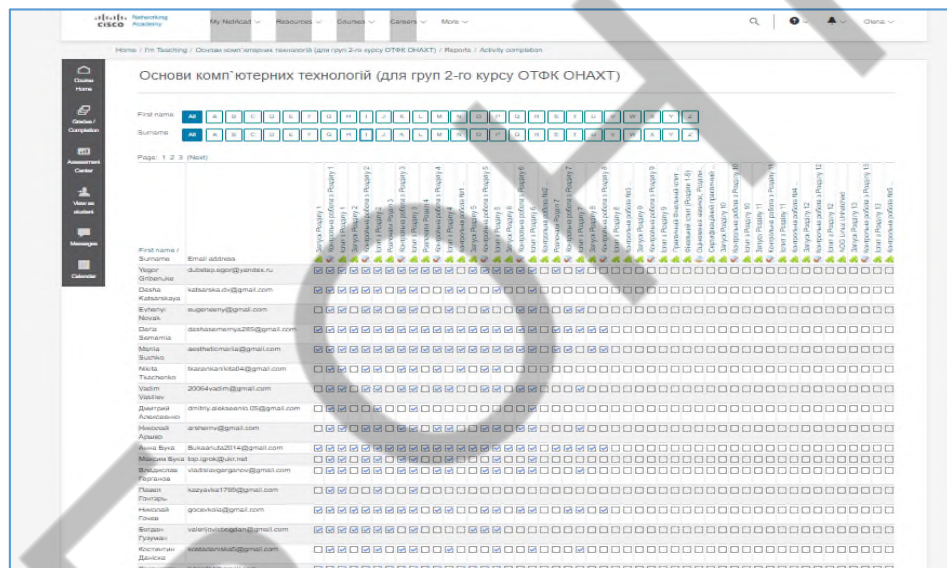
M-learning (мобільне навчання) – є активною формою електронного навчання. Мобільні пристрої у поєднанні з мережею Інтернет стали необхідними освітніми інструментами, які з плином часу стали більш портативними, доступними, ефективними та простими у використанні. M-learning можна комбінувати з іншими видами навчання, забезпечуючи інтерактивну взаємодію між усіма учасниками освітнього процесу [25].

Для формування професійних і соціально-важливих компетентностей здобувачів освіти особливу увагу варто приділити використанню в інформаційно-освітньому середовищі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, комп'ютерних програм та комплексів, засобів віртуального моделювання, комп'ютерних тренажерів та мультимедійного обладнання, впровадженню засобів STEM-освіти.

Так, в освітньому процесі ВСП «Одеського технічного фахового коледжу ОНТУ» при підготовці майбутніх ІТ-фахівців при вивченні профільних

дисциплін використовуються засоби комп'ютерного моделювання, комп'ютерні тренажери, програми та комплекси (NetCracker, Electronics Workbench, Proteus VSM), спеціалізоване програмне забезпечення (Adobe Photoshop, Adobe Illustrator, CorelDRAW та ін.), візуальні технічні засоби (засоби мультимедіа, графічні планшети та 3D-принтери).

У підготовці ІТ-фахівців прикладом вдалого використання інноваційних підходів до навчання слід відзначити можливість впровадження освітніх академічних програм від провідних ІТ-компаній (Microsoft, Google, HP, Cisco, Oracle, IBM та інші). Зокрема, здобувачі вищої освіти ВСП ОТФК ОНТУ стали слухачами мережної академії CISCO. Важлива особливість програм академії – спрямованість на формування сталих практичних навичок та умінь здобувачів у галузі створення, розгортання та підтримки функціонування комп'ютерних мереж різних масштабів.

ИДЕНТИФИКАТОР КУРСА	НАЗВАНИЕ КУРСА	ДАТЫ КУРСОВ	АКАДЕМИЯ	ДЕЙСТВИЯ
IT Essentials: PC Hardware and Software (Основы комп'юте...	Основы комп'ютерних технологій (профільна школа, м.Юж...	09/02/2021 - 09/05/2021	Odessa Technical College	view details
IT Essentials: PC Hardware and Software (Основы комп'юте...	Основы комп'ютерних технологій (профільна школа, м.Юж...	09/02/2021 - 09/05/2021	Odessa Technical College	view details
Introduction to IoT	Мобільні технології та Інтернет речей (ЗБК-25)	10/01/2021 - 08/04/2021	Odessa Technical College	view details
IT Essentials: PC Hardware and Software (Основы комп'юте...	Основы комп'ютерних технологій (для груп 2-го курсу КС-8...	01/09/2020 - 31/12/2020	Odessa Technical College	view details
Мобільні комп'ютерні системи - Інтернет речей	Мобільні комп'ютерні системи - Інтернет речей	17/02/2020 - 30/08/2020	Odessa Technical College	view details
Мобільні комп'ютерні системи	ЗБК-24	14/11/2019 - 14/02/2020	Odessa Technical College	view details
Профільна підготовка, м.Южне	Основы комп'ютерних технологій	13/09/2019 - 31/12/2019	Odessa Technical College	view details
2XC-55, 2XC-05 - IT Essentials: PC Hardware and Software	IT Essentials: PC Hardware and Software	01/09/2019 - 30/12/2019	Odessa Technical College	view details
ЗБК-23	Мобільні комп'ютерні технології та Інтернет речей	04/02/2019 - 21/04/2019	Odessa Technical College	view details
Вступ до «Ібербезпеки»	Introduction to Cybersecurity (Ukrainian v2.1)	05/02/2019 - 31/03/2019	Odessa Technical College	view details
КС-52	IT Essentials: PC Hardware and Software	20/05/2018 - 18/12/2018	Odessa Technical College	view details

Рис.3 - Навчальна програма CISCO IT Essentials була інтегрована у програму курсів «Основы комп'ютерної техніки»

Кожен випускник академії має можливість отримати Сертифікат CISCO (CCNA, CCNA Security, IT Essentials, CCNP), що засвідчує відповідну кваліфікацію у даній галузі. Програма збільшує конкурентоспроможність випускників Академії на ринку праці і відкриває широкі можливості для працевлаштування. Адже система підготовки CISCO Systems стала світовим галузевим стандартом і еталоном в області підготовки і сертифікації фахівців. Навчальна програма CISCO IT Essentials була інтегрована у програму курсів «Основы комп'ютерної техніки», «Технічне обслуговування та ремонт засобів ПК», «Архітектура комп'ютера», «Комп'ютерні мережі», «Мобільні системи та Інтернет речей».

Важливим питанням є і формування цифрової компетентності у викладачів коледжу. Так, викладачі коледжу пройшли навчання за програмами Академії цифрового розвитку «Додатки Google в освітній діяльності», «Організація дистанційного навчання за допомогою Google Classroom» та «Розгортання та використання середовища G Suite в діяльності освітньої установи»; скористалися можливостями цифрової платформи Prometheus та успішно завершили навчання за курсами «Сучасне керівництво проектами», «Медіаграмотність для освітян», «Критичне мислення для освітян» та ін. Підвищенню рівня педагогічної компетентності сприяє участь викладачів у мережеских педагогічних спільнотах. Метою створення та діяльності таких спільнот є організація формального та неформального спілкування на професійні теми, популяризація та підтримка освітніх ініціатив, апробації новітніх засобів навчання, обговорення нагальних і перспективних питань розвитку освіти. Викладачі коледжу приєдналися до глобальної мережі викладачів-новаторів Innovative Teaches Network, що створена компанією Microsoft за проектом «Партнерство в освіті». Викладачам рекомендовано також

звернути увагу на освітні портали як «На Урок», «Українська педагогіка», «Незалежний освітній ресурс», «Портал сучасних педагогічних ресурсів», «Освітній портал», «Освіта.UA» та ін.

Висновки. В умовах стрімкого розвитку цифрового суспільства та інформаційних технологій відбуваються глобальні трансформації існуючих галузей світової економіки та виробництва. Втілення ідей масштабної цифрової трансформації, які запропоновані на державному рівні, потребують відповідного кадрового ресурсу. Питання підготовки фахівців, здатних швидко реагувати на виклики сучасності, залишається ключовим. Необхідність вирішення даного завдання та його актуальність наочно продемонстрував, зокрема, і розвиток подій, спричинених світовою пандемією COVID-19 та відвертою російською агресією проти нашої держави.

Одним із важливих способів розв'язання проблеми підготовки кваліфікованих фахівців є цифровізація освітнього процесу у закладах освіти різного рівня, зокрема і у технічних коледжах. Створення відкритого інформаційно-освітнього середовища для підготовки майбутніх фахівців у технічних коледжах надає можливість інтенсифікувати освітній процес, підвищити рівень і якість освітнього процесу, навіть в умовах воєнного часу..

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

[1] Розпорядження Кабінету міністрів України. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації» від 17 січня 2018 р. № 67-р. [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-p>

[2] Биков В. Ю. Цифрова трансформація суспільства і розвиток комп'ютерно-технологічної платформи освіти і науки України: *матеріали методологічного семінару НАПН України "Інформаційно-цифровий освітній простір України: трансформаційні процеси і перспективи розвитку"* (Київ, 4 квітня 2019 р.). Київ, 2019. С.20–26.

[3] Биков В. Ю., Спирін О. М., Пінчук О. П. Проблеми та завдання сучасного етапу інформатизації освіти. *Наукове забезпечення розвитку освіти в Україні: актуальні проблеми теорії і практики (до 25-річчя НАПН України): зб. наук. праць*. К.:Видавничий дім «Сам», 2017. С.191–198.

[4] Карплюк С. О. Особливості цифровізації освітнього процесу у вищій школі. *Інформаційно-цифровий освітній простір України: трансформаційні процеси і перспективи розвитку. Матеріали методологічного семінару НАПН України*. (Київ, 4 квітня 2019 р.); укл. А. В. Яцишин, О. М. Соколюк. Київ, 2019. С.188–197.

[5] Андреев В. И. Конкурентология: учебный курс для творческого саморазвития конкурентоспособности. Казань: Центр инновационных технологий, 2013. 468 с.

[6] Андріяко Т. Ю. Педагогічна сутність і структура конкурентоспроможності фахівця [Електронний ресурс] URL: http://intellect-invest.org.ua/ukr/pedagog_editions_e-magazine_pedagogical_science

[7] Жданко Т. А. Образовательно-профессионального пространства ВУЗа как педагогическое условие формирования конкурентоспособности личности студента: дис. канд. пед. наук: 13.00.01/Иркутский государственный лингвистический университет, Иркутск, 2012. 210 с.

[8] Митина Л. М. Психология развития конкурентоспособной личностью. М.: МПСИ. 2002. 400 с.

[9] Marcel M. Robles. Executive Perceptions of the Top 10 Soft Skills Needed in Today's Workplace. *Business Communication Quarterly*. 2015. 75(4) pp. 453–465 [Online] URL: https://www.researchgate.net/publication/258126575_Executive_Perceptions_of_the_Top_10_Soft_Skills_Needed_in_Today's_Workplace

[10] Rammer V., Friedl J. Bedeutung von Soft Skills für die Beschäftigungsfähigkeit von Absolventen und Absolventinnen. Conference: *Coming Soon. The Future of Work, Education & Living At*: Linz, AT. September 2019. [Online] URL: https://www.researchgate.net/publication/344489746_Bedeutung_von_Soft_Skills_fur_die_Beschäftigungsfähigkeit_von_Absolventen_und_Absolventinnen

[11] Berglund, A., & Heintz, F. (2014). Integrating Soft Skills into Engineering Education for Increased Student Throughput and more Professional Engineers. Lths 8:e *Pedagogiska Inspirationskonferens*, (December)

[12] Thinyane H. (2013). Academic perceptions of the ideal computer science student. *South African Computer Journal*, (50), 28–40.

[13] Alison Doyle. Important Soft Skills for Information Technology. [Online] URL: <https://www.thebalancecareers.com/top-information-technology-it-soft-skills-2063781>

[14] Daniel Bortz. Soft skills to help your career hit the big time. [Online] URL: <https://www.monster.com/career-advice/article/soft-skills-you-need>.

[15] Безбородих С. М. Формування конкурентоспроможності майбутніх педагогів у процесі професійної підготовки: дис. канд. пед. наук: 13.00.04/ ДЗ «Луганський національний університет ім. Т. Г. Шевченка». Старобільськ, 2016. 272 с.

[16] Курзаева Л. В. Конкурентоспособность будущих специалистов по информационным технологиям: феномен, модель и методика развития в процессе профессиональной подготовки в вузе: монография. Магнитогорск: МаГУ, 2010. 160 с.

[17] Мустафина Д. А. Формирование конкурентоспособности будущих инженеров-программистов в техническом вузе: дис... канд. пед. наук: 13.00.08/ Волгоград, 2010. 164 с.

[18] Лепе Л. И. Когерентная система обучения информационным технологиям как компонента опережающего образования. *Информационные технологии в образовании ИТО-2005: материалы конгресса конф.* URL: <http://ito.edu.ru/2005/Moscow/I/1/I-1-5036.htm>

[19] Спирін О. М. Інформаційно-цифрові технології віртуального університету післядипломної освіти. [Електронний ресурс] URL: <https://lib.iitta.gov.ua/718722/1/%D0%86%D0%A6%D0%A2%20%D1%83%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%B5%D1%80%D1%81%D0%B8%D1%82%D0%B5%D1%82%D1%83%2%D0%9F%D0%9E.pdf>

[20] Проект Концепції STEM – освіти в Україні [Електронний ресурс] URL: http://mk-kor.at.ua/STEM/STEM_2017.pdf

[21] Братко М. В. Структура освітнього середовища вищого навчального закладу. *Наукові записки.* Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2015. №135. С.67–72.

[22] Биков В. Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти: монографія. К.:Атіка, 2009. 246 с.

[23] Гуревич Р. С., Кадемія М. Ю., Шевченко Л. С. Інформаційні технології навчання: інноваційний підхід. Вінниця, 2012. С.348.

[24] Мовчан И. Н. Информационно-образовательная среда образовательного учреждения. *Электротехнические системы и комплексы,* 2015. № 3(28). С.55–58.

[25] Малихін О. В., Ярмольчук Т. М. Актуальні стратегії навчання у професійній підготовці фахівців з інформаційних технологій. *Інформаційні технології і засоби навчання,* 2020, 76 (2), С.43–57.

[26] Бугаєва В. Ю. Гейміфікація як спосіб формування активної професійної поведінки майбутніх фахівців ІТ галузі. *Педагогіка та психологія: зб. наук. праць.* Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. Харків, 2017. №56. С.129-135. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znrkhnpu_ped_2017_56_16.

[27] Яцько О. М. Хмарні технології у навчанні інформатики майбутніх економістів. *Новітні комп'ютерні технології.* Кривий Ріг: Видавничий центр ДВНЗ «Криворізький національний університет», 2014. Том XII: спецвипуск «Хмарні технології в освіті». С.249–262.

[28] Іванова Л. В., Скорнякова О. В. «Soft skills» як важлива складова конкурентоспроможності фахівця з інформаційних технологій. *Молодий вчений.* 2018. №12 (64). Ч.1. С. 83–87. [Електронний ресурс] URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/12/22.pdf>

[29] Скорнякова О. В. Формування конкурентоспроможності майбутніх ІТ-фахівців у технічних коледжах: дис...канд.пед.наук: 13.00.04/ДЗВО «Університет менеджменту освіти». Київ, 2020. 409 с.

[30] Мовчан И. Н. Информационно-образовательная среда образовательного учреждения. *Электротехнические системы и комплексы*. 2015. № 3(28). С. 55–58.

Українська система вищої освіти в умовах воєнної агресії РФ: проблеми й перспективи розвитку [Електронний ресурс] URL: <https://niss.gov.ua/news/statti/ukrayinska-systema-vyshchoyi-osvity-v-umovakh-voyennoyi-ahresiyi-rf-problemy-y>.

Методичні та організаційні рекомендації

по забезпеченню якості освітньої діяльності та якості освіти в ОТФК ОНТУ:

- 1) Створення єдиного освітнього процесу на основі інтеграції рівнів освіти (профільна середня, фахова передвища та вища освіта).
- 2) Створити морально-психологічний клімат в освітньому процесі на засадах розуміння і відповідальності всіх учасників освітнього процесу за виконання своїх функцій і вимог норм законодавства.
- 3) Провести моніторинг освітньо-професійних програм і навчальних планів на основі опитування здобувачів освіти, роботодавців, відповідних фахівців Університету та інших заінтересованих сторін з метою підвищення їх якості, шляхом внесення змін та доповнень.
- 4) Провести аналіз навчально-методичного забезпечення його змісту, призначення тощо, доопрацювати відповідне Положення, яке б забезпечило єдиний формат цієї важливої документації.
- 5) Проаналізувати діючу систему оцінювання результатів навчання здобувачів освіти і реалізувати ефективні форми контролю (опитування, тести, проекти, КЗР, екзамени тощо), а також прозорі та зрозумілі критерії оцінювання.
- 6) Сприяти ефективному розвитку професійної компетентності педпрацівника: своєчасне інформування про нормативні документи, про задачі та завдання, оперативно проводити експрес курси по методичним питанням підготовки та виконання відповідних документів, обов'язкове підвищення кваліфікації за напрямом діяльності (по дисциплінам тощо), аналізувати їх результати підвищення кваліфікації.
- 7) Запровадити постійні методичні, організаційні, учбові заходи щодо діяльності учасників освітнього процесу: рейтинг діяльності викладачів, конкурси-огляди на кращу учбову групу, ЦК, відділення, кабінет, лабораторію, кращий абітурієнт, здобувач освіти, спортсмен, тощо.
- 8) Реалізувати систему заохочення педпрацівників, здобувачів освіти за підсумками їх роботи за семестр, навчальний рік, за досягнення в олімпіадах, конкурсах, оглядах тощо.
- 9) Задіяти до ефективної роботи дорадчі органи коледжу: Рада якості, Рада спеціальності, Рада профілактики правопорушень, для розгляду та прийняття рішень по відповідним питанням.
- 10) Удосконалення та методичне забезпечення організації і проведення освітнього процесу в дистанційній формі навчання, на основі використання сучасних інформаційних технологій та електронних засобів.
- 11) Забезпечити систему надання здобувачам освіти, які навчаються на базі 9 кл., профільної середньої освіти на основі інтеграції профільної середньої освіти до фахової передвищої освіти шляхом інтегрованих навчальних планів, сприяння адаптації та інтеграції здобувачів освіти до освітнього процесу.

- 12) Забезпечити обов'язкове надання профільної середньої освіти всім вступникам на базі 9 кл., постійно проводити з ними профорієнтаційні заходи через «Школу першокурсника» та предмет «Вступ до спеціальності».
- 13) Враховуючи нові правила продовження навчання випускників – фахових молодших бакалаврів за наступним ступенем – бакалавр (3 роки, замість 2х років) переглянути діючі освітньо-професійні програми підготовки ФМБ та бакалаврів з точки зору їх змісту, переліку та обсягів предметів відповідних дисциплін.
- 14) Запровадити в коледжі постійний моніторинг якості освіти через систему самооцінювання підготовки фахівців, якості освітньої діяльності тощо. Розробити відповідне Положення.

Перевірені та узгоджені
матеріали науково-методичної
конференції оргкомітетом

Директор ВСП «ОТФК ОНТУ»

Лілія ІВАНОВА

ІНСТИТУТ
ОПЕРАТИВНОЇ
ПРАКТИКИ

ФТБ ОНТУ

ФТБ ОФТБ

ФТБ ОФТБ